

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ - ೨೧

ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ - ೨೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
(ಭಾಗ - ೨)

ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

(ಭಾಗ - ೨)

ಸಂಪಾದಕ
ಕಮಲೇಶ್ವರ

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ
ಆರ್. ಪಿ. ಹೆಗಡೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು

KATHA SAMSKRUTI - Part-2 : An Anthology of short stories from ancient to Modern Times edited by **Kamaleshwar**; Kannada Translation by **R.P. Hegde**; Editor-in-Chief : **Dr. Pradhan Gurudatta**; Published by **Registrar, Karnataka Anuvada Sahitya Academy** ; Kannada Bhavana, J.C. Road, Bangalore - 560 002; 2007; Pp. xviii + 167, Price : Rs. 100/-

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೭

ಪುಟಗಳು : xviii + ೧೬೭

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೦೦/-

ಪ್ರತಿಗಳು : ೩೦೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ದೂ : ೨೨೧೦೭೭೭೦

ಸಹಕಾರ :

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ : ಶ್ರೀಪಾದ್

ಮುದ್ರಕರು :

ಮೆ||ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್

ನಂ. ೬೯, ಸುಭೇದಾರ್ ಭತ್ತಂ ರಸ್ತೆ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೨೦ ದೂ : ೨೩೩೪೨೨೨೪

ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೧೫.೦೩.೨೦೦೭

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ಘಟನೆಯ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಭ್ರಮಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಣ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಇತರ ಭಾಷಾ-ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿರಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಹಿರಿಮೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಭ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾಡು ನುಡಿಗೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಅನುವಾದ ಮಾಲೆಯ' ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ)

ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ನಂ. ೩೩೦, ೩ನೇ ಮಹಡಿ,
ವಿಧಾನಸೌಧ

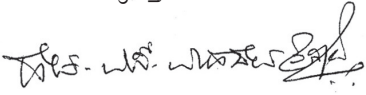
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧

ದಿನಾಂಕ : ೦೮-೦೨-೨೦೦೭

ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಅದ್ಭುತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ತರ್ಕದಲ್ಲೇಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸುರ್ವ ಸಂಭ್ರಮದ ಉತ್ಸವವೂ ಕೂಡಿಬಂದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರೂ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ, ನಾಟಕಗಳೂ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೃತಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಧನೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವಂಥ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕಲೋಕದ ಸಹೃದಯಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೊದಗಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್)

ಕಛೇರಿ : ೨೨೨೨೨೨೨೨೨೨೨

೨೦೧೬೦೦೨

ಐ.ಎಂ. ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ, ಭಾ.ಆ.ಸೇ.
ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾರ್ತಾ
ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

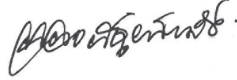
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ
ಕೊ.ನಂ.೨, ನೆಲಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೧

ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ 'ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತೀ' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ'ಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ (೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ) ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಮೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ತರುವಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್-ರಚನೆಯ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡಿ ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಗಾಯೋಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ಕರ್ಮಗಳ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕರ ಹಲವಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಯಥಾವತ್ತಾದ, ಸಂಗ್ರಹದೊಪವಾದ, ಅಳವಡಿಕೆಯಂತಿರುವ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಬ್ಬನೇ ಉಂಡ ಊಟ ಹಬ್ಬವಲ್ಲ; ಒಬ್ಬನೇ ಸವಿದ ರುಚಿ ರುಚಿಯಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಜನಪ್ರಿಯ, ಅಲಭ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ, ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಇಂದು ತನ್ನ ಆಯಾಮವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವತ್ತ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಬಹುಮುಖೀ

ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿರುವ, ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲದ ಜೊತೆಗೆ, ಜನತೆಯ ಹೈತ್ಯರ್ವಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಚನಾಶೀಲರೂ, ಸಹೃದಯರೂ ಆದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂಥ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಪ್ಪತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳ ಲೋಕವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾರೈಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಐ.ಎಂ. ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಜನವರಿ ೬, ೨೦೦೬ರಂದು ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾಜಿ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಆದ ಪ್ರೊ.ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರೂ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ|| ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ದಿಕ್ಕು-ದೆಸೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪರಿಚಯವಾದರೂ ಇರುವ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರ ಕೊಳು-ಕೊಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ : (೧) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ; (೨) ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ

ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಮಾನವಿಕ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುವ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿವೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಅಂತೆಯೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಿಭಾಗ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹಿಂದೀ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಭಾಷಿಕ ಪದಾವಳಿ ಆಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ, ಅನುವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ, ಸಮರ್ಥ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ-ಹಿಂದೀ, ಯಂತ್ರಾನುವಾದ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನೂ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡಾ ಅವರು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್' (National Translation Mission) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರವರೆಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಉದ್ಯೋಗಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹತ್ತರ ಯೋಜನೆಯೂ ಆಗಲಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಅನುವಾದಕರ ಪಡೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಹೊಣೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶುಭಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಒಲವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ-ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳ ಕೋಶಗಳು, ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾರ್ಥಕ ಕೋಶಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯಚಟಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವುದು - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ

ಹಿಂದಿನ ಆಯುಕ್ತಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಆರ್.ನಿರಂಜನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಚ್. ಯೋಗೇಶ್ವರವರ್ ಅವರಿಗೂ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಹಿಂದಿಯ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕಮಲೇಶ್ವರ್ (೧೯೩೩-೨೦೦೭) ಅವರು ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ವಿರಳ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. 'ಕಿತನೇ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್' ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, 'ಜಾರ್ಜ್ ಪಂಚಮ್ ಕೀ ನಾಕ್' ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳು, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ, ದಿನಚರಿ (ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ದೇಶ-ದೇಶಾಂತರ) ಮೊದಲಾದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಯುತರು ಹಿಂದಿಯ ಹಲವಾರು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಂಪಾದಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಜರ್ಮನಿ, ಸ್ವಿಜರ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟಲಿ, ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿರುವ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತಿತರ ಹಲವು ಹತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ, ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರವಾಸ, ಹಲವಾರು ಭಾಷಾ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯ-ಇವುಗಳ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಜಾಗತಿಕ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲಂಥ 'ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಯಂಥ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮಿತ್ರ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ-ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿಯೇ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೇ ಇಂಥ ಬಹು-ಆಯಾಮದ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಂಥ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ - ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀಕ್-ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೃಹತ್ ಕಥಾಲೋಕವೇ ಇಲ್ಲಿನ ಹನ್ನೊಂದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಭಾರತೀಯ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಕನ್ನಡ, ಮಲೆಯಾಳಂನಂಥ ಮಹತ್ವದ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕಥೆಗಾರರ ಕಥೆಗಳಾವುವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಒಂದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲೇ ಇಂದು ಅಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ 'ಪಂಚತಂತ್ರ'ದ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, 'ವಡ್ಡಾರಾಧನ'ಯಂಥ ಜೈನ ಕಥೆಗಳ ಭಂಡಾರವನ್ನೇ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ನೀಡಿರುವ, ಆಧುನಿಕ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ-ವಿಷಾದಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥ ಗಣನೀಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ, ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಕಮಲೇಶ್ವರ್ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಕಮಲೇಶ್ವರ್ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ತುಂಬ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಈ ಬೃಹತ್ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀ ಆರ್.ಪಿ. ಹೆಗಡೆ ಅವರಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂಪುಟದ ಬೃಹದಾಕಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಖಂಡಗಳನ್ನೂ (೨೯೧ ಪುಟಗಳು), ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಒಂಬತ್ತೆರವರೆಗಿನ ಆರು ಖಂಡಗಳನ್ನೂ (೧೬೭ ಪುಟಗಳು), ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮತ್ತು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಖಂಡಗಳನ್ನೂ (೨೮೭ ಪುಟಗಳು) ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಭಜಿಸುವಾಗ ವೈಚಾರಿಕ ಪರಿಷೋಧನೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈತರ್ನಾಕುವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಇವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೂ, ಈ ಬೃಹತ್ ಸಂಪುಟದ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಆರ್.ಪಿ. ಹೆಗಡೆ ಅವರಿಗೂ, ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕರಡು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಅ.ಲ. ನರಸಿಂಹನ್ ಅವರಿಗೂ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ಮೆ. ಮಯೂರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್‌ನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಅರಿಕೆ

'ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ವಿಚಾರ, ಆ ಕುರಿತು ಏನಾದರೂ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಈಗ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಓದುವುದು, ಹೇಳುವುದು, ಸಂಚಯನ, ಸಂಕಲನ, ಪರಿಷ್ಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಜೊತೆಗೇ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದವು. ಈ ಷುಸ್ತುಕದ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಗಡಿಗ, ಸಹಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಕತೆಗಾರ ಸುದೀಪರೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಸ್ವರೂಪವೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಹಾಗೂ ಆಧಾರ ಭೂತವಾದ ಕಾರ್ಯ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಈಗ ನಾನು ಇದನ್ನು ಸುಮಾರಾಗಿ ಪೂರ್ಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞ ಓದುಗರ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸುದೀಪ ಅವರ ಸಹಯೋಗ, ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇದರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕಲ್ಪನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತುಣುಕು ಕತೆಗಾರ ಹರಿಲಾಲ ನಾಗರ, ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ಲೇಖಕ ಸಂಜೀವ ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ ಅವರ ನಿರಂತರ ಸಹಕಾರ ಸಿಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ಈ ನನ್ನ ಮೂವರು ಜೊತೆಗಾರರು, ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾಕ್ಯ, ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮೂವರು ವಿದ್ವಾಂಸ ಲೇಖಕರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಅವರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಲೋಪ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಗೆಳೆತನದ ಅಧಿಕಾರದ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ. ಆ ಮೂವರ ಬರಹಗಳಿಲ್ಲದೆ 'ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಅಲ್ಲ, ಈ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯವು ಬಹುಶಃ ಅಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರಮಾದವಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಈ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವ ಅವರ ಅನುಮತಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೇ ಅವರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಧಾರ ಸಹಿತ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುಜ್ಞ ಓದುಗರು, ಸಮಕಾಲೀನ ಬರಹಗಾರರು ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ವಿನತ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕಮಲೇಶ್ವರ

ಅನುವಾದಕರ ಮಾತು

ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು 2006ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದಿದೆ. ತುಂಬ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದೆ. ವಿಶ್ವದ ವಿವಿಧ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಅದ್ಭುತ ಕತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ವಿನೂತನ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ನನಗೆ ಕಂಡಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಬಹುಶಃ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಅಲಭ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯೇತರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಥಾ ಮಾದರಿಗಳು ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಕನ್ನಡದ ಓದುಗರ ಕೈಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೊಡುಗೆಯಾದೀತು ಅನಿಸಿತು. ಶ್ರೀ ಕಮಲೇಶ್ವರ ಅವರು ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರು, ಬಹುಶ್ಚ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಾಗ ಅವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನಾನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದು ಸಹಜ. ಹಾಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಅನುಮತಿಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ದೂರವಾಣಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತುಂಬಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಋಣ ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಹುದಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕೃತಿಯ ಲೇಖನಗಳ ಹಾಗೂ ಕತೆಗಳ ಬರಹಗಾರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಋಣಿ. ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿದ್ದು ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ. ಆದರೆ 700 ಪುಟಗಳ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ಸುಲಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಾಳ್ಮೆ-ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದ ಇದರ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕೈಬರಹದ ತೊಡಕಿನ ನಡುವೆಯೂ ಬೇಸರಗೊಳ್ಳದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅನುಪ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಸಿದ್ದಾಪುರ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು. ಅನುವಾದಕಾರ್ಯ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂತು ಎಂದು ಆಗಾಗ ವಿಚಾರಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಾಶನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಲು ಮುಂದಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಾನ್ಯ ಡಾ|| ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ ಅವರು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೂಲಕ ತುಂಬ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಯೂರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಗೂ, ಅಕ್ಷರ ಪುಟ ಜೋಡಣೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮಹೇಶ್ ಅವರಿಗೂ, ನನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಹೆಗಡೆ ದೊಡ್ಡನೆಯವರಿಗೂ ನಾನು ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ-ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋ|| ಶ್ರೀಮತಿ ಬಂಗಾರಿಶೆಟ್ಟಿ

ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಆಭಾರಿ. ಈ ಕೃತಿಯ ಸಹ್ಯದಯ ಓದುಗರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗೆಗೆ ನಾನು ಆಶಾವಾದಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ವಂದನೆಗಳು.

ಆರ್. ಪಿ. ಹೆಗಡೆ

‘ಸೃಷ್ಟಿ’
ಅವರಗುಪ್ಪಾ ಸಿದ್ದಾಪುರ
(ಉ.ಕ) 581 355

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	v
ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ	vi
ಹೊಸಹೆಜ್ಜೆ	vii
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	ix
ಅರಿಕೆ	xiv
ಅನುವಾದಕರ ಮಾತು	xv

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಖಂಡ - ನೈತಿಕ ಕತೆಗಳು

ಅಷ್ಟಾವಕ್ತನ ವಿವಾಹ - ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ	೩
ದೀರ್ಘತಮಾ ಮತ್ತು ಪ್ರದ್ವೇಷಿ - ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ	೧೧
ಮಾಳಬೆಕ್ಕು ಮತ್ತು ಇಲಿಯ ಕತೆ - ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ	೧೬
ಕಪೋತ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಧನ ಕತೆ - ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ	೨೫

ಐದನೆಯ ಖಂಡ - ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ

ವರರುಚಿಯ ಕತೆ	೩೩
ಗುಣಾಡ್ಯನ ಕತೆ	೩೭
ರಾಜಾ ವಿಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕತೆ	೪೪
ಶೂರಸೇನ ಮತ್ತು ಸುಷೇಣಾಳ ಕತೆ	೪೯
ಕೈವರ್ತಕ ಕುಮಾರನ ಕತೆ	೫೪

ಆರನೆಯ ಖಂಡ - ಬೋಧ ಮತ್ತು ಜಾತಕ ಕತೆಗಳು

ಮರಣಕ್ಕೆ ಮದ್ದು - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೬೧
ಕೃತಘ್ನ ರಾಜಕುಮಾರ - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೬೨
ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲತೆ - ಅಶೋಕ ಕೌಶಿಕ	೬೮
ಇಂದ್ರನ ಅಹಂಕಾರ - ಅಶೋಕ ಕೌಶಿಕ	೭೨
ಸೂಕರ ಜಾತಕ - ಭದಂತ ಆನಂದ ಕೌಸಲ್ಯಾಯನ	೭೮

ಏಳನೆಯ ಖಂಡ - ಜೈನ ಆಗಮ ಕತೆಗಳು

ಬತ್ತದ ಐದು ಕಾಳುಗಳು - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೮೩
ರಾಜೀಮತಿಯ ದೃಢತೆ - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೮೬
ಇಬ್ಬರು ಪಾಪಿಗಳು - ಡಾ ಇಂದ್ರಚಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರೀ	೯೦
ಪ್ರೇಮದ ಎಳೆಗಳು - ಡಾ ಇಂದ್ರಚಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರೀ	೯೬
ಚಾತುರ್ಯದ ಬೆಲೆ - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೧೦೦
ಪಂಡಿತ ಯಾರು? - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೧೦೫
ಕೊಕ್ಕಾಸ ಬಡಗಿ - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೧೧೧
ಚತುರನಾದ ರೋಹಕ - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೧೧೩
ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರ ಕತೆ - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೧೧೭
ರಾಜನ ನ್ಯಾಯ - ಡಾ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್	೧೧೮

ಎಂಟನೆಯ ಖಂಡ - ಪಂಚತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಹಿತೋಪದೇಶ

ಬಡಗಿಯ ಹೆಂಡತಿ	೧೨೩
ನೀತಿ-ಅನೀತಿ	೧೨೮
ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಗಂಟಲು	೧೩೧
ಇರುವೆಗಳು ಸರ್ಪವನ್ನು ಉಜ್ಜಿಹಾಕಿಬಿಟ್ಟವು	೧೩೭
ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮೂರ್ಖರು	೧೪೨
ಕುರುಡ-ಗೂನ-ಮತ್ತು ರಾಜಕುಮಾರಿ	೧೪೬
ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗನ ಹೆಂಡತಿ	೧೫೦

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಖಂಡ - ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಮೂರು ಕತೆಗಳು

ಮೃತ್ಯುವೇ ಬ್ರಹ್ಮವು - ಭಗವಾನ್ ಸಿಂಹ	೧೫೫
ವರುಣನಂಥ ಗುರು ಸಿಗಬೇಕು - ಭಗವಾನ್ ಸಿಂಹ	೧೬೧
ನಾಯಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ - ಭಗವಾನ್ ಸಿಂಹ	೧೬೫

ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

(ಭಾಗ - ೨)

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಖಂಡ
ನೈತಿಕ ಕತೆಗಳು

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನ ವಿವಾಹ

– ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಹರ್ಷಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರರು, ಮಹರ್ಷಿ ವದಾನ್ಯರ ಮಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಿತರಾದರು. ಅವರು ಅವಳ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಹರ್ಷಿ ವದಾನ್ಯರು ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. “ಮಗನೇ, ನಾನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವೆ. ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಸುವೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ನನ್ನ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.”

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದನು – “ಅದೇನು ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ?”

ಮಹರ್ಷಿ ವದಾನ್ಯ ಹೇಳಿದರು – “ನೀನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲಕಾಪುರಿ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವನ್ನೂ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತ ಸಿಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವನು ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧರು, ಚಾರಣರು, ಭೂತಪಿಶಾಚಿ ಗಣಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸ್ಥಳದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ ಆರು ಋತುಗಳು, ಕಾಲ, ರಾತ್ರಿ ದೇವತೆ, ಮನುಷ್ಯರು ಮುಂತಾದವರು ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಮೋಡದಂತೆ ಗಾಢ ನೀಲವಾದ ಒಂದು ವನವು ನಿನಗೆ ಕಾಣುವುದು. ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ತಪಸ್ವಿನಿ ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತಾಳೆ. ನೀನು ಅವಳ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಆಗ ನಾನು ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.”

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಮಹರ್ಷಿ ವದಾನ್ಯರ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದನು. ಈ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟನು. ಮೊದಲು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವನ್ನು ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿನ ಧರ್ಮದಾಯಿನಿಯಾದ ವಾಹೂದಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ನೀರಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದನು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದನು. ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಕಳೆದನು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯ

ಮೂರ್ತಿಯು ಒಂದು ಕೆರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಆ ಮೂರ್ತಿಗಳ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದನು.

ಹಾಗೆಯೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನಗರಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದನು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಮಣಿಭದ್ರನ ಮಗ ರಕ್ಷಕನು ರಾಕ್ಷಸಗಣದೊಂದಿಗೆ ಅತ್ತ ಬಂದನು. ಋಷಿಯು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದನು - “ಎಲೈ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ನೀನು ಹೋಗಿ ಕುಬೇರನಿಗೆ ನಾನು ಬಂದಿರುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡು.” ಮಣಿಭದ್ರನು ಹೇಳಿದನು - “ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ ತಾವು ಬರುವ ಸಂಗತಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಕುಬೇರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಗೌರವ ತೋರಿಸಲು ಅವರೇ ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.”

ಕುಬೇರನು ಬಂದು ಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಋಷಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಆಮೋದ - ಪ್ರಮೋದದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಗಂಧರ್ವರು ಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ಸಂಗೀತ ಹಾಡಿದರು. ಅಪ್ಸರೆಯರು ನರ್ತನಗೈದರು. ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳ ಧ್ವನಿಯ ತರಂಗಗಳಿಂದ ಅರಮನೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು.

ಮಹರ್ಷಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಿಧ ವಿನೋದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಒಂದು ವರ್ಷವನ್ನು ಕುಬೇರನಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದನು. ಅನಂತರ ಮಹರ್ಷಿ ವದಾನ್ಯರ ಆಜ್ಞೆಯ ನೆನಪು ಅವನಿಗೆ ಆಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ಅವನು ಕುಬೇರನಿಂದ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಕುಬೇರನು ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿನ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರೂ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಿನ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟನು.

ಅವನು ಕೈಲಾಸ, ಮಂದರ, ಸುಮೇರು ಮುಂತಾದ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ ಕಿರಾತರೂಪಿಯಾದ ಮಹಾದೇವನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆದನು. ತುಸುದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರವನ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಆಶ್ರಮವಿತ್ತು. ಆ ಆಶ್ರಮದ ಸಮೀಪ ಅನೇಕ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರ್ವತ, ಮನೋಹರವಾದ ಸರೋವರಗಳು ಇದ್ದವು. ನೋಡಲು ಅದು ಕುಬೇರನ ನಗರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಮಂದಾರ ಹೂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮಂದಾಕಿನೀ ನದಿ ಜುಳುಜುಳು ನಿನಾದ ಮಾಡುತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಜಗಮಗಿಸುವ ಆ ವನಶ್ರೀಯ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹುಡುಕುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಆನಂದದಿಂದ ತಿರುಗಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖ-ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ದೊರಕಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅವನು ತನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹುಡುಕತೊಡಗಿದನು. ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಗರವೇ ಇರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆ ನಗರದ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಬಳಿಹೋಗಿ ಅವನು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು - “ಯಾರಿದ್ದೀರಿ? . . . ನಾನು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿರಿ.” ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಏಳು ಜನ ಪರಮಸುಂದರಿಯರು ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಹೊರಬಂದರು. ಆ ಯುವತಿಯರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರಿಯರಾಗಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾದವನಂತೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟನು. ಅವರ ಕಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ನೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ನೆಟ್ಟಂತೆ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಾಮದೇವನು ಋಷಿಯ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ. ಮೊದಲು ಕಾಮಾವೇಶದಿಂದ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಋಷಿಯು ಅನಂತರ ತನ್ನ ತಪೋಬಲದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಆ ಸುಂದರಿಯರು ಹೇಳಿದರು - “ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಆಗಮಿಸಬೇಕು, ನಾವು ತಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಹರ್ಷಿಯು ಒಂದು ಭವ್ಯವಾದ ಭವನದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಎದುರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧೆಯು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವಳ ಮೈಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಒಡವೆಗಳಿದ್ದವು. ಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಆ ವೃದ್ಧೆಯು ಎದ್ದು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅನಂತರ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಮಹರ್ಷಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಅವನು ಆ ಸುಂದರ ಕನ್ಯೆಯರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಹೇಳಿದನು - “ಎಲೈ ಕನ್ಯೆಯರೇ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತೆಯೂ ಧೈರ್ಯವಂತೆಯೂ ಆದ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಹೋಗಬಹುದು.”

ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಹೊರಟುಹೋದರು. ವೃದ್ಧೆಯು ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿದಳು. ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಮಹರ್ಷಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸುಖಕರವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಮಹರ್ಷಿಯು ಮಲಗುವ ಮುನ್ನ ಆ ವೃದ್ಧಿಗೂ ಮಲಗಲು ಹೋಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದಳು. ರಾತ್ರಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಹರವಷ್ಟೇ ಕಳೆದಿರಬಹುದು. ಆ ಮುದುಕಿಯು ಚಳಿಯ ನಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ನಡುಗುತ್ತ ಮಹರ್ಷಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ಬಂದಳು. ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಆದರದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನ ಅನಂತರ ಆ ವೃದ್ಧೆಯು ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನ ಶರೀರವನ್ನು ಆಲಂಗಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆ ಕಲೋರವಾಗಿ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾಗಿದ್ದನು.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಹೀಗೆ ವಿಚಲಿತನಾಗದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವೃದ್ಧಿಯು ಹೇಳಿದಳು - “ಹೇ ಭಗವನ್, ಪುರುಷನ ದೇಹ ಸ್ವರ್ವವಾಗುತ್ತಲೇ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಗ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮೋದ್ದೀಪನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಆಗ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರಳು. ಇದು ಅವಳ ಸ್ವಭಾವ. ಹಾಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶರೀರ ಸ್ವರ್ವ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನಾನು ಕಾಮಪೀಡೆಯಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ನನ್ನೊಡನೆ ರಮಿಸಿ ನನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಇದರಿಂದ ನಾನು ಜೀವಮಾನವಿಡೀ ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞಳಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದು ತಪಸ್ಸಿನ ಅಭೀಷ್ಟ ಫಲವೂ ಹೌದು. ನನ್ನ ಈ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮದು. ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಇದ್ದುಬಿಡಿ. ನೋಡಿ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಲೌಕಿಕ-ಅಲೌಕಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತ ಇರೋಣ.

ಹೇ ನಾಥ, ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಡಿ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಮಪೀಡಿತರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಕಾದ ಮರಳಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಠೋರಶೀತದಲ್ಲಾಗಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅತ್ಯಪ್ತ ಕಾಮನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ.”

ವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕೇಳಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಹೇಳಿದನು - “ಹೇ ದೇವಿ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಈವರೆಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಸ್ತ್ರೀ ಶರೀರದ ಸ್ವರ್ವವನ್ನೂ ನಾನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಪಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಭಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯೊಂದಿಗಿನ ವಿಷಯ ಭೋಗ ಮಾಡುವುದು ಪಾಪ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಅತ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ವೃದ್ಧಿ ಹೇಳಿದಳು - “ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಕಾಮಾತುರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಪತಿವ್ರತೆಯರ ವಿಷಯ. ಸಾವಿರಾರು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸತಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಾಳೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕಾಮೋನ್ಮಾದ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಅವರು ತಂದೆ - ತಾಯಿ - ಅಣ್ಣ - ಗಂಡ - ಮಗ ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಯಕೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಾಯ ಹುಡುಕುತ್ತಾಳೆ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಕಾಮವಶಳಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲಟಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.”

ವೃದ್ಧಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನಿಗೆ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಆದರೂ ತನ್ನನ್ನು ದೃಢವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವಿಚಲಿತ ಭಾವದಿಂದ ಅವನು ಉತ್ತರಿಸಿದನು - “ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವುದರ ರುಚಿ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಲಾರೆ. ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಆಜ್ಞೆಯಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ, ನಾನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.”

ವೃದ್ಧ ಹೇಳಿದಳು - “ಸ್ವಾಮೀ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವು ದಿನ ಇದ್ದು ರತಿಸುಖದ ಸ್ವಾದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ. ನಾನು, ತಾವೂ ಸುಖವಾಗಿರೋಣ.”

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಹೇಳಿದನು - “ನೀನು ಹೇಳಿದಷ್ಟು ದಿನ ನಾನು ಇಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರಲಾರೆ.. .” ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಭಾವನೆಗಳೂ ಉದಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಇವಳು ಯಾಕೆ ಕಾಮವಾಸನೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ? ಇವಳು ಈ ಭವನದ ಯಜಮಾನಳಾದ ಯುವತಿಯಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೋ ಶಾಪದಿಂದ ಹೀಗೆ ಕುರೂಪಿಯಾದ ವೃದ್ಧೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸಂಶಯಪಟ್ಟ ಅವನು ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ನೇರವಾಗಿ ಆ ವೃದ್ಧೆಯೊಡನೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆಯಿತು. ಮರುದಿನ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಆ ವೃದ್ಧೆಯು ಬಂದು ಕೇಳಿದಳು - “ಹೇ ಮಹರ್ಷಿ, ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನನಗೇನು ಆಜ್ಞೆ?”

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಹೇಳಿದನು - “ನನಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ನೀರು ಬೇಕು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಅನಂತರ ನಾನು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.” ವೃದ್ಧೆಯು ಅವನನ್ನು ಸ್ನಾನದ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಸುಗಂಧಿತ ತೈಲ - ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದಳು. ಮಹರ್ಷಿಯ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಅವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ, ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಅವನ ಅಂಗಾಂಗ ಮರ್ದನ ಮಾಡುತ್ತ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಮಹರ್ಷಿಯು ತುಂಬ ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದನು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಸ್ನಾನದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿದವು. ಆಗ ಮಹರ್ಷಿಯು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಇದೇನೋ ಮಾಯೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿದನು. -“ದೇವಿ, ಇದೇನು ಬೆಳಗಾಯಿತೇ? ಅಥವಾ ಇದೇನಾದರೂ ಮೋಸವೋ?”

ವೃದ್ಧ ಹೇಳಿದಳು - “ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬೆಳಗಾಗಿದೆ. ಸೂರ್ಯದೇವನು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಉದಯಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.” ಮಹರ್ಷಿಯ

ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಮತ್ತೆ ವೃದ್ಧ ಕೇಳಿದಳು - “ಭಗವಾನ್, ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?” ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಎನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೇ ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ತಡಕಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ವೃದ್ಧೆಯು ಎದ್ದುಹೋಗಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಊಟದ ತಾಟನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ ಅವನಿಗಾಗಿ ರುಚಿಕರವಾದ ಭೋಜನವನ್ನು ತಂದಳು. ಮಹರ್ಷಿ ಊಟ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಸಂಜೆಯಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಬಂದಿತು. ವೃದ್ಧೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಲ್ಲಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿದಳು. ಮಹರ್ಷಿ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂತು. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವೃದ್ಧೆಯು ಮತ್ತೆ ಆತನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು ರತಿಸುಖವನ್ನು ಬಯಸಿದಳು.

ಮಹರ್ಷಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ಹೇಳಿದನು - “ದೇವಿ, ನೀನು ವೃಥಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಮಲಗಲಾರೆ. ಇದು ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು. ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಲಾರೆ. . . .” ಆಗ ವೃದ್ಧೆ ಹೇಳಿದಳು - “ಸ್ವಾಮೀ, ತಮ್ಮ ಶಂಕೆಯು ಬೇರಿಲ್ಲದ್ದು. ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರಳು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಂದೆ - ತಾಯಿ - ಪತಿ ಯಾರದೂ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಡನೆ ರಮಿಸಿದರೆ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಗಮನದ ದೋಷ ತಗಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಅವಳ ತರ್ಕದ ಎದುರು ಸೋಲತೊಡಗಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅವನು ದೃಢವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದನು - “ದೇವೀ, ನಿನ್ನ ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರಾಧಾರವಾದದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದೂ ಸ್ವತಂತ್ರಳಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಜಾಪತಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದನು. ವೃದ್ಧೆಯು ಕುತೂಹಲದಿಂದ “ಯಾಕೆ!” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. “ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾದೀನಳಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಪತಿ, ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪುತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಅಧೀನರಾಗಿಯೇ ವಾಸಿಸಬೇಕು. ನೀನೀಗ ಹೇಳು? ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಸ್ವತಂತ್ರಳು?”

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನ ಈ ಯಾವ ತರ್ಕದಲ್ಲಯೂ ಆಕೆ ಸಿಲುಕದೇ ಬೇರೆಯದೇ ಆದ ವಾದವನ್ನು ತೆಗೆದಳು. “ದೇವಾ, ನಾನು ಈಗ ಕಾಮಪೀಡಿತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಮಪೀಡಿತಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ ಪುರುಷನಿಗೆ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ.”

ವೃದ್ಧೆಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ದೃಢವಾಗಿದ್ದನು. ಅದೇ ಗಟ್ಟಿತನದೊಂದಿಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. - “ದೇವಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ ಮುಂತಾದ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಜಘನ್ಯವಾದ

ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕಠೋರ ಸಂಯಮದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಅದನ್ನು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಲಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಈ ಬಗೆಯ ಒತ್ತಾಯ ವ್ಯರ್ಥ. ನಡೆ, ನಿನ್ನ ಪಲ್ಲಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗು.”

ಈಗ ವೃದ್ಧಗೆ ಆಘಾತವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಧೈರ್ಯಬಿಡದೆ ಆಕೆ ಮತ್ತೆ ಆಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೇಳಿದಳು “ಹೇ ಮಹರ್ಷಿ, ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯೆಂದು ತಿಳಿದು, ಸಂಭೋಗ ಮಾಡುವುದು ಪಾಪವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನಾಗಿಯೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬಹುದು. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಕುಮಾರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ತಮಗೂ ಪಾಪ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಯಕೆಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.”

ಈಗ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಪೇಚಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದನು. ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಯಾವ ಉತ್ತರವೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾದ ಅವನು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಅನಂತರ ಏನೋ ಹೇಳಲೆಂದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮೇಲೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾದನು. ಆ ವೃದ್ಧೆಯು ಷೋಡಶಿಯಾದ ಸುಂದರ ಕನ್ಯೆಯ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತ ಎದುರು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಅಧೀರನಾಗಿ ಹೇಳಿದನು - “ಹೇ ದೇವಿ, ಇಂದೆಂಥಾ ರೂಪ ನಿನ್ನದು! ನನಗೇನೂ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಯಾರು ನೀನು? ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ರೋಮಾಂಚನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾದಕತೆ ತುಂಬುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಹರ್ಷಿ ವದಾನ್ಯರ ಸುಂದರಿ ಮಗಳು ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾಗಲಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಲಾರೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾತರನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಳು ಕಲ್ಯಾಣೀ, ನೀನು ಯಾರು?”

ಆ ಕನ್ಯೆಯು ಮುಗುಳುನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು - “ಹೇ ಮಹರ್ಷಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ, ಸ್ವರ್ಗ - ಮೃತ್ಯು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳ ಸ್ತ್ರೀ - ಪುರುಷರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷಯ ವಾಸನೆ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಗಮನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಕಠೋರ ಸಂಯಮದಿಂದಾಗಿ ತಾವು ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಬರಲಾರವು.

ನಾನು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚಪಲ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಾನು ವೃದ್ಧೆಯ ರೂಪ ಧರಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆಗೆ

ತಲುಪಿದ ಸ್ತ್ರೀ - ಪುರುಷರನ್ನು ಕಾಮ ಕಾಡುವುದುಂಟು. ಸ್ತ್ರೀಯ ಎಂತಹ ಚಂಚಲತೆಯನ್ನೂ ಕಂಡೂ ತಾವು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ತಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ - ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ವದಾನ್ಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆ ಮಹರ್ಷಿಯು ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಕನ್ಯೆಯು ಪುತ್ರವತಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾಳೆ.”

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಉತ್ತರ ದಿಶಾ ಅತ್ಯಂತ ಆದರದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಳು. ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಯಾತ್ರೆಯಿಂದ ಮರಳುತ್ತಲೇ ಮಹರ್ಷಿ ವದಾನ್ಯರು ಅವನಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕನ್ಯೆಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದರು.

ದೀರ್ಘತಮಾ ಮತ್ತು ಪ್ರದ್ವೇಷಿ

- ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತಥ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಮಮತಾ. ಆಕೆ ಅತ್ಯಂತ ರೂಪವತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವಳ ರೂಪದ ಗಂಧವು ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಪಸರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮಮತಾಳ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಉತಥ್ಯನ ಕೊನೆಯ ಸೋದರ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಮೋಹಿತನಾದರು. ಅವರು ದೇವತೆಗಳ ಪುರೋಹಿತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಂದು ಮಮತಾಳ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ರಮಿಸುವ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಆಗ ಮಮತಾ ಅತ್ಯಂತ ಕೋಮಲ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು - “ಬಾವ, ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯಣ್ಣನ ಸಹವಾಸದಿಂದಾಗಿ ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಗುವು ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಅವನು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಷಡಂಗ - ವೇದಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಅವನು ಜನ್ಮವೆತ್ತಲಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ವೀರ್ಯವೂ ನಿಷ್ಕಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಪುನಃ ಗರ್ಭವತಿಯಾಗುವ ಭಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯಪೂರ್ವಕ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಈಗ ನೀವೇ ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.”

ಆದರೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಕಾಮಪೀಡೆಯಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರರಲಿಲ್ಲ. ಮಮತಾಳ ರೂಪವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮಮತಾಳ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಅವರು ಅವಳೊಡನೆ ರಮಿಸಲು ಬಯಸಿದರು. ಆಗ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಉತಥ್ಯ ಪುತ್ರನು ಹೇಳಿದನು - “ಹೇ ಪೂಜ್ಯರೇ, ಕಾಮಕ್ಕೆ ಅಧೀನರಾಗಿ ತಾವು ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಲಕನು ಬೆಳೆಯುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ರಮಿಸುವ ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ನಿಮ್ಮ ವೀರ್ಯವು ಅಮೋಘವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರ್ಯಪಾತ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಡಿ.” ಬಾಲಕನ ಈ ಮಾತು ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಅವರು ಕಾಮೋನ್ಮಾದದಿಂದ ಕುರುಡರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ

ಅವರು ಯಾರ ಮತನ್ನೂ ತುಸುವೂ ಕೇಳದೆ ಮಮತಾಳೊಡನೆ ಆನಂದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ವೀರ್ಯಪಾತದ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ, ಒಳಗೆ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲಿನ ಪಾದಗಳಿಂದ ಗರ್ಭಾಶಯದ ದ್ವಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟ. ಇದರಿಂದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ವೀರ್ಯವು ಗರ್ಭಾಶಯವನ್ನು ಸೇರದೆ ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ದೇವಪುರೋಹಿತರಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಉತಥ್ಯ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತರು - “ಹೇ ಮೂಢ ಬಾಲಕ, ನಿನ್ನ ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ನೀನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕುರುಡುತನವನ್ನು ಹೊಂದಿಯೇ ಜನ್ಮತಾಳುವೆ.”

ಮಮತಾಳ ಗರ್ಭದಿಂದ ಬಾಲಕನು ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಕುರುಡನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ‘ದೀರ್ಘತಮ’ ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಡಲಾಯಿತು. ದೀರ್ಘತಮನು ಪ್ರಕಾಂಡ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿದ್ದನು. ತನ್ನ ವಿದ್ವತ್ತಿನಿಂದಾಗಿ ಅವನು ಪ್ರದ್ವೇಷಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸುಂದರಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಪ್ರದ್ವೇಷಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಗೌತಮ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ದೀರ್ಘತಮನು ಸುರಭಿಯ ಮಗನಿಂದ ಗೋಧರ್ಮ ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಕಾಶ ಮೈಥುನವನ್ನು ಕಲಿತನು. ಕುಲವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸತೊಡಗಿದನು. ದೀರ್ಘತಮನು ಹೀಗೆ ಸಮಾಜ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅನ್ಯ ಋಷಿಗಳು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಿಟ್ಟಾದರು. ಈ ಅಧರ್ಮಿಯಾದ ದೀರ್ಘತಮನನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವನು ತುಂಬ ನಿರ್ಲಜ್ಜನಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇರಲು ಅನರ್ಹನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅವರು ದೀರ್ಘತಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ದೀರ್ಘತಮನಿಗೆ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಸಾರವು ನಿರ್ಗತಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ದೀರ್ಘತಮನು ದಿನವೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರದ್ವೇಷಿಯೂ ಅವನ ಬಗೆಗೆ ಅಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದಳು. ದೀರ್ಘತಮನು ಏನಾದರೂ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ರೋಷದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಬೇಸರಗೊಂಡ ದೀರ್ಘತಮನು ಕೇಳಿದನು “ಪ್ರಿಯೆ, ನೀನು ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಧೈರ್ಯಗುಂದಿದ್ದೀಯೆ? ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ದ್ವೇಷವಿದೆ?”

ಸಿಡುಕು ತುಂಬಿದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ವೇಷಿಯು ಹೇಳಿದಳು - “ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹೀಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಯ ಪಾಲನೆ - ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಗಂಡನಿಗೆ ‘ಭರ್ತಾ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಗಂಡನಾದವನ ಧರ್ಮ. ಆದರೆ ನಾನೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು - ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ

ನೀವು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.” ಪ್ರದ್ವೇಷಿಯ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದೀರ್ಘತಮನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಅವನು ಗದ್ದರಿಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು - “ಎಲೈ ಮೂಢ ಹೆಣ್ಣೇ, ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗಿದೆ? . . . ನನ್ನನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಜನ ಬಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ಹಣದ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದ ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.”

ದೀರ್ಘತಮನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರದ್ವೇಷಿಯೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದಳು - “ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ದೊರಕಿದ ಹಣವು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಂದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನು ತೋಚುವುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಿ, ಆದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಗಂಡನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.” ಮತ್ತೊಂದು ಪತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ದೀರ್ಘತಮನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅವನ ಜೀವನದ ಕಾರ್ಪಣ್ಯವು ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಚುಚ್ಚಿತು. ಮತ್ತು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿತು - “ದೀರ್ಘತಮ, ನೀನು ಅಸಮರ್ಥ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ನೀನು ಕೊಡಲಾರದ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಹಕ್ಕಿದೆ?”

ದೀರ್ಘತಮನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ವ್ಯಾಕುಲನಾಗಿ ಕೂಗಿದ - “ನಿಲ್ಲು ಪ್ರದ್ವೇಷಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಪತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಾಯಿಂದ ಆಡಬೇಡ. ನಾನು ಇಂದಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ಸದಾಚಾರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಸಾಯುವ ಕ್ಷಣದವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಗಂಡನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಗಂಡ ಸತ್ತ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಅವನು ಜೀವಂತ ಇರುವಾಗಲಾಗಲಿ ಅವಳು ಬೇರೊಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನು ಎಂದೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರಳು. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಮೀರಿದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಪತಿತಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪತಿವಿಹೀನ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನವು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಪಾಪದಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಸುಖಭೋಗಗಳೂ ಇದ್ದರೂ ಪತಿವಿಹೀನ ಹೆಣ್ಣು ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸದಾ ಅಪಯಶಸ್ಸು ಹಾಗೂ ನಿಂದೆಗೆ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ದೀರ್ಘತಮನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಪ್ರದ್ವೇಷಿಯ ರಕ್ತವು ಏರುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಕೇಳುವುದು ಅಸಹನೀಯವೆನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರದ್ವೇಷಿಯು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದಳು

– “ನಿಲ್ಲಿಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇನ್ನೇನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.” ಎಂದವಳೇ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ದೀರ್ಘತಮನನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟುಬನ್ನಿ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಗೌತಮ ಮುಂತಾದ ಪುತ್ರರು ಕುರುಡ ದೀರ್ಘತಮನನ್ನು ಗಂಗೆಯಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟರು.

ದೀರ್ಘತಮನು ಹಾಗೆಯೇ ತೇಲುತ್ತ ತುಸುದೂರ ಹೋದನು. ಹಾಗೆ ತೇಲುತ್ತ ಹೋಗುವ ನದಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಯೆಂಬ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ರಾಜನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ದೀರ್ಘತಮನನ್ನು ನದಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಂದು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಒಯ್ದನು. ರಾಜನು ದೀರ್ಘತಮನ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು. – “ತಾವು ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದ ಮೇಧಾವೀ ಪಂಡಿತರು. ತಾವು ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯರ ಗರ್ಭದಿಂದ ಕೆಲವು ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿರಿ. ನನಗೆ ತಾವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಳಿತನ್ನು ಮಾಡಲಾರಿರಿ.” ದೀರ್ಘತಮನು ಬಲಿಯ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದನು. ರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಣಿಯಾದ ಸುದೇಷ್ಟೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ರಾಣಿಯು ರಾಜನ ಮಾತನ್ನು ಅಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ಮುದುಕನೂ ಕುರುಡನೂ ಆದ ದೀರ್ಘತಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಸ್ವಯಂ ಅವನ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ತನ್ನ ದಾಸಿಯನ್ನು ಅವನ ಬಳಿ ಕಳುಹಿದಳು. ದೀರ್ಘತಮನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ದಾಸಿಯು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷೀವಾನ್ ಮುಂತಾದ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ವೇದಪಾಠಿಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು.

ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ತುಸು ದೊಡ್ಡವರಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ರಾಜಾ ಬಲಿಯು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ದೀರ್ಘತಮನನ್ನು ಕೇಳಿದನು – “ಎಲೈ ಧರ್ಮಾತ್ಮನೇ, ಈ ಹನ್ನೊಂದು ಜನರೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೇ?”

ದೀರ್ಘತಮನು ಹೇಳಿದನು – “ಇಲ್ಲ ರಾಜಾ, ಇವರು ನನ್ನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಶೂದ್ರ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದವರು. ನಿನ್ನ ರಾಣಿಯಾದ ಸುದೇಷ್ಟೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಕುರುಡ ಹಾಗೂ ಮುದುಕನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನನ್ನ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬರದೇ ತನ್ನ ದಾಸಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳಿವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರಲ್ಲ, ನನ್ನ ಪುತ್ರರು.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಲಿಗೆ ತುಂಬ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಅವನು ಮತ್ತೆ ಸುದೇಷ್ಟೆಯ ಬಳಿಹೋಗಿ ದೀರ್ಘತಮನಿಂದ ಗರ್ಭಧರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಸುದೇಷ್ಟೆಯು ಸಹವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ದೀರ್ಘತಮನ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ ಆ ಕುರುಡ ಋಷಿಯು ಅವಳ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಹೇಳಿದನು – “ಹೇ ಸುಂದರಿ,

ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದಿಂದ ಅಂಗ, ವಂಗ, ಕಳಿಂಗ, ಪೌಂಡ್ರ ಮತ್ತು ಸುಹ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರಿನ, ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾದ ಐವರು ಪುತ್ರರು ಜನಿಸುವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಳಿಸುವರು.”

ಅವೇ ರಾಜಕುಮಾರರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗ, ವಂಗ, ಕಳಿಂಗ, ಪೌಂಡ್ರ, ಮತ್ತು ಸುಹ್ಯ ದೇಶಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವು.

ದೀರ್ಘತಮನ ಕತೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುವ ರೀತಿಯ ಗತಕಾಲದ ಯಥಾರ್ಥ ಚಿತ್ರಣವು ಸಿಗುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಈ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪರಂಪರೆಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದವು.

ಮಾಳಬೆಕ್ಕು ಮತ್ತು ಇಲಿಯ ಕತೆ

– ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ

ಒಂದು ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೂರುಗದ ಮರವಿತ್ತು. ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬೇರುಗಳ ನಡುವೆ ನೂರು ಮುಖಿಗಳುಳ್ಳ ಬಿಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾಲಿತ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಇಲಿಯು ವಾಸಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಮರದ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಲೋಮಶ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಗಂಡುಬೆಕ್ಕು ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲದಿನಗಳ ಅನಂತರ ಒಬ್ಬ ಚಂಡಾಲನೂ ಅದೇ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಾಸಿಸಲುತೊಡಗಿದನು. ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಮೃಗಗಳ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಆ ಬೂರುಗದ ಮರದ ಕೆಳಗಡೆ ದೊಡ್ಡ ಬಲೆಯನ್ನು ಹರವುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಆ ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ದುರ್ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ ಲೋಮಶನೆಂಬ ಆ ಮಾಳಬೆಕ್ಕು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು. ಇಲಿಯು ಹೊರಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಅದರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸದಾ ಭಯವಿರುವ ಶತ್ರುವು ಇಂದು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸತೊಡಗಿತು. ಒಂದು ಬಾರಿಯಂತೂ ಇಲಿಯು ಗರ್ವದಿಂದ ಮರೆತು ಬಲೆಯ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಮಾಳಬೆಕ್ಕನ್ನು ತುಂಬ ಅವಚ್ಛೇಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿತು. ಇಂದು ಅದು ಲೋಮಶನನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದರ ಎದುರಿನಿಂದ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣುಗಳ ಹರಿಣನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಮುಂಗುಸಿಯು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಭಯದಿಂದ ಅದರ ಕೂದಲುಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಪಿಸತೊಡಗಿದವು. ಅದರ ಸಂತೋಷವೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲೋ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಮರುಕ್ಷಣ ಅದು ಕತ್ತೆತ್ತಿ ಮರದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ಮರದ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗೂಬೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಇಲಿಯು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆದರಿತು. ಇಬ್ಬರು ಶತ್ರುಗಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಶತ್ರುವು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಇಂಥ ಭಯಾನಕ ಕ್ಷಣ ಎದುರಾದ್ದರಿಂದ ಇಲಿಗೆ ತುಸುಹೊತ್ತು ಮೂರ್ಛೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಅದು ಹೇಗೋ

ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಿತು. ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬೆಕ್ಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿತು - “ಅಣ್ಣಾ, ಲೋಮಶ, ನೀನು ಈ ರೀತಿ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ದಯೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಶತ್ರು. ಆದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದ ಅನಂತರ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಸಂಕಟದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಹರಿತವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಈಗಲೇ ಈ ಬಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಗೂಬೆ ಹಾಗೂ ಮುಂಗುಸಿ ಎರಡೂ ಶತ್ರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಘಾತಿಸಲು ಕಾದುಕೂತಿರುವುದರಿಂದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಷರತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಎಂಥ ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ ಆ ಪಾಪಿ ಮುಂಗುಸಿ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ನಾನು ಈ ಬಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು. ಆದರೆ ನೀನು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಮಾಡಬಾರದು ಮಿತ್ರಾ! ನೋಡು, ಎಷ್ಟೊಂದು ದಿನಗಳಿಂದ ನಾನೂ ನೀನು ನೆರೆಯವರಾಗಿ ಈ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೇ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಗಂಟಲು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಬೇರಿನ್ನೇನಿದ್ದೀತು? ಇಂಥ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರ ಮಿತ್ರರಾಗುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕಾಲ ಮಿಂಚಿದ ಮೇಲೆ ನಾನೂ ನೀನೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವಂತಾಗಬಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುವ ಹಾಗೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನದಿಯ ದಂಡೆಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಒಪ್ಪಂದವಾಗುವುದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹಿತಕರವಾಗಬಲ್ಲದು.”

ಬುದ್ಧಿಯಂತ ಇಲಿಯು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡತೊಡಗಿತು. ಇಲಿಯು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಬಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸುವುದೆಂದು ಬೆಕ್ಕು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿ ಹೇಳಿತು - “ಎಲೈ ಇಲಿಯಣ್ಣ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ ಬೇರೇನಿದೆ? ನೀನು ನನ್ನ ನೆರೆಯವನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವೆ. ಬಾ, ಗೆಳೆಯಾ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಾ. ಈ ಬಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಾ. ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೋ. ಅನಂತರ ನಿನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಬಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಜೀವನವಿಡೀ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಿತ್ರಾ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಿನಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಯಪಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.”

ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಇಲಿಯು ಹೇಳಿತು - “ಸರಿ ಗೆಳೆಯಾ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಂಕಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಶತ್ರುತ್ವವನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಮೃತ್ಯುವು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಾಗಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆಯಿಟ್ಟು ಈಗಲೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಒಂದು ಮಾತು. ನೀನು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರ್ಖತನದ ಕೆಲಸ ನಿನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಇರಲಾರದು.”

ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಇಲಿಯು ಬಲೆಯ ಒಳಗೆ ಬಂದಿತು. ಬೆಕ್ಕು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿತು. “ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಗೆಳೆಯಾ, ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ನನಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದೆ. ನೀನೇ ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮಿತ್ರ. ಬಾ ನನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೋ. ಹೇಗಾದರೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಕಟದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಿನ್ನ ಸೋದರರು, ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವೆ. ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿನಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿರುವೆ.”

ಇಲಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಮಾಳಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಇಲಿಯ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಂಗುಸಿ ಹಾಗೂ ಗೂಬೆ ಹತಾಶವಾದವು. ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಅವಕಾಶವೇ ಅವರಿಗೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಅವು ಕಾಯ್ದು ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದವು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕುಳಿತ ಅನಂತರ ಇಲಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ತನ್ನ ಹರಿತವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಇಲಿಯು ಬಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಯತೊಡಗಿತು. ಹಾಗೆ ಕಡಿಯುತ್ತ ಕಡಿಯುತ್ತಲೇ ತುಂಬ ವೇಳೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಿತು. ಆಗ ಧೈರ್ಯಗುಂದಿದ ಬೆಕ್ಕು ಹೇಳತೊಡಗಿತು - “ಇಲಿಯಣ್ಣ, ನೀನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ. ಸ್ವಲ್ಪ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು. ಬೇಟೆಗಾರ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ಜೀವ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನೋಡು ನಿನ್ನ ಭಯ ದೂರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಭಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ನೀನು ಯಾಕೆ ತಡಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?”

ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಇಲಿ ಹೇಳಿತು - “ಹೆದರಬೇಡ ಮಿತ್ರಾ, ನನಗೆ ಸಮಯದ ಉಪಯೋಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಮಯವು ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿ ಹೋಗಲು ನಾನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಅದರ ಫಲ ಸಿಗುವುದು. ಯೋಚಿಸು, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ತಡಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೆದರಿಕೆ ಬೇಡ,

ನಾನು ಇಡಿಯ ಬಲೆಯನ್ನೂ ಕಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ಒಂದು ದಾರ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಬೇಟೆಗಾರನು ದೂರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಲೇ, ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಆ ದಾರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವೆ. ಆಗ ನೀನು ಭಯದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಮರವನ್ನೇರುವೆ. ಇತ್ತ ನಾನು ನನ್ನ ಬಿಲವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪ್ರಾಣವೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.”

ಇಲಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಬೆಕ್ಕು ಹೇಳತೊಡಗಿತು. - “ಸ್ನೇಹಿತನೇ, ನೋಡು ನಾನು ಹೇಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಉಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಗಸಿಯು ನಿನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಚಿಂದಿ ಚಿಂದಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀನು ತಡ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ಇದು ಸಜ್ಜನಿಕೆಯಲ್ಲ, ತ್ವರ ಮಾಡು ಮಿತ್ರಾ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವೇ? ಹಿಂದಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತುಬಿಡು. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾನೆಂದೂ ನಿನಗೆ ಅನಿಷ್ಟ ಬಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮಿತ್ರಾ ಮತ್ತೂ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಡ. ಬೇಗನೇ ಈ ಬಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸು.”

ಇಲಿಯು ಹೇಳಿತು - “ಅಣ್ಣಾ ಲೋಮಶ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ವಿಶ್ವಾಸ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಿತ್ರತೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಭಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿರಬೇಕು. ಬಲಿಷ್ಠನಾದವನ ಜೊತೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಜಾಗರೂಕನಾಗಿರುವುದು ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನವಿತ್ತ ಹಾಗೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಯಾರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮಿತ್ರರೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಶತ್ರುವೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯವಶದಿಂದ ಶತ್ರುವೋ ಮಿತ್ರನೋ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾಕಿದ ಆನೆಯಿಂದ ಅಡವಿಯ ಆನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೆ, ಸ್ವಾರ್ಥವು ಸಿದ್ಧಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಯಾರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಡನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮರವನ್ನೇರಿ ಹೋಗುವೆ. ಆಗ ನೀನು ನನಗೇನೂ ಅಹಿತವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೋಡು ಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದೇ ದಾರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ಹಾಗೆ ನಾನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯ ಲೋಮಶ, ನೀನು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆಯುವೆನೇ?

ಹೀಗೆ ಬೆಕ್ಕು ಮತ್ತು ಇಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಉಳಿದವು. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಅನಂತರ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೇಡನು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಇಲಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದು ತಕ್ಷಣ ದಾರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿತು. ಯಮರಾಜನಂತೆ ಕರಿಯ ಬಣ್ಣದ ಆ ಭಯಾನಕ ಬೇಡನನ್ನು

ನೋಡುತ್ತಲೇ ಮಾಳಬೆಕ್ಕು ಭಯಭೀತನಾಗಿ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಇಲಿಯು ತನ್ನ ಬಿಲವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತು.

ಕಿರಾತನು ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಧಾವಿಸಿದನಾದರೂ ಅದು ಅವನ ಕೈಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಇಲಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಆದರೆ ಬಿಲದಲ್ಲಿರುವ ಅದನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ತನ್ನ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದ. ಅವನು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಲೇ ಬೆಕ್ಕು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿತು - “ಇಲಿಯಣ್ಣ, ಶತ್ರುವು ಹೊರಟುಹೋದ. ಇನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಬಿಲದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದೀಯಾ? ಬಾ. . . ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಾ. ಜೀವ ಉಳಿದ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕುಣಿಯೋಣ, ಜಿಗಿಯೋಣ, ಹಾಡೋಣ, ಬಾರೋ ಗೆಳೆಯಾ, ಸಂಕಟದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಳೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸುಖದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾಕೆ ಒಟ್ಟಾಗಿರಬಾರದು?”

ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಇಲಿಯು ಹೊರಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಮಾತನ್ನೇನೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಬೆಕ್ಕಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಬೆಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿತು - “ನಾನು ಕರೆದರೂ ನೀನು ಬರಬಾರದೇ ಮಿತ್ರಾ, ನೋಡು, ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕೃತಘ್ನನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಮ್ಮನೇ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಮಾಡಬೇಡ. ಬಾ, ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವೆ. ಬಾ, ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಹಾಕು. ನೀನು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರದಿಂದ ನನ್ನ ಶರೀರ, ಮನೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನೆಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದೀಯ. ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯ ಹಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ನನಗೆ ಸದಾ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರಂತೆ ಬುದ್ಧಿವಂತನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗಂದಿಗೂ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.”

ಬೆಕ್ಕಿನ ಈ ಮಾತುಕೇಳಿ ಇಲಿಯು ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು ತಲೆಯಲುಗಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿತು - “ಮಿತ್ರ ಲೋಮಶ, ನೀನು ಹೇಳುವುದು ನಿನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯೇ ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಶಪಥವನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಹೃದಯದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವೆ. ಆದರೂ ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನಿಷ್ಟು ಕೇಳು. ಶತ್ರು ಮತ್ತು ಮಿತ್ರರಿಬ್ಬರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು - ಇದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶತ್ರುವೇ ಮಿತ್ರನಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಿತ್ರನೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಹಿಂಡುವ ಶತ್ರುವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಪರಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಗಳ ಈ ಗತಿಯನ್ನು

ಯಾರು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರು? ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಬಂಧನವೂ ಇಲ್ಲ. ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಿತ್ರರೋ ಶತ್ರುಗಳೋ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಜೀವಿತನಾಗಿದ್ದಾಗ ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ, ಸತ್ತರೆ ವಿಶೇಷ ಹಾನಿಯಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಪರಮ ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆತನವಾಗಲಿ, ವೈರವಾಗಲಿ ಬಹಳದಿನ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ಮಿತ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಶತ್ರುತ್ವದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣ. ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದಾಗಿಯೇ ಶತ್ರುವು ಮಿತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಮಿತ್ರನು ಶತ್ರುವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಿತ್ರರ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವವನು, ಶತ್ರುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸಪಡುವವನು ಎಂದೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಅವಿಶ್ವಾಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಎಂದೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಲಾಗದು. ಹೀಗೆ ಸರಳವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರ್ವನಾಶದ ಸಂಕಟವು ಎದುರಾಗಬಹುದು.

ಅಣ್ಣಾ, ಲೋಮಶ! ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಮಾವ, ಅಳಿಯ, ಮತ್ತಿತರ ಬಂಧುಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನೇ ನೋಡುವರೆಂದ ಮೇಲೆ ನಾನಿನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ? ಎಲ್ಲರೂ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ತಾವು ಮೊದಲು ಸುರಕ್ಷಿತರಾಗಿರ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಯೋಚನೆ ಮಾಡು, ಮಗನು ಒಮ್ಮೆ ಪತಿತನಾದರೆ, ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನೇ ತ್ಯಜಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ವಾರ್ಥಪರತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ. ನೀನು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ನನ್ನ ಋಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವು ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ನೀನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವೆ. ನನ್ನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದ ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥವೂ ನಿನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀನು ಸ್ವಭಾವತಃ ತುಂಬ ಚಂಚಲ. ಚಂಚಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯು ಎಂದೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಲೋಮಶ! ನೀನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಿಹಿಸಿಹಿಯಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ? ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರಿಯ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಿಯನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಣ ಪ್ರೀತಿಯೂ ನಿಸ್ವಾರ್ಥವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಜೀವದ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಣ್ಣಾ ಲೋಮಶ! ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥವಿತ್ತು. ಅದು ಈಗ ಮುಗಿದುಹೋದ ಕತೆ. ಆದರೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆ. ಈಗ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಿಂದು

ನಿನ್ನ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮಿತ್ರಾ, ಸಂದರ್ಭಗಳು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕಾರಣಗಳು ಎಂದೂ ಸ್ವಾರ್ಥಹೀನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಅವನೇ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಫಲನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ಸಂಧಿ ಮತ್ತು ವಿಗ್ರಹದ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಲೋಭನೆಗೊಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮಿತ್ರಾ, ಮೋಡವು ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ಬದಲಿಸಿದಂತೆ, ನಿನ್ನ ಭಾವನೆಯೂ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈವರೆಗೂ ನೀನು ನನ್ನ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಿತ್ರನಾದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆತನ ಅಥವಾ ವೈರದ ಆಧಾರ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಡಲಿ? ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಇರುವವರೆಗೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗಲೂ ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ನನಗಿಂತ ಮೂರ್ಖರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೀತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಬಲ್ಲೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತೆಂದರೆ, ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದೆ. ಈ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದೆವು. ಆದರೀಗ ನಿನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆತನ ಹೊಂದುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನಾನು ದುರ್ಬಲ, ನೀನು ಬಲಿಷ್ಠ. ನಾನು ಭಕ್ತ ನೀನು ಭಕ್ತಕ. ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹವೆಂತು? ಈಗ ನಿನ್ನ ಭೋಜನದ ಸಮಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ. ನಾನು ಮೂರ್ಖನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬರಲಿ, ಆಗ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿ ತುಂಬ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಿನ್ನುವಿಯಂತೆ. ಮಿತ್ರಾ, ಸಾಕು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆತೋರು. ನಾನು ದಡ್ಡನಲ್ಲ. ಬಲಿಷ್ಠನೊಂದಿಗೆ ದುರ್ಬಲನ ಗೆಳೆತನ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಭಯಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕಾರಣವಿರದಿದ್ದರೂ ಬಲಿಷ್ಠನೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬೇಕು.

ಅಣ್ಣಾ, ಬೇರೇನಾದರೂ ನನ್ನಿಂದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ಆದರೆ ಹತ್ತಿರ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಡ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಧನ-ಧಾನ್ಯ-ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು-ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಬದುಕಿ ಉಳಿದರೆ ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾದರೂ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪರರಾದವರು, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸದಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ

ಬಳಸುವವರು, ಎಂದೂ ತಮ್ಮನ್ನು ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶತ್ರುವಿನ ಬಲವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.”

ಇಲಿಯ ಕಟುವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಳಬೆಕ್ಕು ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟು ಹೇಳಿತು - “ಇಲಿಯಣ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತುಸುವೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಮಿತ್ರದ್ರೋಹ ಮಹಾಪಾಪವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ನೀನೇಕೆ ಹೆದರುವೆ? ಈಗಲೂ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರ. ನಿನ್ನನ್ನು ತಿಂದು ನಾನು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದು ನಿನ್ನ ತಪ್ಪು ಧೋರಣೆ. ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಬಾ ಮಿತ್ರ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ನಾನೆಷ್ಟು ಕಾತರನಾಗಿರುವೆ ನೋಡು.”

ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಾತುಕೇಳಿ ಇಲಿಯು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿತು. “ಎಲೈ ಲೋಮಶ! ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಂಬಬಾರದೆಂದು ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೀನೇನು ಬೇಕಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೋ, ನಾನು ದುರ್ಬಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಲಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಕೆಲಸವಾದ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶತ್ರುವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳು. -

ಬಲಿಷ್ಠನಾದವನು ಶತ್ರುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಎಂದೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬಾರದು. ಅವಿಶ್ವಾಸಿಯ ಮೇಲಂತೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಸಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿರಲಿ, ತಾನು ಮಾತ್ರ ಯಾರಮೇಲೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬಾರದು. ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಸಂದೇಹದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.” ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬಾರದೆಂಬುದೇ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡದವನು ದುರ್ಬಲನಾದರೂ ಶತ್ರುವಿನ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವ ಬಲಿಷ್ಠನನ್ನು ದುರ್ಬಲನಾದವನೂ ಕೊಲ್ಲಬಹುದು.

ಲೋಮಶ! ನೀನು ಸ್ವಭಾವತಃ ನನ್ನ ಶತ್ರು. ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀನೂ ಆ ಬೇಡನ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿರಬೇಕು.”

ಇಲಿಯು ಬೇಡನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಮಾಳಬೆಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಇಲಿಯೂ ತನ್ನ ಬಿಲವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತು.

ಕಪೋತ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಧನ ಕತೆ

– ರಾಂಗೇಯ ರಾಘವ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕ್ರೂರನಾದ ಪಾಪಾತ್ಮನಾದ ಒಬ್ಬ ಬೇಡನಿದ್ದನು. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ನೀಚಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಕಾಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಅವನ ಆಕೃತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಭಯಾನಕವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೇ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಎದ್ದು ಅಡವಿಗೆ ಜೀವಹತ್ಯೆಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೊನಚಾದ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಕೊಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಕ್ರೂರವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಧರ್ಮ-ಅಧರ್ಮಗಳ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಿಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಮಾರಿ ಬರುವ ಹಣದಿಂದ ಜೀವನಮಾಡುವುದು ತನ್ನ ಪರಮಧರ್ಮವೆಂದೇ ಅವನು ಭಾವಿಸಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ತಿರುಗುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಬಿರುಗಾಳಿ ಎದ್ದಿತು. ಬಿರುಗಾಳಿಯ ವೇಗಕ್ಕೆ ಮರಗಳು ತೂಗಾಡಿ ಮುರಿದುಬೀಳತೊಡಗಿದವು. ಅದರೊಂದಿಗೇ ಮರದ ಮೇಲಿನ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆಘಾತಗೊಂಡು ಕೆಳಗೆ ಉರುಳತೊಡಗಿದವು. ಬಿರುಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೇ ಮೋಡಗಳ ಭಾರಿಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಿಸಿತು, ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ಮಿಂಚಿನ ಪ್ರಕಾಶ ಹರಡಿತು, ಹಾಗೇ ಮುಸಲಧಾರೆಯಾಗಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯತೊಡಗಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೀರು ತುಂಬಿತು. ತೀವ್ರವಾದ ಗಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಅತಿಯಾದ ನಡುಕವುಂಟಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವ್ಯಾಧನ ಶರೀರವೆಲ್ಲ ಧರಧರ ನಡುಗತೊಡಗಿತು. ಅವನು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಶ್ರಯಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕತೊಡಗಿದನು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಆಶ್ರಯವೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕೂಕಡೆ ನೀರು ತುಂಬಿ, ಮೇಲಿಂದ ತೀವ್ರತರವಾದ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥ ಕ್ರೂರಬೇಡನಿಗೂ ಆ ನಿರ್ಜನ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ಮುಂದುವರಿದನು. ತುಸು

ದೂರಹೋದಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬೇರಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದು ಶೀತದಿಂದಾಗಿ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇಡನು ತಕ್ಷಣ ಆ ಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ತನ್ನ ಅಂಥ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಪಾರಿವಾಳಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಕೊಡಲು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವು ತನ್ನ ಪತಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಕ್ರೂರವ್ಯಾಧನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಗಾಸಿಗೊಂಡಿತು. ಪತಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದು ಅಳತೊಡಗಿತು. “ಎಲೈ ಕ್ರೂರ ಬೇಡನೇ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನೋಡು, ನನ್ನ ನೆನಪು ಮಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಪತಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ದುಃಖಿಗಳಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಸ್ಸಹಾಯಕಳಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆತೋರು.”

ವ್ಯಾಧನು ಪಾರಿವಾಳದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ನೇರವಾಗಿ ಮುಂದೆಹೋಗುತ್ತಲೇ ಉಳಿದನು. ತುಸುದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಮೋಡದ ಹಾಗೆ ನೀಲವಾಗಿರುವ ಒಂದು ವೃಕ್ಷ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತ ಬೇಡನು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತನು. ತುಸುಹೊತ್ತಿನ ಅನಂತರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು ಚದುರಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿದವು. ಗಾಳಿಯ ವೇಗವು ತುಸು ತಗ್ಗಿದರೂ ಶೀತವು ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಭಯಾನಕ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲೇ ಅದೇ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ತಂಗುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಬೇಡನು, ಅಲ್ಲೇ ಮಲಗುವ ಮುನ್ನ ಹೇಳಿದನು - “ಹೇ ವೃಕ್ಷರಾಜ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಶರಣ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೇ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಬೇಡನು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಲ್ಲನ್ನು ತಲೆಗೆ ದಿಂಬಾಗಿ ಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ. ಅದೇ ಮರದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳದ ಪತಿ ಪಾರಿವಾಳವೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಬಾರದ್ದರಿಂದ ಪಾರಿವಾಳದ ಮರಿಗಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಚಡಪಡಿಸತೊಡಗುತ್ತಲೇ ಗಂಡು ಪಾರಿವಾಳವು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳತೊಡಗಿತು - “ಹಾಯ್ . . . ಎಷ್ಟೊಂದು ಭಯಾನಕ ರಾತ್ರಿ! ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ವೇಳೆ ಅದೆಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೋ ಏನೋ! ಹಾಯ್ ವಿಧಾತಾ! ಅವಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಾವ ವಿಪತ್ತು ಬಂತೋ! ನಿಜ, ಗೃಹಸ್ಥನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು, ಸೇವಕರುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಮಡದಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶೂನ್ಯವಾಗಿಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೃಕ್ಷಿಗಳು

ಗೃಹಿಣಿಯಿಲ್ಲದ ಮನೆಯನ್ನು ಮನೆಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ನಿರ್ಜನಾರಣ್ಯದ ಹಾಗೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸದಾ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಹಾಯ್, ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಳು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಜೀವಿತವಿರಲಾರೆ. ಅವಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯವಳಾಗಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಇಂಥ ಪತಿವ್ರತೆ ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ದೊರೆತವನ ಜೀವನವು ಧನ್ಯ. ಈಗೇನು ಮಾಡಲಿ? ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾವುದೋ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾಳೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹಸಿವಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ವೇಳೆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವಳಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ಜೀವಿತನಾಗಿರಲಿ? ಹೆಂಡತಿಯಿಂದಲೇ ಗಂಡಸಿನ ಜೀವನ ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಾಗುವುದು. ರೋಗಪೀಡಿತ ಹಾಗೂ ದುಃಖಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಆಸರೆ. ಅವಳಷ್ಟು ಪ್ರಿಯಳಾದವಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಿಲ್ಲ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಗಂಡನಿಗೆ ಸಹಾಯಕಳು. ಪತಿವ್ರತೆಯೂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಿಯೂ ಆದ ಹೆಂಡತಿಯಿಲ್ಲದ ಮನೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿಹೋಗುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಹಾಯ್ .. . ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಳು ಬಂದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ವಿಧಾತಾ! ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ನನ್ನವಳನ್ನು ನನಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸು ವಿಧಿಯೇ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನು ಈ ಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವೆ.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಆ ಪಾರಿವಾಳವು ರೋದಿಸತೊಡಗಿತು. ಅದರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳ ಕೇಳುತ್ತಲಿತ್ತು. ಅದೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಗಂಡನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮರುಗಿತು. ಅದು ಹೇಳಿತು - “ಹೇ ಪ್ರಭೂ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಳಿಗಾಗಿ ನೀವು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ವ್ಯಾಧನೊಬ್ಬನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣನಾಥ, ನೀವು ನನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ವಯಂ ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಗಂಡನೇ ಆಕೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಆಕೆಯ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ.

ನಾಥ, ನಾನು ಇಂದು ನನ್ನ ಸೇವೆಯ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಮರಣದ ಹೆದರಿಕೆ ಇನಿತೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ.”

ತನ್ನಪ್ರಿಯಳ ಮಧುರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರಿವಾಳವು ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯವು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಜಾಗ್ರತವಾಗಿ ಆತುರದಿಂದ ಹೇಳಿತು. - “ಅಯ್ಯೋ

ಪ್ರಿಯಳೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡನು ಬಂದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವನೇ? ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದೇನಿದೆ ಹೇಳು.”

ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವು ಹೇಳಿತು. - “ಹೇ ನಾಥ, ಈಗ ಈ ಬೇಡನು ಹಸಿವಿನಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲನಾಗಿ, ಚಳಿಯಿಂದ ಬಾಧಿತನಾಗಿ ನಿನಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಶರಣಾಗತನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಪರಮಧರ್ಮ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಈ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯಾದ ದುರಾಚಾರಿ ವ್ಯಾಧನ ಬಗೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಶರಣು ಬಂದವರನ್ನು ತೊಂದರೆಗೇಡು ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಶರಣು ಬಂದವರನ್ನು ವಧಿಸಿದವನಿಗೆ ಗೋಹತ್ಯೆ - ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ.

ಹೇ ನಾಥ, ಈ ಬೇಡನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಗೃಹಸ್ಥನಾದವನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಧರ್ಮಕರ್ಮ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಘೋರ ನರಕ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದವನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಕ್ಷಯಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಹೇ ಪ್ರಿಯ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ದೇಹದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬಂದಿರುವ ಶರಣಾಗತನಿಗೆ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿರಿ. ನನ್ನ ಚಿಂತೆ ಬಿಟ್ಟು ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಿ. ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೂ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪುನಃ ದಂಪತಿಯಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳಬಹುದು.”

ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಗದಗದಗೊಂಡ ಪಾರಿವಾಳವು ಹೇಳಿತು. - “ಹೇ ದೇವಿ, ನೀನು ಸ್ವಯಂ ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದೂ ಆ ಕ್ರೂರ ಬೇಡನ ಒಳಿತನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ನೀನು ಧನ್ಯಳು. ನಿನ್ನಂಥ ಕರುಣಾಹೃದಯಿಯಾದ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಆ ವಿಧಾತನು ನನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸೌಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಆ ಬೇಡನಿಗೆ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವೆ.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಪಾರಿವಾಳವು ಮರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದು ಆ ವ್ಯಾಧನ ಎದುರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿತು. - “ಹೇ ಮಹಾನುಭಾವ, ನೀವು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ದುಃಖಿಗಳಾಗಬಾರದು. ನೀವು ನನ್ನ ಅತಿಥಿಗಳು. ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಗೃಹಸ್ಥನ ಪರಮಧರ್ಮ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳಿ, ನಾನು ನಿಮಗೇನು ಸೇವೆ ಮಾಡಲಿ? ಇಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಬಲಿಗೊಟ್ಟಾದರೂ ನನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶತ್ರುವು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೂ ಅವನನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ

ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮರ ಕಡಿಯಲು ಹೋದರೂ, ಇವನು ನನಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ಮರವು ಎಂದೂ ತನ್ನ ನೆರಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಹಂಚದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಶಯ ಹೇಳಿ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಏನು ಸೇವೆ ಮಾಡಲಿ?”

ಪಾರಿವಾಳದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಬೇಟೆಗಾರನು ಅದರ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು. ಅವನು ಆಗ ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದನು. ನಡುಗುವ ದನಿಯಿಂದಲೇ ಅವನು ಹೇಳಿದನು - “ಎಲೈ ದಯಾಳುವಾದ ಪಾರಿವಾಳವೇ, ನಾನು ಈಗ ಅತಿಯಾದ ಶೀತದಿಂದ ಮುದುಡಿಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಥಂಡಿಯಿಂದ ಬಚಾವಾಗುವ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಮಾಡು.”

ಬೇಟೆಗಾರನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಪಾರಿವಾಳವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಣಗಿದ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಂದು ಒಂದೆಡೆ ರಾಶಿ ಹಾಕಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಅದು ಕಮ್ಮಾರನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಂದು ಎಲೆಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಉರಿಸಿತು. ಈ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬೇಡನು ತನ್ನ ಶೀತವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ನಡುಕ ನಿಂತಿತು. ಅವನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು.

ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಪಾರಿವಾಳವು ಕೇಳಿತು - “ಹೇ ಅತಿಥಿ, ಹೇಳಿ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಏನು ಸೇವೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ?” ಬೇಟೆಗಾರನು ಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿ ಹೇಳಿದನು - “ಪಕ್ಷಿಯೇ, ನಾನು ಈಗ ತುಂಬ ಹಸಿದಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನನಗೆ ತಿನ್ನಲು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡು.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಾರಿವಾಳವು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಿತು - “ಅತಿಥಿ ದೇವರೇ, ನಿಮ್ಮ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಈಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ದಿನವೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ತಂದು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳೇನೂ ಈಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಪಾರಿವಾಳವು ಚಿಂತಾಮಗ್ನವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನನ್ನೇ ಧೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸ್ವರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. - “ನಾನು ಅತಿಥಿಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಿ? ನನ್ನ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಿ? ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಡನ ಹಸಿವು ಹಿಂಗಿಸಬಲ್ಲ ಒಂದು ವಸ್ತುವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ತನ್ನ ಮಾಂಸದಿಂದಲೇ ಅತಿಥಿಯ ಹಸಿವು ನೀಗಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿತು. ಹೊಸ

ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಅದು ಬೇಟೆಗಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿತು - “ಹೇ ಅತಿಥಿ ದೇವತೆ, ತುಸು ತಡೆಯಿರಿ, ನಾನೀಗಲೇ ತಮ್ಮ ಭೋಜನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದು ಮೂರುಬಾರಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಹಾರಿತು. ಬೇಡನು ನೋಡುನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅದು ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತು.

ತನ್ನ ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ ಆ ಪಕ್ಷಿಯ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಬೇಡನ ಹೃದಯ ಕಲಕಿತು. ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನಿಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಾನು ಮಹಾಪಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ದಿನ ಅವನು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ. ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ತನಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗತಿಯುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ತನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅವನು ಆ ಪಾರಿವಾಳದ ಸಾವಿಗಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದ. “ಹಾಯ್, . . . ನಾನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿಯೂ ಎಂಥ ಪಾಪಿಯೂ ಅಧರ್ಮಿಯೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪಾರಿವಾಳ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಉದಾರ ಹೃದಯಿಯಾಗಿದೆ! ನನಗೆ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಯಮದೂತರು ನನ್ನನ್ನು ಭಯಂಕರವಾದ ಅಗ್ನಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ಬೇಯಿಸುವರು.

ವಿಧಾತಾ! ಈಗೇನು ಮಾಡಲಿ? ನನಗಾಗಿ ಪಾರಿವಾಳವು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನೂ ನನ್ನ ಈ ಪಾಪಿ ಜೀವನವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಾನೂ ಈ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವೆ.” ಹೀಗೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವನು ತನ್ನ ಪಂಜರದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಬಳಿಯ ಕತ್ತಿ, ದೊಣ್ಣೆ, ಪಂಜರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟನು.

ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವು ಪಂಜರದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ತನ್ನ ಪತಿಗಾಗಿ ದುಃಖಿಸತೊಡಗಿತು. ಅಳುತ್ತ ಅದು ಹೇಳತೊಡಗಿತು. - “ಹೇ ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದಿರಿ. ಇನ್ನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾರು ಆಧಾರ? ವಿಧವೆ ಹೆಣ್ಣು ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೂ ದುಃಖಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ತಾವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಜೀವಿಸಿರಲಾರೆ. ಬಂಧುಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಜನರಿದ್ದರೂ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ-ಸುಖ ಇಲ್ಲ. ಪತಿಯೊಬ್ಬನೇ ಸತಿಯ ಏಕಮಾತ್ರ ಆಧಾರ.”

ಹೀಗೆ ವಿಲಪಿಸುತ್ತ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವು ಬೇಡನ ಎದುರಿಗೇ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾರಿ, ತನ್ನ ಪತಿಯ ಜೊತೆಗೇ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ಮರುಕ್ಷಣ ಆ ಬೇಡನು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಆ ಗಂಡು ಪಾರಿವಾಳ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು

ಪಾರಿವಾಳಗಳು ದಿವ್ಯ ಪುರುಷ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಸ್ವರ್ಗದ ಕಡೆ ನಡೆದರು.

ಈಗ ತನ್ನ ಪಾಪಿ ಜೀವನವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ನಿಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬೇಡನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟನು. ಅವನು ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆಯಲು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಮೋಹಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಕೇವಲ ಗಾಳಿಯನ್ನೇ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪೂರ್ಣ ಸಂಕಲ್ಪದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದನು. ತುಸುದೂರದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಸರೋವರ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಸರೋವರವು ಕಮಲಗಳು ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿತ್ತು. ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬೇಡನು ಆಸೆಯಿಂದ ಆ ಸರೋವರದತ್ತ ನೋಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ಹೋಗತೊಡಗಿದನು. ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಗಳಿಂದ ಅವನ ಶರೀರವು ಭಿದ್ರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಬೇಡನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ರಕ್ತವು ಅವನ ಶರೀರದಿಂದ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ತನ್ನ ಗಾಯವನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಅವನು ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಆತ್ಮಗ್ಲಾನಿ ತುಂಬಿದ ಹೃದಯದೊಂದಿಗೆ ಅವನು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭಯಾನಕ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸತೊಡಗಿತು. ತುಸು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದಾವಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಅರಣ್ಯದ ಮರಗಳು ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದನು. ಜೋರಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಕಿಯು ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ರೂಪಧಾರಣ ಮಾಡಿ ವನವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮ ಮಾಡುವ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಬೇಡನು ತೀವ್ರತರವಾದ ಆತ್ಮಗ್ಲಾನಿಯಿಂದಾಗಿ, ತಾನೂ ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಾಪದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸರಿಯೆಂದುಕೊಂಡನು. ಹಾಗೆ ಯೋಚಿಸಿದವನೇ ನೇರವಾಗಿ ಆ ದಾವಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ಕೆಂಪಾದ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಆ ಬೇಡನನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟವು. ಅವನ ಶರೀರವು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಯಿತು. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳೂ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಹೋದವು. ಅವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾಪಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆದನು.

ಹೀಗೆ ಪಾರಿವಾಳವು ಅತಿಥಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳವು ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮದ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು, ಮತ್ತು ಬೇಟೆಗಾರನು ತನ್ನ ಪಾಪಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಐದನೆಯ ಖಂಡ
ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ

ವರರುಚಿಯ ಕಥೆ

ವರರುಚಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಬೃಹತ್ಪಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಪಿಶಾಚ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಂದ್ಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಕ್ಷ ಕಾಣಭೂತಿಯು ಶಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ. ಅವನು ವರರುಚಿಯನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತ ಹೇಳಿದ - “ತಾವು ಶಿವನ ಅವತಾರವೆಂದೇ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಗೌಪ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ತಾವು ತಮ್ಮ ಕತೆಯನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೇಳಿರಿ”

ವರರುಚಿ ಹೇಳಿದ- ಕೇಳು ಕಾಣಭೂತಿ, ನಿನಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ದೀರ್ಘಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಕೌಶಾಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮದತ್ತ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇರುತ್ತಿದ್ದ, ಅವನ ಪತ್ನಿ ವಸುದತ್ತೆ. ಅವರೇ ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗಲೇ ನನ್ನತಂದೆ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು. ತಾಯಿ ನನ್ನನ್ನು ತುಂಬ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಾಕಿದಳು.

ಒಂದು ದಿನದ ಮಾತಿದು. ಇಬ್ಬರು ಯಾತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ತುಂಬ ದೂರದಿಂದ ನಡೆದುಬಂದಿದ್ದರು, ದಣಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ದೂರದಿಂದ ಮೃದಂಗದ ಪೆಟ್ಟು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ದಳದಳ ನೀರು ಬಂತು. ಅವಳು ನನಗೆ ಹೇಳಿದಳು “ಮಗನೇ, ಇವರು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಸ್ನೇಹಿತ ನಂದ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ನರ್ತಕರು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ನರ್ತನವಾಗುತ್ತಿದೆ.”

ನಾನಿನ್ನೂ ಮಗುವಾಗಿದ್ದೆ. ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ- “ಅಮ್ಮಾ ನಾನು ನಂದ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ನರ್ತನ ನೋಡಲು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಂತರ ನಿನಗೆ ಅವನ ಅಭಿನಯದ ಎಲ್ಲ ಸಂವಾದಗಳನ್ನೂ ಅಕ್ಷರಶಃ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ನರ್ತನವನ್ನೂ ಅವರ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ.”

ನಾವಿಬ್ಬರು ತಾಯಿ-ಮಗನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಅಭ್ಯಾಗತರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ತುಂಬ ಕೌತುಕದಿಂದ ಕೇಳಿದರು “ ಈ ಹುಡುಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?”

ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು- “ನನ್ನ ಮಗ ವರರುಚಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಒಮ್ಮೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿದರೆ-ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೇ ತಕ್ಷಣ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.”

ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪ್ರಾತಿಶಾಖ್ಯೆ (ವೈದಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ)ದ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ನನ್ನೆದುರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, ಹೇಗಿತ್ತೋ ಹಾಗೆ ಪುನಃ ಹೇಳಿದೆ.

ಆಗ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಹೇಳಿದನು - “ನಾನು ವ್ಯಾಡಿ^೧, ಇವನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಇಂದ್ರದತ್ತ. ನಾವೂ ಇಂತಹದೇ ವಿಲಕ್ಷಣ ಬುದ್ಧಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಫಲವಾಗಿದೆ.”

ನನ್ನ ತಾಯಿ ಕೇಳಿದಾಗ ವ್ಯಾಡಿಯು ತನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. ವೇತಸ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಗರದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಕರಂಭಿಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇಬ್ಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸೋದರರು ಇದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ಮಗ ನಾನು ವ್ಯಾಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಮಗ ಈ ಇಂದ್ರದತ್ತ. ನನ್ನ ತಂದೆ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತರು. ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಯದ ಅನಂತರ ಇಂದ್ರದತ್ತನ ತಂದೆಯವರೂ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಕೊರಗಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅನಾಥರಾದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲೆಯತೊಡಗಿದೆವು. ಹಣ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಹಳ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾವು ಕುಮಾರ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದೆವು. ಒಂದು ದಿನ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದನು. “ಪಾಟಲಿಪುತ್ರವೆಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಂದ ಮಹಾರಾಜನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷ^೨ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ವಿದ್ಯೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.” ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪಾಟಲಿಪುತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದೆವು. ಬಹಳ ಹೇಳಿಕೇಳಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಜನರು ಹೇಳಿದರು - “ವರ್ಷ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂರ್ಖನೇನೋ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.” ಪಾಟಲಿಪುತ್ರದ ಜನರು ವರ್ಷನ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಕುಗ್ಗಿತು. ಇರಲಿ, ಹೇಗೋ ವರ್ಷನ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವನ ಮನೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು. ವರ್ಷನ ಮನೆ ಇಲಿಗಳ ಬಿಲದಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದರ ಗೋಡೆ ಕುಸಿಯುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಛಾವಣಿ ಸುಮಾರು ಹಾರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪತ್ನಿಯು ನಮ್ಮ ಆತಿಥ್ಯ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳು ದಾರಿದ್ರ್ಯವೇ

೧. ಪಾಣಿನಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿನ ಒಬ್ಬ ವೈಯಾಕರಣ

೨. ವರ್ಷ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ಪಾಣಿನಿಯ ಗುರುವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಂತಿದ್ದಳು. ಕೊಳೆಯಾದ ದೇಹ, ಬಡಕಲು ಶರೀರ, ಹರಿದ ಹಳೆಯ ಅರಿವೆ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು— “ನೀವು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಂತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ”

ವರ್ಷರ ಹೆಂಡತಿ ತನ್ನ ಕತೆ ಹೇಳಿದಳು— ಇದೇ ಪಾಟಲಿಪುತ್ರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ಸ್ವಾಮಿ ಹೆಸರಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನನ್ನ ಪತಿಯಾದ ವರ್ಷ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಉಪವರ್ಷ. ನನ್ನ ಪತಿ ಮೂರ್ತಿ ಹಾಗೂ ದರಿದ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮನಾದ ಉಪವರ್ಷ ವಿಧ್ವಾಂಸ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೆಂಗಸರು ಈ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹಿಟ್ಟು ಕಲೆಸಿ ಗುಪ್ತಾಂಗಗಳ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಗುನಗುತ್ತ ಮೂರ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೊಂದು ಕುತ್ತಿತ್ತರಿತೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ ನಾದಿನಿಗೆ ಬೇರೆಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯ ಆ ದಾನವನ್ನು ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಳು. ಈ ಮೂರ್ತಿ ರಾಜರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮನೆಗೂ ತಂದರು. ನಾದಿನಿಯ ಈ ಅಪಮಾನ ಜನಕ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ನನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು.

ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಬಯ್ಯೆ. ಇವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿತನ ಹಾಗೂ ಅಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಇವರು ಕುಮಾರ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನನ್ನು ಅರಾಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಕುಮಾರ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಇವರಿಗೆ ವರವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನು. “ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶ್ರುತಧರನಿಗೆ (ಒಂದು ಬಾರಿ ಕೇಳಿ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನು) ಮೊದಲು ಹೇಳಬೇಕು.” ಎಂದನು.

ಇಷ್ಟು ಕತೆ ಹೇಳಿದ ವರ್ಷನ ಪತ್ನಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿದಳು. — “ಮಕ್ಕಳೇ, ನೀವು ನನ್ನ ಪತಿದೇವನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಯಸಿದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಶ್ರುತಧರನನ್ನು ಹುಡುಕಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಲ್ಲ”

ವರ್ಷನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನೂರು ಸ್ವರ್ಣ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಅದರಿಂದ ಅವರ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳವರೆಗಾದರೂ ದೂರವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆಗಿನಿಂದ ನಾವು ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಶ್ರುತಧರ ಬಾಲಕನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

(ವರರುಚಿ ಕಾಣಭೂತಿಗೆ ಹೇಳಿದ) ವ್ಯಾಡಿ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರದತ್ತನ ಈ ಕತೆ ಹೇಳಿದ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು— “ಮಕ್ಕಳೇ ನನ್ನ ಈ ಮಗ ವರರುಚಿಯ ಜನ್ಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಶರೀರವಾಣಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇವನು ವರ್ಷನೆಂಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಂದ

ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವನು' ಎಂದು. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ವರ್ಷನೆಂಬ ಗುರುವು ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಯಾವಾಗ ದೊರೆಯುವನೋ ಎಂದು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ನೀವು ಇವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಿರಿ.. . . .”

(ವರರುಚಿ ಕಾಣಭೂತಿಗೆ ಹೇಳಿದ) ಆಗ ವ್ಯಾಡಿ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರದತ್ತರು ನನ್ನ ತಾಯಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪಾಟಲಿಪುತ್ರದಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಗುರುದೇವ ವರ್ಷನ ಬಳಿಹೋದರು. ನಾನು, ವ್ಯಾಡಿ, ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರದತ್ತ ಮೂವರೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವರ್ಷರ ಎದುರು ಪವಿತ್ರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು. ವರ್ಷ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದರು. ನಾನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದರೆ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಯೋಗ್ಯತೆ ವ್ಯಾಡಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇಂದ್ರದತ್ತ ಮೂರು ಬಾರಿ ಕೇಳಿ ನನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಕೇಳಿ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರ ಇದ್ದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲು ವ್ಯಾಡಿಗೆ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ವ್ಯಾಡಿಯು ಅದನ್ನು ಇಂದ್ರದತ್ತನಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ ಕೇಳಿ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಕೇಳುವುದೇನು? ಇಡೀ ಪಾಟಲಿಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಷರ ಅದ್ಭುತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಅದರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಹೊಗಳಿಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮೂಹವೆಲ್ಲ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿವರ್ಷರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ರಾಜನಾದ ನಂದನಿಗೆ ತಿಳಿದಾಗ, ಅವನು ವರ್ಷರ ಮನೆಯನ್ನು ಧನ, ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟ.

ಗುಣಾಡ್ಯನ ಕತೆ

ಗುಣಾಡ್ಯನು ರಾಜಾ ಸಾತವಾಹನನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಅಪಭ್ರಂಶ ಮೂರೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡದಿರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದ. ಮತ್ತು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆಯಲು ವಿಂಧ್ಯದ ಕಾನನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ.

ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನಿಯು ಕಾಣಭೂತಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು ಅವನಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದಳು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಗುಣಾಡ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನಾದ ನನಪು ಬಂದಿತು. ಅವನು ಕಾಣಭೂತಿಯ ಹತ್ತಿರಹೋಗಿ ಹೇಳಿದನು - “ಪುಷ್ಪದಂತನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ನನಗೂ ಹೇಳಿರಿ. ಆದರಿಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಶಾಪಗಳೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.”

ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಕಾಣಭೂತಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನು ಹೇಳಿದನು. “ನಿನಗೆ ನಾನು ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದಕೊಳ್ಳ ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಮೊದಲುಹೇಳು” ಕಾಣಭೂತಿಯ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಗುಣಾಡ್ಯನು ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಅದು ಹೀಗಿತ್ತು :

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವೆಂಬ ನಗರ. ಅಲ್ಲಿ ಸೋಮಶರ್ಮನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ವತ್ಸ ಹಾಗೂ ಗುಲ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಶ್ರುತಾರ್ಥ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಇದ್ದರು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೋಮಶರ್ಮ ಹಾಗೂ ಅವನ ಪತ್ನಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ವತ್ಸ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಮ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಂಗಿ ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕೇಳಿದಾಗ ಶ್ರುತಾರ್ಥ ಹೇಳಿದಳು - “ನಾಗರಾಜನಾದ ವಾಸುಕಿಯ ಸಹೋದರ ಕೀರ್ತಿಸೇನನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವಳು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ನೋಡಿದ್ದನು. ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಮುಗ್ಧನಾದ ಅವನು ಗಾಂಧರ್ವ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದನು.

“ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವೇನು?” ಇಬ್ಬರೂ ಸೋದರರು ಕೇಳಿದರು.

ಶ್ರುತಾರ್ಥಾ ನಾಗರಾಜನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದಳು. ತಕ್ಷಣ ನಾಗಕುಮಾರನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. “ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿ ಶ್ರುತಾರ್ಥಾ ಶಾಪಭ್ರಷ್ಟ ಅಪ್ಸರೆ. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇವಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಸಮಯ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಶ್ರುತಾರ್ಥಾಳಿಗೆ ಮಗ ಜನಿಸಿದನು. ಆ ಪುತ್ರನೇ ನಾನು (ಗುಣಾಡ್ಯ).

ನಾನು ಜನಿಸಿದ ಕೆಲಸಮಯದ ಅನಂತರ ಶಾಪಮುಕ್ತರಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಮಾವಂದಿರಿಬ್ಬರೂ ಮರಣಹೊಂದಿದರು. ನಾನಿನ್ನೂ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಹೇಗೋ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟೆ. ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದು ನಾನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತೆ. ಅನೇಕ ಕಾಲದ ನಂತರ ನಾನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ನಗರಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದೆ. ನನ್ನ ಗುಣಗಳಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಿತು. ಸಾತವಾಹನ ರಾಜನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಸಭೆಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದನು. ನಾನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ತುಂಬ ಗೌರವ ದೊರೆಯಿತು. ರಾಜನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ ಹೊಂದಿ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ವಸಂತಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಸಾತವಾಹನ ರಾಜನು ತನ್ನ ಸುಂದರ ರಾಣಿಯರೊಂದಿಗೆ ರಾಜ ಮಹಲಿನ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮದವೇರಿದ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರೇಯಸಿಯರಾದ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳು ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ನೀರು ತುಂಬಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಕಾರಂಜಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವಂತೆ ರಾಣಿಯರು ರಾಜನ ಮೇಲೆ ನೀರು ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ನೀರನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ. ಒಬ್ಬ ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಪದೇ ಪದೇ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ನೀರು ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆತಂಕಪಟ್ಟು ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು— ‘ಮೋದಕೈಸ್ತಾಡಯ’^೧. ರಾಜನು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ‘ನನ್ನನ್ನು ಮೋದಕದಿಂದ ಹೊಡೆ’ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಕ್ಷಣ ಅವನು ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನು ಡೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮೋದಕಗಳನ್ನು ತರಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ರಾಣಿ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದಳು— ‘ಮಹಾರಾಜಾ, ಈ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

೧. ಮಾ (ಬೇಡ) ಉದಕೈ: (ನೀರಿನಿಂದ) ತಾಡಯ (ಹೊಡೆ) ಹೀಗೆ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದಾಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಧಿಸಹಿತ ಅರ್ಥ ಮೋದಕೈ: (ಲಡ್ಡುವಿನಿಂದ) ತಾಡಯ (ಹೊಡೆ)

ಮೋದಕಗಳಿಗೇನು ಕೆಲಸ? 'ನನಗೆ ನೀರಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯಬೇಡ' ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ತಮಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿ ನಿಯಮಗಳೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ”.

ಆ ರಾಣಿಯು ವ್ಯಾಕರಣ ಪಂಡಿತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ರಾಜನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಉಳಿದ ರಾಣಿಯರು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜನು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುದುಡಿಹೋದ. ಅವನು ನೀರಿನಿಂದ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಆಗಿನಿಂದ ಅವನು ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ, ನಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಾನು ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಯಬೇಕು. ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದ. ಆ ದಿನ ರಾಜನು ಯಾರನ್ನೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ರಾಣಿಯರ ಮಾತು ಬೇರೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು.

ಮಂತ್ರಿ ಶರ್ವವರ್ಮಾ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ. ರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಶಕ್ತಿಯ ಮಗಳಾದ ಒಬ್ಬಳು ತುಂಬ ಪಂಡಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಕಲಿತು ಪಂಡಿತನಾಗುವ ಬಯಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇತ್ತು. ಈಗ ರಾಣಿಯ ಮಾತು ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಾಸಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಮರುದಿನ ನಾನು ಶರ್ವವರ್ಮಾ ಇಬ್ಬರೂ ರಾಜನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಹೋದೆವು. ರಾಜನ ಎದುರು ನಾವು ತುಸು ಹೊತ್ತು ಕೂತೆವು. ರಾಜನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ - “ಮಹಾರಾಜರೇ, ಏನು ವಿಷಯ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ತಾವು ಯಾಕೆ ಉದಾಸರಾಗಿದ್ದೀರಿ”

ಆಗಲೂ ರಾಜನಿಂದ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ.

ಆಗ ಶರ್ವವರ್ಮಾ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದನು- “ಮಹಾರಾಜ, ಇಂದು ನಾನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಲವು ಆಕಾಶದಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ದೇವಕುಮಾರನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡುದನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ದೇವ ಕುಮಾರನು ಆ ಕಮಲವನ್ನು ಅರಳಿಸಿದನು. ಕಮಲವು ಅರಳುತ್ತಲೇ ಅದರಿಂದ ಶ್ವೇತ ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಣಿ ದೇವಿಯೊಬ್ಬಳು ಹೊರಬಂದಳು ಮತ್ತು ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇಷ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರೇ, ನನಗೀಗ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆ ದೇವಿಯು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸರಸ್ವತಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.”

ಶರ್ವವರ್ಮಾನ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ತುಸು ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕನು. ನಂತರ ಹೇಳಿದನು - “ನಾನು ಮೂರ್ಖನಿದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ನನಗೀಗ ಈ

ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಹೇಳಿ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಕಲಿಯಬಲ್ಲನು?”

ನಾನು ಹೇಳಿದೆ “ವ್ಯಾಕರಣವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಕನ್ನಡಿಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಿರಂತರ ವ್ಯಾಕರಣ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಆಗ ವ್ಯಾಕರಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಆರುವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಶರ್ವವರ್ಮಾ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಹೇಳಿದನು. “ಮಹಾರಾಜರೇ, ನಾನು ತಮಗೆ ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣದ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಫಲವಾದರೆ ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾದುಕೆಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತೇನೆ.”

ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಕಾತಂತ್ರ ವ್ಯಾಕರಣದ ನೆರವಿನಿಂದ ರಾಜನನ್ನು ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪತಾಕೆಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜನು ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೀಡಿ ಶರ್ವವರ್ಮಾನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಭೃಗುಕಚ್ಚ (ಭಡೌಚಿ) ದೇಶದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ವಿಷ್ಣು ಶಕ್ತಿಯ ಮಗಳಾದ ರಾಣಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ರಾಜನು ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ನಾನು ಕೂಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೌನಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೆ ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟೆ. ದೇವಿ ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ವಿಂಧ್ಯದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ಬೇಡರಿಂದ ನಾನು ಈ ಪಿಶಾಚಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತೆ. ಈಗ ನಾನು ಆಡುತ್ತಿರುವುದು ಅದೇ ಭಾಷೆ. ಈಗ ನೀವು ನನಗೆ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಈ ಪೈಶಾಚೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ನಂತರ ನನ್ನ ಶಾಪ ವಿಮುಕ್ತಿ ಆಗುವುದು.

ಗುಣಾಡ್ಯನಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಭೂತಿಯು ಅವನಿಗೆ ವರರುಚಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಗುಣಾಡ್ಯನು ಆ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪೈಶಾಚಿ (ಪ್ರಾಕೃತ)ಯಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಆ ಘೋರ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮಸಿ ಸಿಗದಿದ್ದರಿಂದ ಗುಣಾಡ್ಯನು ತನ್ನ ರಕ್ತದಿಂದಲೇ ಆ ವಿಶಾಲ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದನು. ಬರೆಯುತ್ತಾ ಬರೆಯುತ್ತಾ

ಅವನು ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಓದಲು ತೊಡಗಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಲು ಸಿದ್ಧರು—
ವಿದ್ಯಾಧರರ ಸಮೂಹ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಗುಣಾಡ್ಯನು ಪೂರ್ಣ
ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆದನು. ಆ ಮಹಾಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣಭೂತಿಯು ಕೇಳಿದನು. ಮತ್ತು
ಗುಣಾಡ್ಯನು ಬರೆದ ಬೃಹತ್ಕಥಾ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ
ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಶಾಪವಿಮುಕ್ತನಾದನು. ಅವನೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದ ಪಿಶಾಚಿವೂ
ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದಿವ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು.

ಆಗ ಗುಣಾಡ್ಯನು ಯೋಚಿಸಿದನು - “ದೇವಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ನನ್ನ ಶಾಪ
ಮುಕ್ತಿಯ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ನೀನು ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು
ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಈ ಕತೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಏನು
ಮಾಡಬೇಕು? ನಾನು ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು?”

ಗುಣದೇವ ಹಾಗು ನಂದಿದೇವ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಶಿಷ್ಯರು ಗುಣಾಡ್ಯನೊಂದಿಗೆ
ಇದ್ದರು. ಅವರು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು - “ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು
ಮಹಾರಾಜ ಸಾತವಾಹನರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಪಾತ್ರರು ಬೇರೊಬ್ಬರಿರಲಾರರು.
ಗಾಳಿಯು ತನ್ನ ಒಂದು ತರಂಗದಿಂದ ದೂರದೂರದವರೆಗೆ ಹೊವಿನ ಸುಗಂಧವನ್ನು
ಒಯ್ಯುವುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರಮಾಡುವರು.

ಗುಣಾಡ್ಯನಿಗೂ ಈ ಸಲಹೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಪುರದ ಕಡೆ ಹೊರಟನು. ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಗುಣಾಡ್ಯನು
ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಒಂದು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಉಳಿದನು. ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ರಾಜನ
ಬಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಶಿಷ್ಯರು ರಾಜಾ ಸಾತವಾಹನಿಗೆ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತ
ಇದು ಗುಣಾಡ್ಯನ ಕೃತಿ ಎಂದರು. ರಾಜನು ಆ ಪುಸ್ತಕದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ
ಹೇಳಿದನು. “ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇದು ಏಳುಲಕ್ಷ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಇಷ್ಟೊಂದು
ದೀರ್ಘಕೃತಿ. ಮೇಲಿಂದ ಇದು ನೀರಸವಾದ ಪಿಶಾಚಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದು.
ಬರವಣಿಗೆಯಾದ್ದು ಮನುಷ್ಯ ರಕ್ತದಿಂದ. ಇಂತಹ ಕತೆಗೆ ಧೀಕ್ಕಾರವಿರಲಿ”.

ಇಬ್ಬರೂ ಶಿಷ್ಯರು ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಗುಣಾಡ್ಯನ
ಹತ್ತಿರ ಮರಳಿ ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ಗುರುವಿಗೆ ರಾಜನು ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿಯನ್ನು
ಇದ್ದುದು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದರು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಗುಣಾಡ್ಯನು ತುಂಬ ಖಿನ್ನನಾದನು. ಅವನು ಆ ಉಪವನದ
ಸಮೀಪವೇ ಎತ್ತರದ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಬಂಡೆಯ ಕೆಳಗಡೆ ಒಂದು
ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ
ಉರಿಯತೊಡಗುತ್ತಲೇ ಗುಣಾಡ್ಯನು ತನ್ನ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಶಿಷ್ಯರು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೃಗ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದ ಅನಂತರ, ಓದಿದ ಒಂದೊಂದು ಪುಟವನ್ನೂ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದನು. ವನದ ಪಶುಗಳು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆಹಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದವು ಗುಣಾಡ್ಯನ ಆಚೀಚೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ರಾಜಾ ಸಾತವಾಹನ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದ. ವೈದ್ಯರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಒಣಗಿದ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದುದಕ್ಕೆ ರಾಜನಿಗೆ ರೋಗ ತಗುಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪಾಕಶಾಲೆಯ ಅಡುಗೆಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಬಯ್ಯರು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು.- “ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಟೆಗಾರರಿಂದ ದೊರೆತ ಮಾಂಸವನ್ನು ನಾವು ಬೇಯಿಸಿ ಆಹಾರ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.”

ಬೇಟೆಗಾರರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಲಾಯಿತು. “ನಗರದ ಹತ್ತಿರವೇ ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದೊಂದು ಪುಟ ಓದುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಪುಟವನ್ನು ಬೆಂಕಿಗೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ವನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಿರಾಹಾರದಿಂದ ಅವನ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಮಾಂಸ ಹೀಗಾಗಿದೆ.” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ವೃತ್ತಾಂತ ಕೇಳಿದಾಗ ರಾಜನಿಗೆ ತುಂಬ ಕುತೂಹಲವಾಯಿತು. ಅವನು ಗುಣಾಡ್ಯನು ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ಇಷ್ಟು ಸಮಯದಿಂದ ವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಗುಣಾಡ್ಯನಿಗೆ ಉದ್ದನೆಯ ಜಟೆ ಬೆಳೆದಿತ್ತು - ಅಳಿದುಳಿದ ಶಾಪದ ಹೊಗೆಯ ರೇಖೆಗಳು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕುಳಿತ ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಗುಣಾಡ್ಯ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ರಾಜನು ಅವನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ. ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಗುಣಾಡ್ಯನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಶಿವನ ಗಣ ಮೌಲ್ಯವಾನ್ ಅವತಾರವೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ರಾಜನು ಅವನ ಚರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಶಿವನ ದಿವ್ಯ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟ ಆ ಕತೆಯನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸತೊಡಗಿದ.

ಗುಣಾಡ್ಯ ಹೇಳಿದ -“ರಾಜಾ, ಒಂದೊಂದು ಲಕ್ಷಶ್ಲೋಕಗಳ ಏಳು ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ಖಂಡಗಳನ್ನು ಓದಿ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಶ್ಲೋಕದ ಈ ಏಳನೆಯ ಖಂಡ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಾ ನರವಾಹನ ದತ್ತನ ಕತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ಬೃಹತ್ಕಥೆಯ ಶೇಷ ಭಾಗವನ್ನು ಸಾತವಾಹನ ರಾಜನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಗುಣಾಡ್ಯನು ಅವನಿಂದ ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನು. ಯೋಗದಿಂದ

ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಶಾಪಮುಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಪದವನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಸಾತವಾಹನ ರಾಜನು ಉಳಿದ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಗುಣಾಡ್ಯನ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಗುಣದೇವ ಹಾಗೂ ನಂದಿದೇವರನ್ನು ಸಂಮಾನಿಸಿ ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮತ್ತು ಈ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹದ ರಚನೆ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಈ ಕತೆಯು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತು.

ರಾಜಾ ವಿಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕತೆ

ವಿಶ್ವ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ನಗರವು ಮಹಾಕಾಲನ ನಿವಾಸಭೂಮಿ. ಆ ನಗರದ ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ವಚ್ಛ ಬಿಳುಪಿನ ಭವನಗಳು ಕೈಲಾಸದ ಶಿಖರಗಳಂತೆ, ಭಗವಾನ್ ಶಿವನ ಸೇವೆಗಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಗುಣವುಳ್ಳ ವೀರ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮಂತ್ರಿ ಅಮರ ಸಿಂಹನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಬೇಟೆಗೆಂದು ಅಡವಿಯ ಕಡೆ ಹೊರಟಿದ್ದ. ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಒಂದು ನಿರ್ಜನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷರು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದ. ರಾಜನಿಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವುಂಟಾದರೂ ಅವನು ಅವರನ್ನು ನೋಡದವರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದ.

ತುಂಬ ಹೊತ್ತಿನ ಅನಂತರ, ಅನೇಕ ಕೂರ ಪಶುಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತನ್ನ ಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ ಅದೇ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ನಿರ್ಜನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಆ ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷರು ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಈಗ ರಾಜನು ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತನ್ನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರುಡಿಸುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ.

ಮರುದಿನ ಆ ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷರನ್ನು ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜನೆದುರು ಹಾಜರುಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜನು ಕೇಳಿದ “ಯಾರು ನೀವು? ಆ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಏನು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?”

ಆ ಇಬ್ಬರೂ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಅಭಯವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. “ರಾಜಾ, ಇದೇ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕರಭಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನು ವೇದವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಮಹಾವೀರನಾದ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದನು. ನಾನು ಅವನಮಗ. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು ಮರಣಹೊಂದಿದರು, ನಾನು ಕೆಲವು ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತೆ. ಅನಂತರ ಪಗಡೆ ಆಟ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿದನು. ಹೀಗೆಯೇ ನಾನು ತರುಣನಾದೆ. ಗುರು ಹಿರಿಯರದಂತೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ

ಹಿಡಿತವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ತೋಳ್ಬಲದಿಂದ ಸೊಕ್ಕಿ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಒಂದು ಬಾರಿ ನಾನು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದ ಒಂದು ದಿಬ್ಬಣ ನನಗೆ ಎದುರಾಯಿತು. ನವವಧು ರಥದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ದಿಬ್ಬಣದವರು ಅವಳನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದರು. ನಾನು ಆ ವರಯಾತ್ರೆಯ ಶೋಭೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ನಿಂತೆನು. ಆಗ ಒಂದು ಅಂಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಆನೆಯು ಸರಪಳಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಂದಬಂತೋ ಅರಿಯೆ, ಅದೇ ಕಡೆ ಬಂದು ವಧುವಿನ ರಥದತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿತ್ತು. ಆನೆಗೆ ಹೆದರಿದ ದಿಬ್ಬಣದವರೆಲ್ಲರೂ, ನವವಧುವನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ವರಕೂಡ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಓಡಿದರು. ನನಗೆ ಅವರ ಹೇಡಿತನವನ್ನು ಕಂಡು ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಆ ಆನೆಯು ಹೊಸ ಮದುಮಗಳ ರಥವನ್ನು ನುಚ್ಚುನೂರು ಮಾಡಲಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೇಣಕಿದೆ. ಅದು ರಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ತುಳಿಯಲು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿತು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತ ದೂರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಎಲೆಗಳಿರುವ ಮರವೇರಿ ಅದರ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅಡಗಿಕುಳಿತೆ. ಅನಂತರ ಆ ಮರದ ಒಂದು ಮುರಿದ ಗೆಲ್ಲನ್ನು ಆನೆ ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮರಗಳ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆ. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹುಚ್ಚಾದ ಆ ಆನೆಯು ಆ ಚಿಕ್ಕ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಅ ನವವಧುವಿನ ಬಳಿ ಬಂದೆ. 'ನೀನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದೀಯಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಹೊಸ ಮದುವಣಗಿತ್ತಿ ಹೇಳಿದಳು - "ನನಗೆ ಇನ್ನು ಕ್ಷೇಮವೆಲ್ಲಿ? ನಾನು ಇಂಥ ಹೇಡಿಯ ಮಡಲಿಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕ್ಷೇಮವೇನೋ ಹೌದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ಕನ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಹೇಡಿಯು ಇನ್ನು ನನ್ನ ಪತಿಯಾಗಲಾರ. ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ನೀನೆ ಪತಿ. ನೀನು ಈ ದಿಬ್ಬಣದ ಹಿಂದೆ ಬಾ. ಸಂದರ್ಭ ಸಿಕ್ಕಾಗ ನಾವು ಓಡಿ ಹೋಗೋಣ"

ನಾನು ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಕೆಲಸಮಯದ ಅನಂತರ ಅವಳ ಪತಿ ಹಾಗೂ ವರಯಾತ್ರೆಯ ಅನ್ನ ಜನರೆಲ್ಲ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದರು. ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರು. ನಾನು ಯಾರೂ ಗಮನಿಸದಂತೆ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ನವವಧು ಆ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ನಾವು ಲೋಹನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದವು ಅಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮಾವನಮನೆ. ನಾನು ನಗರದ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಈ

ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಸಿಕ್ಕಿದ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸೇರಿಕೊಂಡೆವು. ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವನೂ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ತೆರೆದಿಟ್ಟ. ಗುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಹೊರಬಂದಮೇಲೆ ಅದೃಷ್ಟ ಕೂಡಿಬಂದದ್ದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನು ಅದೇ ನವವಧುವಿನ ನಾದಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೇಮ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ. ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಕೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಗುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು, ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಅವನು ಹೇಳಿದ.

ಮರುದಿನ ಆ ನವವಧು ತನ್ನ ನಾದಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮೊದಲೇ ಅಡಗಿಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಮಂದಿರದ ಒಳಗೆ ಬಂದು ನಾದಿನಿಯು ಮೊದಲು ಈ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆಯ ವೇಷ ತೊಡಿಸಿದಳು. ನವವಧು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಪುರುಷವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡಳು. ಆಗ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಆ ಮಂದಿರದ ಹೊರಗೆ ಕರೆತಂದೆ, ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ಅದೇ ರಾತ್ರಿ, ಮದುವೆಯ ಮೋಜಿನಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ ಜನರು ಮತ್ತರಾಗಿ ಮೈಮರೆತಾಗ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿಯು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದಳು ಅನಂತರ ಅವರು ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು.

ರಾಜನೇ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕತೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರ ಪ್ರೇಮಿಕೆಯರು ಅತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಬಯಸಿ ವಸತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಿಕೆಯರ ಬಂಧುಗಳ ಭಯದಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಏನು ಮಾಡುವಿರೋ ಮಾಡಿರಿ.....”

ರಾಜನು ಆ ಇಬ್ಬರ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಹೇಳಿದನು. “ಹೆದರಬೇಡಿ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವೆ”

ಹೀಗೆ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ರಾಜನು ರಾಣಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ಈ ರೀತಿ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಲುಪಬಹುದು. ದುಸ್ಸಾಹಸ ಮಾಡಲು ಹೋದರೆ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನೂ ತಲುಪಬಹುದು. ತನ್ನ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕರ್ಮದ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾವುದೋ ದೇವಜಾತಿಯ ಜೀವವು ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.”

ಕೆಲಕಾಲದ ಅನಂತರ ರಾಣಿ ತಾರಾದತ್ತಾ ಒಬ್ಬ ಅಲೌಕಿಕ ರೂಪವತಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟಳು. ರಾಜನಾದ ಕಾಳಿಂಗದತ್ತನಿಗೆ ಮಗನಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಯಿತ್ತು. ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿರುವ ಸುದ್ದಿಕೇಳಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಖಿನ್ನವಾಯಿತು.

ರಾಜನು ಅದೇ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ತನ್ನ ಮಗಳ ಮುಖವನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ದಿನವಿಡೀ ಅವನು ಮುಖಬಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆಗ ರಾಜಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪೂಜ್ಯನಾದ, ವಯೋವೃದ್ಧನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದನು - ಮಹಾರಾಜರೇ, ಕನ್ಯೆಯು ಪುತ್ರನಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು. ಅವಳು ಈ ಲೋಕ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಒಳಿತನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಪುತ್ರರದೇನು? ರಾಜ್ಯದ ಲೋಭದಿಂದ ಮಂಗನಂತೆ ಅವರು ತಂದೆಯನ್ನೇ ತುಳಿದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಆ ವೃದ್ಧ ಮನುಷ್ಯನು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ರಾಜನ ಮನಸ್ಸು ನಿರಾಳವಾಯಿತು.

ಕನ್ಯೆಗೆ ಕಳಿಂಗಸೇನಾ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರದ ಮುಗ್ಧತೆರೆಗಳ ಹಾಗೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಕಿಲಕಿಲನಗುವಿನಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜಭವನವನ್ನು, ಅದರ ಹೊರಗಿನ ರಾಜೋದ್ಯಾನವನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ತುಸು ದೊಡ್ಡವಳಾದ ಮೇಲೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಮದೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕುಲದ ಬಂಧುಗಳ ಬೇರೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವಳು ರಾಜಭವನದ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಸೋಮಪ್ರಭೆಯು ಇವಳನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಸೋಮ ಪ್ರಭೆಯು ದಾನವ ಮಯನ ಮಗಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಸೋಮಪ್ರಭೆಯ ಜೀವ ಒಂದಾಯಿತು. ಈ ಸುಂದರ ರಾಜಕನ್ಯೆಯೊಡನೆ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಅವಳು ಅದೃಶ್ಯಳಾಗಿ ಉಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿದಳು. ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಲಿಂಗಸೇನೆಯ ಎದುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾದಳು.

ಕಲಿಂಗಸೇನೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಸೊಗಸಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಒಬ್ಬರಕ್ಕೊಬ್ಬರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಕಲಿಂಗಸೇನೆ ಹೇಳಿದಳು- “ನೀನು ನಿನ್ನ ಹೆಸರು, ಕುಲ, ಮನೆಯ ವಿಚಾರ ಇವುಗಳನ್ನೇನೂ ಹೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ”

ಸೋಮಪ್ರಭೆ ಹೇಳಿದಳು “ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನಂತೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ವಂಶದ ರಾಜಕುಮಾರಿ. ನೀನು ಏನಾದರು ಯಾವುದಾದರೂ

ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ನನ್ನ ಗೆಲೆತನವನ್ನೇ ಬಿಡುತ್ತೀಯೇನೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆ ನನ್ನದು. ರಾಜಮನೆತದ ಜನರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನಗೆ ಒಂದು ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು”

ಶೂರಸೇನ ಮತ್ತು ಸುಷೇಣಾಳ ಕತೆ

ಗೋಮುಖನು ಹೇಳಿದನು “ಶ್ರಾವಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶೂರಸೇನನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ರಾಜಪುತ್ರನಿದ್ದನು. ಅವನು ರಾಜನ ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕನಾಗಿದ್ದನು. ರಾಜನ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಸೇವಾಭಾವನೆಯಿತ್ತು. ಅವನ ಪತ್ನಿ ಸುಷೇಣಾ ಅವನಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲಳಾದವಳು. ಅವನೂ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಾಣದಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಶ್ರಾವಸ್ತಿಯ ರಾಜನು ಪಕ್ಕದ ರಾಜನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಸೈನ್ಯವು ಹೊರಡುವಾಗ ರಾಜನು ಶೂರಸೇನನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಶೂರಸೇನನು ಸುಷೇಣಾಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ-“ರಾಜನು ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಲು ಕರೆಕಳುಹಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.”

ಸುಷೇಣಾ ಹೇಳಿದಳು - “ಆರ್ಯಪುತ್ರ, ನನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇಲ್ಲಿ ನೀವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರವೂ ಇರಲಾರೆ.....”

ಶೂರಸೇನನು ಹೇಳಿದ - “ರಾಜನು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೋಗದಿರಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಾನು ರಾಜ ಸೇವಕ ಸ್ವತಂತ್ರನಲ್ಲ. ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಾನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲೇಬೇಕು.”

ಸುಷೇಣಾ ಹೇಳಿದಳು - “ನೀವು ಹೋಗಲೇಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದಾದರೆ, ನಾನು ನೀವಿಲ್ಲದೆ ಇರಲಾರೆನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ”

ಶೂರಸೇನನು ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳಿದನು. ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಅವಳು ‘ವಸಂತವು ಬರುತ್ತಲೇ ಶೂರಸೇನನು ಮರಳಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ವಸಂತವು ಬಂದಮೇಲೆ ಅವನು ಬರಲು ಒಂದು ದಿನ ತಡಮಾಡಿದರೂ ತಾನು ಜೀವಿತವಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನಿಂದ ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು.

ಶೂರಸೇನನೂ ವಚನಕೊಟ್ಟನು, ‘ಪ್ರಿಯೆ, ಚೈತ್ರ ಮಾಸದ ಮೊದಲದಿನ ಏನೇ ಕಾರ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಬಿಡುವೆ.”

ಆಗ ಸುಷೇಣಾ ಅವನಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಶೂರಸೇನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೋದನು. ಸುಷೇಣಾ ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಮೊದಲದಿನವನ್ನು ತುಂಬ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು, ಅವಳು ದಿನವೂ ದಿನವನ್ನೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದೊಂದಾಗಿ ದಿನಗಳು ಕಳೆಯತೊಡಗಿದವು. ವಸಂತೋತ್ಸವದ ದಿನ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ದಿನ ಪ್ರಿಯನು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಎಂದು ಸುಷೇಣಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅವಳು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಿಯನ ದಾರಿ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು. ಶೂರಸೇನ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಗಲು ಕಳೆಯಿತು. ಸಂಜೆ ಆಯಿತು, ರಾತ್ರಿಯೂ ಬಂದೆ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಸುಷೇಣಾಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿರಾಶೆ ಆವರಿಸಿತು. ಅವಳು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದಳು - ಪ್ರಿಯನು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮರಣದ ಸಮಯ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ. ಪರಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹವನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತೆ! ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ವಿರಹದ ದಾವಾನಲದಲ್ಲಿ ಹುರುಪಳಿಸುತ್ತ ಅವಳ ಜೀವ ಹಾರಿಹೋಯಿತು.

ಇತ್ತ ಶೂರಸೇನನು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಸೇನಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ರಾಜನಿಂದ ಹೇಗೋ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಊರಿನದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಅವನು ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಒಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನ ಪ್ರಾಣ ಕಂಠದವರೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಒಂಟಿಯನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಓಡಿಸುತ್ತ ಹೇಗೋ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆ ತಲುಪಿದ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಿಯಳು ಸಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಳು. ಶೂರಸೇನನು ಅವಳನ್ನು ಮಡಿಲಿಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಸುಷೇಣಾಳ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನು ಅವಳ ಮೃತದೇಹವನ್ನು ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕರುಣ ವಿಲಾಪ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಹೀಗೆ ಕರುಣ ವಿಲಾಪಮಾಡುತ್ತಲೇ ದುಃಖದ ಆವೇಗದಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣವೂ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು.

ಕುಲದೇವಿ ಚಂಡಿಯು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಪ್ರೇಮಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ದಂಪತಿಗಳು ಪ್ರಾಣತೆತ್ತರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಜೀವಿತರಾದರು. ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಆಲಿಂಗನದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹರ್ಷ ತುಂಬಿ ಹೋಯಿತು.

ಇಷ್ಟು ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಗೋಮುಖನು ಹೇಳಿದ - “ಮಹಾರಾಜ, ಪ್ರಿಯಜನರ ವಿಯೋಗವು ಹೀಗೆಯೇ ದುಃಖದಾಯಕವಾದದ್ದು.”

ಗೋಮುಖನು ಹೇಳಿದ ಕತೆಯಿಂದ ನರವಾಹನದತ್ತನ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡಿತು. ಹೇಗೋ ಅವನು ದಿನವನ್ನು ಕಳೆದು, ರಾತ್ರಿ ತುಂಬ ಕಷ್ಟದಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದ. ನಿದ್ರೆ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಒಂದು ಸ್ವಪ್ನ ನೋಡಿದ. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದೇನು? ಒಬ್ಬಳು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಸ್ತ್ರೀ ಮಹಾರಾಜ ಉದಯನನನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನರವಾಹನದತ್ತನು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದ - “ಹೇಳು, ನನ್ನ ಈ ಸ್ವಪ್ನದ ಅರ್ಥವೇನು?”

ಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿಯು ಹೇಳಿದನು - “ದೇವಾ, ಕೇಳಿರಿ, ಉದಯನ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಮಾವ ಚಂಡಮಹಾಸೇನರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅತ್ತೆ ಅಂಗಾರವತಿದೇವಿ ಗಂಡನ ಚಿತೆಯ ಮೇಲೆ ಸತಿಯಾಗಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಸಮಚಾರ ಕೇಳಿದ ಅವರು ಮೂರ್ಛಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾಸವದತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.”

ಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ನರವಾಹನದತ್ತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಈ ಸೂಚನೆ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಮಾವ ಚಂಡಮಹಾಸೇನ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಧನರಾದ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದಾಗ ಉದಯನ ಮಹಾರಾಜರು ದುಃಖಿತರಾದರು. ಆದರೂ ಹೇಗೋ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಣಿ ವಾಸವದತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರು. ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಉದಯನ ಮಹಾರಾಜರು ಚಂಡಮಹಾಸೇನರ ಶವವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತರು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜಾ, ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿ ಚಂಡಸೇನ ಮಹಾರಾಜರು ಪೂರ್ಣ ಜೀವನವನ್ನು ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಗೋಪಾಲಕನಂಥ ಮಗ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಅಳಿಯ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶೋಕಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಉದಯನ ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಗೋ ಧೈರ್ಯತಂದುಕೊಂಡು ಮಾವನ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು.

ಇದರ ನಂತರ ಉದಯನ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿರಕ್ತಿ ಮೂಡಿತು. ಅವರು ಯೌಗಂಧರಾಯಣನೊಡನೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ‘ಈ ಸಂಸಾರ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ಇನ್ನು ನಾನು ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು’ ಇನ್ನು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಮಗ ನರವಾಹನ ವಿದ್ಯಾಧರರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲ ಭೋಗವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನು ಕಾಲಂಜರ ಗಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. - ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಉದಯನ ಮಹಾರಾಜನು ಪಾಲಕನ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ, ಗೋಪಾಲಕನ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕೌಶಾಂಬಿಯ ರಾಜ ಹುದ್ದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲಂಜರ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದರು. ಮಹಾರಾಣಿ ವಾಸವದತ್ತ, ಯೌಗಂಧರಾಯಣ, ರಮಣ್ಣಾನ, ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲ ತಾವೂ ಜೊತೆಗೆ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಮಹಾರಾಜ ಉದಯನನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಗೋಪಾಲಕ, ಮತ್ತು ಕೌಶಾಂಬಿಯ ಪ್ರಜಾಜನರು ಅಳುತ್ತ ನಡೆಯತೊಡಗಿದರು. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಉದಯನ ಮಹಾರಾಜ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಕಾಲಂಜರ ಗಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವನು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದನು.

ಮಹಾರಾಜ ಉದಯನ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲಕನ ಮನಸ್ಸು ಕೌಶಾಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಪಾಲಕನನ್ನು ಕರೆದು 'ನೀನು ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಹಾಗೂ ಕೌಶಾಂಬಿ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೌಶಾಂಬಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅವನು ತಪೋವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ನರವಾಹನದತ್ತನಿಗೆ ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತಗಳೂ ತಿಳಿದವು. ಅವನು ಶೋಕಾಕುಲವಾಗಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ. ಇದರ ನಂತರವಂತೂ ಅವನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಧರ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಶ್ವತ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ನಿಸ್ಸಾರವೆಂದೇ ಅನಿಸತೊಡಗಿತು.

ಇತ್ತ ಗೋಪಾಲಕನ ತಮ್ಮ ಪಾಲಕನು ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಹಾಗೂ ಕೌಶಾಂಬಿ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಆಳತೊಡಗಿದನು. ಒಂದಿ ದಿನ ಅವನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು— "ರಾಜಾ, ಈ ದಿನ ಜಲದಾನೋತ್ಸವ. ನೀವು ಜಲದಾನ ಮಾಡಿರಿ." ಪಾಲಕನು ಕೇಳಿದನು — "ಜಲದಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಯಾಕೆ?"

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು— "ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಚಂಡಮಹಾಸೇನ ಮಹಾರಾಜರು ಅಂಗಾರಕನೆಂಬ ಅಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು ಅವನ ಮಗಳು ಅಂಗಾರವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಯುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಸುರನು ಶಾಪಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಯಾರು ತನ್ನನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದರೋ, ಅವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಜಲದಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಸುರನ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಂದು ಜಲದಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ."

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾಲಕ ಮಹಾರಾಜನು ಜಲದಾನೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಇಡೀ ನಗರ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ, ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು. ಈ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಸೈನ್ಯದ ಒಂದು ಆನೆಯು ಮದೋನ್ಮತ್ತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಂಬವನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಮಾವುತರು ಹಾಗೂ ಮಾವುತರ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಮಹಾಪಾತ್ರ ಆನೆಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತರಲು ಓಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಏನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂಕುಶದ ಹೊಡೆತವೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ಅದರ ಭಯದಿಂದ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ಶುರುವಾಯಿತು. ಓಡುತ್ತ ಓಡುತ್ತ ಆ ಆನೆ ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಚಂಡಾಲರ ವಸತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಚಂಡಾಲರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡತೊಡಗಿತು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಯೌವನವತಿಯೂ ಪರಮರೂಪವತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಚಂಡಾಲಕನೈ ಯಾವುದೋ ಮನೆಯಿಂದ

ಹೊರಬಂದಳು. ಅವಳು ಅನೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಎದುರುನಿಂತು ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಹಿಡಿದಳು. ಅವಳು ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಜಾದೂ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವವಾಯಿತು. ಅದು ಫೀಳಿಡುವುದನ್ನು, ಓಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ಅವಳೆದುರು ಕುಳಿತಿತು. ಆಗ ಆ ಸುಂದರಿ ಆ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು. ಆಗ ಆನೆ ಎದ್ದಿತು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಗರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವಳನ್ನು ತಿರುಗಾಡಿಸಿತು.

ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಪಾಲಕನ ಮಗ ರಾಜಕುಮಾರ ಅವಂತಿವರ್ಧನನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಆ ಕನ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾವುತರು - ಮಹಾ ಪಾತ್ರರಿಂದಲೂ ವಶಕ್ಕೆ ತರಲಾಗದ ಆನೆಯನ್ನು ಈ ಕನ್ಯೆಯ ಹೇಗೆ ದಾಸನಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಳು ಎಂಬ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಜನ ಚಕಿತರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ರಾಜಕುಮಾರ ಅವಂತಿವರ್ಧನನು ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗಲೇ ಆ ಕನ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅವಳು ರೆಪ್ಪೆ ಬಡಿಯದೆ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆನೆಯು ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕನ್ಯೆಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತಿತು. ಆಗ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾವುತನು ಬಂದನು. ಆ ಕನ್ಯೆಯು ಆನೆಯಿಂದ ಇಳಿದು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಪ್ರೇಮ ತುಂಬಿದ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಚಂಡಾಲ ವಸತಿಯ ಕಡೆ ಹೊರಟಳು.

ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಉತ್ಸವ ಬೇಸರವನ್ನು ತಂದಿತು. ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆ ಅವನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಳು. ಅವನು ನಗುವುದನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರತೊಡಗಿದನು. ರಾಜಕುಮಾರನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಣಿ ಅವಂತಿದೇವಿ, ತಂದೆ ಪಾಲಕ ಹಾಗೂ ಅವನ ಮಿತ್ರರು ಚಿಂತಿತರಾದರು. ಮಹಾರಾಜ ಪಾಲಕನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿದ. ಆ ಕನ್ಯೆ ಉತ್ಪಲಹಸ್ತನೆಂಬ ಚಂಡಾಲನ ಮಗಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಸುರತಮಂಜರಿ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಅಪ್ರತಿಮ ರೂಪದ ಚರ್ಚೆ ಚಂಡಾಲ ಕೇರಿಯಾಚೆ ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿತು.

ಮಹಾರಾಜ ಪಾಲಕ ಧ್ವಂಧದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದ. ಮಗನು ಪ್ರೇಮಿಸಿದ್ದು ಚಂಡಾಲನ ಮಗಳನ್ನು ! ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳೋಣ, ಅವನು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಎಂದು ರಾಣಿ ಅವಂತಿದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಮಹಾರಾಜ ಪಾಲಕ ಹೇಳಿದ - "ಪ್ರೇಮದ ಗತಿ ತುಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದು. ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗದು." ಮಹಾರಾಜ ಪ್ರಸೇನಜಿತನ ರಾಜಕುಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಕೈವರ್ತಕ ಕುಮಾರನ ಕತೆ

ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಲಯಸಿಂಹನೆಂಬ ರಾಜನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಅಪ್ರತಿಮ ರೂಪವತಿಯಾದ ಮಾಯಾವತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ರಾಜೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಕೈವರ್ತಕ ಕುಮಾರನ (ಅಂಬಿಗನ ಮಗ) ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಸುಪ್ರಹಾರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆ ಕೈವರ್ತಕ ಕುಮಾರನು ಆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ದುಃಖಿತನಾದನು. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡನು. ಆಗಿನಿಂದ ಅವನು ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟನು. ಊಟ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿದನು. ಅವನ ತಾಯಿ ಅವನನ್ನು ಕೆದಕಿ ಕೆದಕಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ಮನದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಅವನ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ರಕ್ಷಿತಿಕಾ. ರಕ್ಷಿತಿಕಾ ತನ್ನ ಮಗನೊಡನೆ ಹೇಳಿದಳು - “ಮಗನೇ, ನೀನು ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡು. ಅನಂತರ ನಾನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನಿನ್ನ ಮಿಲನವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.”

ತಾಯಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸುಪ್ರಹಾರನು ಊಟ ಮಾಡಿದನು. ಅದರ ನಂತರ ರಕ್ಷಿತಿಕಾ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅವಳು ದಾಸಿಯರೊಡನೆ -“ನಾನು ರಾಜಕುಮಾರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದಳು. ದಾಸಿಯರು ಅವಳನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಬಳಿ ಕಳಿಸಿದರು. ರಕ್ಷಿತಿಕಾ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದಳು. ತುಸು ಹೊತ್ತು ರಾಜಕುಮಾರಿಯೊಡನೆ ಸಿಹಿಸಿಹಿ ಮಾತು ಆಡಿದಳು. ಅನಂತರ ಅವಳು ಪ್ರತಿದಿನ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಬರತೊಡಗಿದಳು. ಮೀನುಗಳ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರಿಗಾಗಿ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಆಕೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು “ನನಗೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ತುಸು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ದಾಸಿಯರನ್ನು ಆಚೆಗೆ ಕಳಿಸಿದಳು. ಆಗ ಆ ಅಂಬಿಗಿತಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು - “ನನ್ನ ಮಗನು ಒಂದುಬಾರಿ ನೀವು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನು ನಿಮ್ಮನ್ನುಳಿದು

ದುಃಖಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಬಾರಿ ನೀವು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ. ಆಗ ಅವನು ಬದುಕಿ ಉಳಿದರೂ ಉಳಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮೀನುಗಾತಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ನಂತರ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. ರಕ್ಷತಿಕಾ ಮತ್ತೆ ಅವಳೊಡನೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಹೇಳಿದಳು. “ಆಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡು. ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಷಯ ಯಾರ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೂ ಬೀಳದಿರಲಿ.”

ರಕ್ಷತಿಕಾ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯೂ ಆ ಕೃವರ್ತಕಕುಮಾರನ ಸರಳ ಸಹಜ ನಿಶ್ಚಲ ಅನುರಾಗವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಳು. ಇಬ್ಬರೂ ತುಸು ಸಮಯ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಂತರ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಸುಪ್ರಹಾರನನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು - “ನೀನು ಈ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರು. ಎಲ್ಲ ದಾಸಿಯರೂ ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಸುಪ್ರಹಾರ ಆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ. ರಾಜಕುಮಾರಿ ತುಸುಹೊತ್ತು ಮುಗ್ಧಳಾಗಿ ನಿद्रಾಮಗ್ನನಾದ ತನ್ನ ಆ ಪ್ರೇಮಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಉಳಿದಳು. ಸಖಿಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬಾರದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕೊಠಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಸಖಿಯರೊಡನೆ ಮಾತಿಗೆ ಕುಳಿತಳು. ತುಸು ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಸುಪ್ರಹಾರನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದಾಗಲು ಅವನು ದುಃಖವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟನು. ರಾಜಕುಮಾರಿ ಮರಳಿ ಅವನ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. - ಅವಳ ಪ್ರಿಯಕರ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವಳು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅಂತಃಪುರದ ಎಲ್ಲ ಪರಿಜನರೂ ಎಚ್ಚಿತ್ತರು. ರಾಜ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನ ಚಿತೆಯನ್ನೇರಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ರಾಜಕುಮಾರಿ ಹೇಳಿದಳು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಈ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಂದೆ - ತಾಯಿ ಸ್ತಬ್ಧರಾದರು. ಎಲ್ಲರೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇಂಥ ಅನರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ ಎಂದರು. ಆದರೆ ರಾಜಕುಮಾರಿ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಕದಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ರಾಜಾ ಮಲಯಸಿಂಹ ಆಚಮನ ಮಾಡಿ ವ್ರತ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತರು. ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಹೇಳಿದರು - “ಭಗವಾನ್ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ನನಗೆ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿರುವುದಾದರೆ, ದೇವತೆಗಳು ಈ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬೇಕು.” ಆಗ

ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆಯಿತು. 'ಸುಪ್ರಹಾರನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮಿ. ಅವನೇ ಅವಳಿಗೆ ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ತನ್ನ ಅರ್ಧ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಪುನಃ ಜೀವಂತವಾಗುತ್ತಾನೆ.' ರಾಜಕುಮಾರಿ ತಕ್ಷಣ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅರ್ಧ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಸುಪ್ರಹಾರ ಜೀವ ತಳೆದನು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟರು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ವಿವಾಹ ಸುಪ್ರಹಾರನ ಜೊತೆ ಆಯಿತು.

ಮಂತ್ರಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಪಾಲಕನು ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದನು. ತುಸುವೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ತನ್ನ ಮಗನ ಜೀವ ಉಳಿಸಲು ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವನ ವಿವಾಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಕ್ಷಣ ಅವನು ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆ ಸುರತಮಂಜರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಕೇಳಿ ದೂತನನ್ನು ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಉತ್ಪಲದೇವನ ಬಳಿ ಅಟ್ಟಿದನು. ಉತ್ಪಲದೇವನು - "ನನ್ನ ಮಗಳ ವಿವಾಹವು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ರಾಜಕುಮಾರನೊಡನೆ ಆಗುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸಂತೋಷ ಬೇರೆ ಏನಿದೆ? ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ." ಎಂದನು.

ದೂತರು ಕೇಳಿದರು - 'ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೇನು?'

ಉತ್ಪಲದೇವ ಹೇಳಿದನು - "ನಗರದ ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಊಟಹಾಕಿಸುವವನಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ."

ದೂತರು ಹೋಗಿ ಉತ್ಪಲದೇವನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಷರತ್ತನ್ನು ರಾಜನಾದ ಪಾಲಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜ ಪಾಲಕನು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದನು. - ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಚಂಡಾಲ ಉತ್ಪಲದೇವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ."

ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ರಾಜನ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಗಾಬರಿಯಾದರು. ಅವರು ರಾಜನ ಸಿಟ್ಟಿಗೂ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಂಡಾಲನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವ ಧರ್ಮಹಾನಿಯ ಬಗೆಗೂ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾಕಾಲನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು - "ಹೇ ಭಗವನ್, ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡು." ಆಗ ಮಹಾಕಾಲನು ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದನು. "ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಚಂಡಾಲ ಉತ್ಪಲದೇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿರಿ. ಅವನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರನಾಗಿದ್ದವನು."

ಭಗವಾನ್ ಮಹಾಕಾಲನ ಆದೇಶ ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಉತ್ಪಲದೇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಸುರತಮಂಜರಿಯ ಮದುವೆ ರಾಜಕುಮಾರ ಅವಂತಿವರ್ಧನನ ಜೊತೆ ಆಯಿತು.

ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದ ಅನಂತರ ಪಂಚ ಪಾಂಡವರು ಹಾಗೂ ದ್ರೌಪದಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಹಾರಾಜ ಉದಯನ ಹಾಗೂ ಅವನ ಇಬ್ಬರು ರಾಣಿಯರು ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಯರು ಸಂಸಾರದಿಂದ ವಿರಕ್ತರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ - ಐಶ್ವರ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಕಾಲಂಜರ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು.

ನರವಾಹನದತ್ತನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಮಹಾ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಮಾಚಾರವು ವಜ್ರಾಘಾತದಂತೆ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಗೋಮುಖ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ಅವರ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ನೆರವೇರಿಸಿದನು.

ಅನಂತರ ನರವಾಹನದತ್ತ ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಧರರ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅದೇ ನರವಾಹನದತ್ತನನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಕತೆಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಗುಣಾಡ್ಯನು ಬರೆದು. ಈ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾಣಭೂತಿಯು ಮುಕ್ತನಾದನು. ವರರುಚಿಯಾಗಿದ್ದ ಶಿವನ ಸೇವಕ ಪುಷ್ಪದಂತನು ಈ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಕಾಣಭೂತಿಯಿಂದ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಗುಣಾಡ್ಯನು ಈ ಕತೆಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದನು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯು ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರ ಪ್ರಣಯರೂಪಿ ಮಂದರವನ್ನು ಮಥಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಮೃತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ಇದನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸದಾ ಅಕ್ಷಯವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಆರನೆಯ ಖಂಡ
ಬೋಧ ಮತ್ತು ಜಾತಕ ಕತೆಗಳು

ಮರಣಕ್ಕೆ ಮದ್ದು

- ಡಾ || ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಶ್ರಾವಸ್ತಿ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಶಾಗೌತಮಿ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆಯಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೌತಮಿಯೆಂಬುದು ಅವಳ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವಳು ತುಂಬ ದಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ಅವಳನ್ನು 'ಕೃಶಾಗೌತಮಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೌತಮಿ ಯೌವನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವಳ ವಿವಾಹವಾಯಿತು. ಗೌತಮಿಯು ಬಡ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವಳ ಮಾವನ ಮನೆಯವರು ಅವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಲದಿನಗಳ ಅನಂತರ ಗೌತಮಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಜನಿಸಿದನು. ಆಗಿನಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯ ತೊಡಗಿತು.

ಆದರೆ ಆಗಬೇಕಾದುದು ಬೇರೆಯೇ ಇತ್ತು. ಗೌತಮಿಯ ಮಗನು ತುಸು ದೊಡ್ಡವನಾಗಿ ಆಟವಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವ ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವಿಧಿಯು ಅವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದಿತು.

ಗೌತಮಿಯು ಯೋಚಿಸಿದಳು. ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾದರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಜನರೆಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಆದರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಈಗ ನನ್ನ ಈ ಮಗನಿಗೆ ಯಾವ ಗತಿ ಕಾಣಿಸುವರೋ ತಿಳಿಯದು.”

ಗೌತಮಿಯು ತನ್ನ ಮೃತಮಗನನ್ನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಔಷಧವನ್ನು ಬೇಡಲು ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದಳು. ಜನರು ಕೈತಟ್ಟಿ ನಗುತ್ತ ಅವಳಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು- “ಹುಚ್ಚಿ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಔಷಧಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೇ?”

ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಗೌತಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಬಂದಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇವಳದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಮಗನ ಸಾವು ಇವಳನ್ನು ಹುಚ್ಚಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಪುತ್ರಶೋಕವೇ ಹಾಗೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುದ್ದು ಇರಬಹುದಾದರೆ ಅದು ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನ ಬಳಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಆತನು ಯೋಚಿಸಿದನು. “ತಾಯೀ, ನೀನು ಬುದ್ಧ ಭಗವಾನ್ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವರ ಬಳಿ ಕೇಳು” ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳಿದನು.

ಗೌತಮಿಯು ತನ್ನ ಮೃತಮಗನನ್ನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧಭಗವಾನನು ವಸತಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳು, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು “ಮಹಾರಾಜ್, ನನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಮದ್ದು ಕೊಡಿ.....”

ತಥಾಗತನು ಹೇಳಿದನು –“ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಿದೆ. ನೋಡು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾವು ಇನ್ನೂ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಮನೆಯಿಂದ ಸಾಸಿವೆಯ ಕಾಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಅನಂತರ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮದ್ದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.”

ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನ ಮಾತುಕೇಳಿ ಗೌತಮಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವಳು ಸಾಸಿವೆಯ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತರಲು ಹೊರಟಳು. ಮೊದಲ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು “ನೋಡಿ, ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರದಾದರೂ ಮನೆಯಿಂದ ಸಾಸಿವೆಯ ಕಾಳನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳು ಕೊಡಿ”

ಗೌತಮಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಸಾಸಿವೆಕಾಳನ್ನು ತಂದು ಗೌತಮಿಗೆ ಕೊಡತೊಡಗಿದನು. ಗೌತಮಿ ಕೇಳಿದಳು “ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ಯಾರದಾದರೂ ಮರಣವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿ” ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮನೆಯ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು – “ಗೌತಮೀ, ನೀನಿದನ್ನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ? ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಸತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವೇನಾದರೂ ಇದೆಯಾ?”

ಗೌತಮಿ..... “ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಸಾಸಿವೆಯನ್ನು ಒಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ” ಗೌತಮಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದೇ ಉತ್ತರವೇ ದೊರಕಿತೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಬುದ್ಧ ಭಗವಾನನು ಬೇಕೆಂದೇ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ತನಗೆ ಸಾಸಿವೆಯನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿರಬೇಕೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಈಗ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು.

ಅವಳು ಬೇಗನೇ ತನ್ನ ಮಗನ ಶವವನ್ನು ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ದಳು. ಅವನನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದಳು “ಮುದ್ದು ಮಗನೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಸಾವು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಈಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಹುಟ್ಟಿದವನು ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಸಾಯಲೇಬೇಕು”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಮರಳಿ ಬಂದಳು. ಗೌತಮನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಳು. ಬುದ್ಧನು ಕೇಳಿದನು “ಗೌತಮೀ, ಸಾಸಿವೆಯ ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕಿತಾ?”

ಗೌತಮಿ ಅಂದಳು..... “ಭಗವಾನ್..... ಸಾಸಿವೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ.”

ಕೃತಘ್ನ ರಾಜಕುಮಾರ

- ಡಾ|| ಜಗದೀಶ ಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತನೆಂಬ ರಾಜನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಮಗನ ಹೆಸರು ದುಷ್ಟಕುಮಾರ. ದುಷ್ಟಕುಮಾರನು ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ತುಂಬ ಕಠೋರನೂ, ಸರ್ಪದಂತೆ ಭಯಾನಕನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಬೈಗುಳ-ಜಗಳ-ಹೊಡೆದಾಟ ಬಡಿದಾಟಗಳಲ್ಲದೆ ಅವನು ಯಾರ ಬಳಿಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ದುಷ್ಟಸ್ವಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅವನು ಜನರಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ದುಷ್ಟಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ ನದಿತೀರಕ್ಕೆ ಆಟವಾಡಲು ಹೋದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಮೋಡಗಳು ದುಟ್ಟಿಸಿದವು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲಕಡೆ ಕತ್ತಲೆ ಆವರಿಸಿತು. ದುಷ್ಟಕುಮಾರನು ನೌಕರರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ಸೇವಕರೇ, ನನ್ನನ್ನು ನದಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿರಿ.” ಆಗ ನೌಕರರು ‘ಯಾಕೆ ಈ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೆ ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡಬಾರದು? ರಾಜನು ನಮ್ಮನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲನು?’ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಅವರು ಆ ನೀಚನನ್ನು ನದಿಯ ನಡುವಣ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸೇವಕರನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ತಮಗೇನೂ ತಿಳಿಯದು, ಎಲ್ಲಿರುವನೋ ಏನೋ, ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ರಾಜನಿಗೆ ತಲುಪಿತು. ಅವನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದನು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು “ಮಹಾರಾಜರೇ, ಕುಮಾರರು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದವು”.

ರಾಜನು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆ ದಿನ ಜೋರಾಗಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿತು. ದುಷ್ಟಕುಮಾರನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನ ಕೈಗೆ ಒಂದು ಮರದ ತುಂಡು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅವನು ಅಳುತ್ತಾ ಕೂಗುತ್ತಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು.

ವಾರಣಾಸಿಯ ಒಬ್ಬ ಶೆಟ್ಟಿಯು ಆ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹುಗಿದಿಟ್ಟು ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಹಣದ ಲೋಭದಿಂದ ಅವನು ಒಂದು ಸರ್ಪವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಜನ್ಮಿಸಿದನು. ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ

ಆ ಸರ್ಪದ ಬಿಲದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಕೂಡ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ತೇಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಅದು ಆ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹತ್ತಿ ಅದರ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು.

ಅದೇ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಲಿ ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಇಲಿಯೂ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವಾರಣಾಸಿಯ ದೊಡ್ಡ ಸೇತನಾಗಿದ್ದು, ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂವತ್ತು ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಹಣದ ಲೋಭದಿಂದ ಇಲಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಅದರ ಬಿಲದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ತುಂಬಿತು. ಅದೂ ಅದೇ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲ ತೊಡಗಿತು. ಮತ್ತು ಆ ಇಲಿಯೂ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿತು.

ಅದೇ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮರವಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಗಿಳಿಯ ಮರಿಯೊಂದು ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರವಾಹದಿಂದಾಗಿ ಆ ಮರದ ಬೇರುಗಳು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿ ಮರವು ನದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಗಿಳಿ ಮರಿಯು ಹಾರಿ ಹೋಗಲು ಶಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ ತೇಲುತ್ತ ಅದೇ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿತು.

ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ನದಿಯ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುವು ಎಲೆಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಯಾರದೋ ಅಳುವಿನ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸಿತು. ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮರದ ತುಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತೇಲಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಇವನು ಹೀಗೆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಕೊಡುವಂತಾಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನದಿಯಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಇವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಭಿಕ್ಷುವು ಆಲೋಚಿಸಿದನು.

ಭಿಕ್ಷುವು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು “ಹೆದರಬೇಡ..... ಹೆದರಬೇಡ..... ಅವನು ವೇಗವಾಗಿ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಸೀಳುತ್ತ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದನು. ಮರದ ತುಂಡಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲವಾಗಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ದಡಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಆ ಮರದ ತುಂಡಿನ ಮೇಲೆ ರಾಜಕುಮಾರನಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಸರ್ಪವೂ ಒಂದು ಇಲಿಯೂ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಗಿಳಿಯ ಮರಿಯೂ ಇರುವುದನ್ನು ಭಿಕ್ಷುವು ನೋಡಿದನು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವನು ತನ್ನ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದನು. ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದನು. ಊಟ-ಊಣಿಸಿ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಭಿಕ್ಷುವು ಸರ್ಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರನು ನೋಡಿದನು.

ಭಿಕ್ಷುವಿನ ಈ ವರ್ತನೆ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಸಹಿಸದಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ನೋಡಿ ಈ ಡೋಂಗಿ ಸಾಧುವನ್ನು. ನನ್ನಂಥ ರಾಜಕುಮಾರನ ಬಗೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡದೆ ಈ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.' ಎಂದು ಕೊಂಡನು. ಕೆಲದಿನಗಳ ಅನಂತರ ನಾಲ್ವರೂ ಸ್ವಸ್ಥರಾದಾಗ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬಯಸಿದರು.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸರ್ಪವು ಎದ್ದು ಭಿಕ್ಷುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿತು- "ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ನನಗೆ ತುಂಬ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನಾನು ತಮಗೆ ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ದರಿದ್ರನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ಹಣ ಹುಗಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ತಮಗೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೆ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು "ದೀರ್ಘ" ಎಂದು ಕರೆಯಿರಿ. ನಾನು ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತೇನೆ"

ಇದರ ನಂತರ ಇಲಿಯು ಎದ್ದು ಹೇಳಿತು - "ಭಂಠೆ, ತಾವು ನದಿಯ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು "ಉಂದುರ" ಎಂದು ಕರೆಯಿರಿ. ನಾನು ತಕ್ಷಣ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಉಪಸ್ಥಿತನಾಗುತ್ತೇನೆ." ಗಿಳಿಯೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿತು- "ತಪಸ್ವಿಗಳೇ, ನನ್ನಬಳಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೇನಾಯಿತು. ನಾನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಂಪು ಭತ್ತವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ನನ್ನ ಗೂಡಿನ ಬಳಿ ಬಂದು "ಸುವಾ" ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಸಾಕು. ನಾನು ತಕ್ಷಣ ನನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಗಾಡಿಗಟ್ಟಲೆ ಭತ್ತವನ್ನು ತಮಗೆ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲೆ."

ಇದರ ಅನಂತರ ರಾಜಕುಮಾರನ ಸರದಿ ಬಂದಿತು. ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಈ ತಪಸ್ವಿಯು ಬರಿಯ ಡೋಂಗಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಇವನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಇವನನ್ನು ಜೀವ ಸಹಿತಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಅವನು ಹೇಳಿದನು "ನಾನು ರಾಜನಾದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನಾನು ತಮಗೆ ತುಂಬ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ."

ಕೆಲದಿನಗಳು ಕಳೆದವು. ಭಿಕ್ಷುವು 'ನೋಡೋಣ, ಇವರೆಲ್ಲರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡೋಣ. ಯಾರು ಯಾರು ಏನೇನು ಮಾಡುವರೋ ನೋಡೋಣ' ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸರ್ಪದ ಬಿಲದ ಬಳಿ ಹೋದನು. ಧ್ವನಿ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ತಕ್ಷಣ ಹಾವು ಬಿಲದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿತು. "ಮಹಾರಾಜ್, ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ". ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬರುವುದಾಗಿ ನುಡಿದು

ಭಿಕ್ಷುವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು. ಇಲಿ ಹಾಗೂ ಗಿಳಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಭಿಕ್ಷುವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದವು. ಭಿಕ್ಷುವು ಅವುಗಳಿಗೂ ಅದೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

ಕೆಲದಿನಗಳ ಅನಂತರ ಅವನು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಬಂದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ತನ್ನ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ ನಗರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಭಿಕ್ಷುವು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೆ ನೋಡಿದ ಅವನು ಯೋಚಿಸಿದನು “ಇವನು ಅದೇ ಡೋಂಗಿ ಸಾಧು. ನನ್ನಿಂದ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಆಹಾರ-ವಸತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು.”

ರಾಜನು ತನ್ನ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತ ಹೇಳಿದನು - “ನೋಡಿ, ಆ ನೀಚನು ನನ್ನಿಂದ ಏನನ್ನೋ ಕೇಳಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪಾಪಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಗೊಡಬೇಡಿ. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆ ಸೇರಿದ ಕಡೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದು ನಗರದಿಂದ ಹೊರತಳ್ಳಿ ಅನಂತರ ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಮುಂಡವನ್ನು ಶೂಲಕೈರಿಸಿ”.

ರಾಜನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಕೆಲಸಗಾರರು ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಹಾಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಭಿಕ್ಷುವು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು- “ಕೆಲವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಬದಲು ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿತ್ತು.”

ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲತೆ

- ಅಶೋಕ ಕೌಶಿಕ

೧

ಮಹಾರಾಜ ಶತಾನೀಕ ದೊಡ್ಡ ದಾನಿರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನಾದರೂ ಶಿವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವರ್ಣನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವನು ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದಾನಿಯಾದರೂ ನರಕ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಶತಾನೀಕನು ದೊಡ್ಡ ದಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಅನಂತರ ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದ ಅವನ ಮಗನು ಅಪ್ಪನ ದಾನ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕೃಪಣತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಕುಲ ಗುರುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಪಂಡಿತ ಪುರೋಹಿತರು ಅವನನ್ನು ಈ ಕುರಿತು ಗಮನ ಸೆಳೆದಾಗ ಅವನು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರ ತುಂಬಾ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿತ್ತು. “ನನ್ನ ತಂದೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೂ, ದಾನಶೀಲರೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಮರಣದ ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಎಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು! ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಹೇಳಬಲ್ಲವರಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅದೇ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ಪ್ರಚಲಿತಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು”

ಸರಿ; ವಿಧ್ವಂಸವಾಜದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳ ಏರ್ಪಾಡಾದವು. ಶತಾನೀಕನ ಮರಣಾನಂತರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ನಡೆಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವುದೇ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಎಲ್ಲರ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಿವಂಗತ ಮಹಾರಾಜ ಶತಾನೀಕರ ಮರಣಾನಂತರದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಯಿತು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶತಾನೀಕನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಯಸಿದ. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜ ಶತಾನೀಕರು ನರಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನರಕದಲ್ಲಿರುವ ಶತಾನೀಕನ ಬಳಿ ಹೋದನು ಮತ್ತು ಅವನ ನರಕ ವಾಸದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು -

“ಮಹಾರಾಜರೇ ತಾವು ಮಹಾದಾನಿಗಳೂ ಧರ್ಮಾತ್ಮರೂ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ತಾವು ನರಕವಾಸವನ್ನು ಯಾಕೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ?” ದುಃಖ-ವಿಷಾದ ತುಂಬಿದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಹೇಳಿದನು- “ಪಂಡಿತೋತ್ತಮ, ನನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಹಳ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ರಾಜದಂಡದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ನಾನು ಅದನ್ನು ದಾನರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದೇ ದಾನವೇ ಇಂದು ನನಗೆ ನರಕ ಯಾತನೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯದ ಫಲವಾಗಿ ನಾನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾವೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಮರಳಿ ಹೋದವರು ನನ್ನ ಪುತ್ರ ಸಹಸ್ರಾನೀಕನಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಿ. ಪ್ರಜಾಪೀಡಕನಾಗಿದ್ದು, ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ದಾನಿಯೂ ಧರ್ಮಾತ್ಮನೂ ಆದರೂ ಮರಣಾನಂತರ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.”

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ನರಕ ಯಾತ್ರೆಯ ಅನಂತರ ನೆಲಕ್ಕಳಿದು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಬಂದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ಮತ್ತೆ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಆಯಿತು. ಮಹಾರಾಜ ಶತಾನೀಕನ ನರಕಯಾತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶನಡೆದ ಅನಂತರ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವು ಕುಲಗುರುವಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾನೀಕನ ಬಳಿ ಹೋಯಿತು. ಮತ್ತು ಅವನ ತಂದೆ ಶತಾನೀಕನು ಈಗ ನರಕದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಹಸ್ರಾನೀಕನು ಕೇಳಿದನು. “ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಏನೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಿ?”

ಕುಲಗುರು ಹೇಳಿದರು “ಮಹಾರಾಜ, ನೀನು ಈಗ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದದ್ದು. ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಷ್ಟನ್ನೇ ನೀನು ಈಗ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ. ಹಾಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಹಣದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ನೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರು. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಶವನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆದ ಕೆಲವರಿಗೆ ದಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡು. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಇಹಲೋಕ ಹಾಗೂ ಪರಲೋಕಗಳೆರಡೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆಯ ಕಾರ್ಯವೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧಾರವೂ ಆಗುವುದು.”

“ಅದುಹೇಗೆ?”

“ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವು ಅವರ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ವಜರೂ ಪ್ರಶಂಸನೀಯರಾಗುತ್ತಾರೆ”.

ಪಂಡಿತರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರು- “ಪ್ರಜೆಗಳೆಂದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಂತೆ. ಮಹಾರಾಜ, ಪ್ರಜಾಪೀಡಕರಾಜನು ನರಕ ಭಾಜನನಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪಾಲಕ ರಾಜನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ನರಕ ಲೋಕದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗುತ್ತಾನೆ.”

ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲ ರಾಜನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಗೌರವವಿರುತ್ತದೆ.

೨

ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಅನಂತರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ನಿಷ್ಕಂಟಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು. ಅಶ್ವಮೇಧ ಸಹಿತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ. ಸಂನ್ಯಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಧಿ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಯಂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಅವನ ತಮ್ಮಂದಿರೂ ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಅವನೊಂದಿಗೆ ಅವರೂ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಪಾಂಡವರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಂದು ನಾಯಿಯು ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರತೊಡಗಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಯಿತು. ಪಾಂಡವರು ಹೋದಲೆಲ್ಲ ನಾಯಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು. ಅವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದರು.

ಪಾಂಡವರು ಘೋರ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವರು ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಅವರ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವರ ದೊರೆಯಿತು.

ಸ್ವರ್ಗ ಯಾ ನರಕವೆಂಬುದು ಯಾವುದೋ ವಿಶೇಷ ಲೋಕವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖಲೋಕ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಜನ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖಲೋಕವನ್ನೇ ಸ್ವರ್ಗವೆಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಈ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಬೀರಲಾದ ವಿಷಯವು ನಿಜವಾಗಿ ಚಿಂತನ ಮನನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು.

ಸರಿ, ಪಾಂಡವರು ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತರು. ಸ್ವರ್ಗದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಇಂದ್ರನು ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತ “ಧರ್ಮರಾಜ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾಗತ” ಎಂದರು.

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಸಹಿತ ಪಾಂಡವರೆಲ್ಲರೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದಾಗ ನಾಯಿಯೂ ಅವರೊಡನೆ ಇತ್ತು. ಇಂದ್ರನು ನಾಯಿಯು ಮುಂದುವರಿಯುವುದನ್ನು

ತಡೆದನು. ನಾಲ್ವರು ಪಾಂಡವರು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು- “ದೇವರಾಜ, ನಾವೆಲ್ಲ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗಿನಿಂದ ಇದು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೇ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾವು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ಇದು ಕೂಡ ಸದಾ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೇ ಇದೆ. ಈಗ ಇದು ಏಕಾಕಿ, ಈಗ ಇದೊಂದೇ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಲ್ಲದು?”

ದೇವರಾಜನು ಹೇಳ ತೊಡಗಿದನು - “ಆದರೆ ಧರ್ಮರಾಜ, ಇದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಧಮ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಯಿಯ ಜನ್ಮ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?” ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಹೇಳಿದನು - “ಇದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಾದರೆ ನಾನೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದರ ಜೊತೆಗೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಅಥವಾ ಇದು ನನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಇರುತ್ತದೆ.”

ಇಂದ್ರನು ಸಂದಿಗ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಹೇಳಿದನು. ಈ ಶ್ಲಾನವು ನನ್ನ ಆಶ್ರಿತ. ನನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಲ್ಲೆ.”

ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಇಂಥ ಮಹಾನ್ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರನು ಒಪ್ಪಿದನು. ಮತ್ತು ಅವನು ನಾಯಿಯನ್ನೂ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದನು.

ತನ್ನ ಆಶ್ರಿತರ ಬಗೆಗೆ ಸದಾಗಮನಕೊಡುವ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆ ಇದು.

೩

ಆದರ್ಶ ರಾಜನಾದವನು ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲನೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕಥಾನಕ ಇದು.

ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅನೇಕ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತುಂಬ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಹಮತ ವ್ಯಕ್ತವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಅವರೆಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡೆಯಲು ಅರುಣ ಋಷಿಯ ಮಗನಾದ ಆರುಣಿ (ಉದ್ದಾಲಕ)ಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ಋಷಿ ಸಮೂಹವು ಉದ್ದಾಲಕನ ಆಶ್ರಮದ ಸಮೀಪ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಉದ್ದಾಲಕನು ನೋಡಿದನು. ಋಷಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತಿರುವುದರ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಅವನು ಅರಿತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ

ಸರಿಯಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗದಿದ್ದರೆ. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜ ಅಶ್ವಪತಿಯ ಬಳಿ ಯಾಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಋಷಿ ಸಮುದಾಯವು ಉದ್ದಾಲಕನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ತಲುಪಿತು, ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಸಮ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲ ಆದ ಅನಂತರ ಉದ್ದಾಲಕನು ಅವರ ಆಗಮನದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸಿದಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂದೇಹವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಉದ್ದಾಲಕ, ಹೇಳಿದನು - “ಋಷಿವರ್ಯರೇ, ನೀವೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತಿರುವುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲೇ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ರಾಜಾ ಅಶ್ವಪತಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಹುದು.”

ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ರಾಜಾ ಅಶ್ವಪತಿಯ ಬಳಿಹೋದರು.

ತನ್ನ ಸಭಾಗೃಹಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಋಷಿ-ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜನಿಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಯಥೋಚಿತ ಸತ್ಕರಿಸಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಪೂಜೆ-ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ. ಎಲ್ಲ ವಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ. ಅವನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜನಿಂದ ಕೊಡಲಾದ ದಾನವನ್ನು ಯಾರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಬಹುಶಃ ನಾನು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಅರ್ಜಿಸಿದ್ದೆಂದು ಇವರು ಭಾವಿಸಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಅವರ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಅವನು ಹೇಳಿದನು- “ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳೇ, ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಳ್ಳರಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಕೃಪಣರಿಲ್ಲ, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು - ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಪುರುಷನೂ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಇದನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.”

ಋಷಿಗಳು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಏನೂ ಮಾತನಾಡದೇ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದರು.

ಆಗ ರಾಜನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು - ಬಹುಶಃ ದಾನವಾಗಿ ಇತ್ತ ಹಣ ಇವರಿಗೆ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತೋರಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಹೇಳಿದನು - “ಭಗವನ್, ನಾನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮಹಾಯಜ್ಞವನ್ನು ಅಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಋತ್ವಿಜರಿಗೂ ಕೊಡುವ ಹಣದಷ್ಟೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.....”

ಋಷಿ ಉದ್ದಾಲಕನಿಗೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನು ಹೇಳಿದನು- “ಈಗ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಹಣವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದದ್ದು- ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು.” ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಸು ಯೋಚಿಸಿದನು- ನಂತರ ಹೇಳಿದನು. “ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವೆ.”

ರಾಜನ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿ ಋಷಿಗಳು ವಿಸ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು. ಇಡೀದಿನ ಅವರು ಕಳೆಯಬೇಕಾದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ-ವಿಮರ್ಶೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ರಾಜನಿಗೆ ಬೇರೇನಾದರೂ ಕೆಲಸವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರೆ ಅವನು ಕೇವಲ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಯಾಕಿರಬಹುದು?

ಉದ್ದಾಲಕ ಋಷಿ ಅವರಲ್ಲಿ ವಯೋವೃದ್ಧನೂ, ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧನೂ ಆಗಿದ್ದ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಋಷಿಸಮೂಹ ಅವರ ಬಳಿ ಬಂದಿದ್ದಿತು. ಅದೇ ಉದ್ದಾಲಕನು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ನೀಡಿದನು- “ನಾವು ರಾಜನ ಬಳಿ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ ವಿನಾ ಋಷಿಗಳಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅರ್ಜಿಸಲು ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಹಿಡಿದು ಮಹಾರಾಜರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.”

ಈಗ ಋಷಿ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಯಿತು. ಅವರು ಸಮಿಧಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಮಿಧಾವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಾರಾಜನ ಎದುರು ಉಪಸ್ಥಿತರಾದರು. ರಾಜನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳಿದನು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದನು. “ಈ ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವವೂ ಭಗವತ್ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪತಃ ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲ.”

ರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರಿಲ್ಲ, ಮದ್ಯಪಾನಿಯಿಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗಲೇ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಾಜಾ ಅಶ್ವಪತಿಯು ಈಗ ನೀಡಿದ್ದನು.

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಹಾರಾಜಾ ಅಶ್ವಪತಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲನೂ, ನ್ಯಾಯಪರನೂ ಆದ ರಾಜನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಬಯಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂದ್ರನ ಅಹಂಕಾರ

– ಅಶೋಕ ಕೌಶಿಕ

ಶಚಿದೇವಿಯ ಪತಿಯಾದ ಇಂದ್ರನು ಸಾಧಾರಣದೇವತೆಯಲ್ಲ; ಒಂದು ಮನ್ವಂತರದವರೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಆಳಿದ ಅಧಿಪತಿ. ಅವನಿಗೆ ೭೧ ದಿವ್ಯಯುಗಗಳವರೆಗೆ ದಿವ್ಯಲೋಕಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ದೊರಕಿತ್ತು. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಗರ್ವ ಬರದಿರುತ್ತಿದೆಯೇ? ಯಾರದಾದರೂ ಗರ್ವಭಂಗವಾಗುವಂತೆಯೇ ಇಂದ್ರನ ಗರ್ವಭಂಗವಾಗುವುದೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಇಂದ್ರನು ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹರ್ಷಿ ದುರ್ವಾಸರನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದನು. ಮಹರ್ಷಿಯು ಅವನಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ಶ್ರೀ ವಿಹೀನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ವಕ್ರಾಸುರ, ವಿಶ್ವರೂಪ, ನಮುಚಿ ಮುಂತಾದ ದೈತ್ಯವಧಿಯಿಂದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪಕ್ಕೂ ಅವನನ್ನು ಭಾಗಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತಿಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದ್ರನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಬಲಿಯು ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ತುಂಬ ದುರ್ದಶೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಗೋವರ್ಧನ ಧಾರಣ, ಪಾರಿಜಾತ ಹರಣ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂದ್ರನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮಾನಭಂಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮೇಘನಾದ, ರಾವಣ ಮತ್ತು ಹಿರಣ್ಯಕಶಪು ಮುಂತಾದವರು ಭಯ ಪಡಿಸಿದಾಗ, ಅನೇಕಬಾರಿ ಇಂದ್ರನು ದುಷ್ಯಂತ, ಖಿಟ್ಟಾಂಗ, ಅರ್ಜುನ ಮುಂತಾದವರಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಯಾಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮೇಘನಾದನಂತೂ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿಯೇ ಇಂದ್ರಜಿತು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ ಇಂದ್ರನ ಗರ್ವಮಂಥನದ ಅನೇಕ ಕತೆಗಳು ಪ್ರಚಲಿತವಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕತೆ ಹೀಗಿದೆ. ಇಂದ್ರನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಭವ್ಯ ಅರಮನೆಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ನೂರು ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದರೂ ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ತುಂಬ ದಣಿವಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಉಪಾಯ ಕಾಣದೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಶರಣುಹೋದನು.

ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಇಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ನಗುಬಂತು ಹಾಗೆಯೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ದಯೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮನು ವಟುವಿನ ರೂಪಧರಿಸಿ ಇಂದ್ರನ ಬಳಿಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದನು- “ದೇವೇಂದ್ರ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಅದ್ಭುತ ಭವನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಂಥದೇ ಭವನವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಈ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದ್ದೀರಿ?” ಇಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು- “ಎಂಥಾ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ ನೀನು? ವಿಶ್ವಕರ್ಮರೂ ಅನೇಕಿರುತ್ತಾರೆಯೇ?”

“ಅಯ್ಯೋ ದೇವೇಂದ್ರ, ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿಯೇ ಹೆದರಿಬಿಟ್ಟಿರಾ? ಸೃಷ್ಟಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಎಷ್ಟಿದೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ ಎಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಆ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಇಂದ್ರರು - ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಯಾರು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರು? ನೆಲದ ಧೂಳಿನಕಣವನ್ನು ಎಣಿಸಬಹುದಾದರೂ, ಇಂದ್ರ-ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ನೌಕೆಗಳಂತೆ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಲೋಮಕೂಪರೂಪಿ ಜಲದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ತೇಲುತ್ತಿವೆ.”

ಹೀಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಟು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರನ ನಡುವೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ. ಎರಡು ನೂರು ಗಜಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದಗಲವಾದ ಇರುವೆಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಸಮೂಹ ಕಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ವಟುವಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಗುಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಇದರಿಂದ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ಅವನು ಕೇಳಿದನು- “ತಮಗೆ ನಗು ಯಾಕೆ ಬಂತು?”

“ದೇವರಾಜ, ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಇರುವೆಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವಂಥ ವಿಷಯವೇನಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕರ್ಮಗಳ ಗತಿಯೇ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದವರು, ಮರುಕ್ಷಣ ಯಾವುದೋ ಕೀಟವೋ, ಮರವೋ ಅಥವಾ ಇತರ ಸ್ಥಾವರ ಯೋನಿಗಳಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಬಹುದು.”

ವಟುವು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕಪ್ಪುಮೃಗ ಚರ್ಮಹಿಡಿದು, ಉಜ್ಜಲವಾದ ತಿಲಕ ಧರಿಸಿ ಹುಲ್ಲಿನಚಾಪೆ ಹೊದ್ದು ಒಬ್ಬ ಜ್ಞಾನಿ-ವಯೋವೃದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಇಂದ್ರನು ಅವರಿಗನುಗುಣವಾದ ಸ್ವಾಗತ-ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ವಟುವು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. “ಮಹಾತ್ಮರೇ, ತಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ತಮ್ಮ ಶುಭ ನಾಮಧೇಯವೇನು? ತಮ್ಮ ನಿವಾಸ ಸ್ಥಾನ ಯಾವುದು? ತಾವು ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ? ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಆಸನವೇಕೆ? ಹಾಗೂ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂದಲಿನ ವೃತ್ತ ಹೇಗಿದೆ?”

ಆಗಂತುಕ ಮುನಿಯು ಹೇಳಿದನು- “ವಟುಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಈ ಆಯುಷ್ಯದ್ದೇನು ಭರವಸೆ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೇ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಯಾವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಲ್ಲ. ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ರೋಮಚಕ್ರದಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ಲೋಮಶ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆ ಹಾಗೂ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹುಲ್ಲಿನ ಚಾಪೆಯನ್ನು ಸದಾ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ರೋಮದ ಸಂಖ್ಯೆ ನನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಇಂದ್ರನ ಪತನವಾಗುತ್ತಲೇ ಒಂದು ರೋಮ ಉದುರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉದುರಿಹೋದ ಕೂದಲಿನ ರಹಸ್ಯ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಎರಡು ಪರಾರ್ಥ ಕಳೆದ ಅನಂತರ ನನ್ನ ನಿಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮರು ಸತ್ತರು, ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು? ದೇವರ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾದುದು, ಸುಖಪ್ರದವಾದುದು, ಇದು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ್ದು. ಸಂಪತ್ತೆಂಬುದು ಭಕ್ತಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಮಿಥ್ಯವಾದದ್ದು.”

ವಟುವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ ಲೋಮಶರು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಟುವೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ತುಂಬ ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ಅವನ ಉತ್ಸಾಹ- ಆವೇಶಗಳೆಲ್ಲ ತಣ್ಣಗಾದವು. ಇಂದ್ರನು ಲೋಮಶನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದನು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೀರ್ಘ ಆಯುಷ್ಯವಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಹುಲ್ಲಿನ ಗುಡಿಸಲನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹುಲ್ಲಿನ ಚಾಪೆಯಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನದಾದರೂ ಆಯುಷ್ಯವೆಷ್ಟು? ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರಮನೆಯ ಜಂಜಡದಲ್ಲಿ ನಾನೇಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದೇನೆ?

ಮತ್ತೇನು ಕೇಳುವುದು? ಇಂದ್ರನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಕರೆದು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದನು. ಭವನವು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಆದಷ್ಟು ಸಾಕು, ಇನ್ನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟನು.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂದ್ರನು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆಕ್ಷಣ ವನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಜೊತೆಗೆ ಚಾಪೆಯಾಗಲಿ ಕಮಂಡಲುವಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂದ್ರನು ಈ ರೀತಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಮಾಯವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಕೇಳಿ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಆಯಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ

ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ನಿಯಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಭಾವುಕತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡಿದನು.

ದೇವಗುರುವಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸದ್‌ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿತು. ಅವನು ಪುನಃ ಹಿಂತಿರುಗಿಬಂದು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಇಂದ್ರಾಸನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ, ಸಮಯಬಂದಾಗ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದನು.

ಸೂಕರ ಚಾತಕ

- ಭದಂತ ಆನಂದ ಕೌಸಲ್ಯಾಯನ

ಚಾತಕ ಕಥೆಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೫೦೦ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಿನವು. ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದಂತೆಯೇ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಪೂರ್ವಜನ್ಯಗಳ ಕಥೆಗಳಿವೆ. ವಿಶಿಷ್ಟಗುಣ, ನೈತಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ದಿನರಾತ್ರಿ ಧರ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನಡೆದಿದ್ದಾಗ ಶಾಸ್ತ್ರನು ಪೂರ್ವಜನ್ಯದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು :

ತುಂಬ ಹಿಂದೆ ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತನು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸತ್ತನು ಸಿಂಹವಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಹತ್ತಿರದ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಂದಿಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದೇ ಸರೋವರದ ಆಚೀಚೆ ತಪಸ್ವಿಗಳೂ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಸಿಂಹವು ಕೋಣವನ್ನೋ ಆನೆಯನ್ನೋ ಕೊಂದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಮಾಂಸ ತಿಂದು, ಆ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ನೀರು ಕುಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.

ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸರೋವರದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಹಂದಿಯು ಮೇಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಸಿಂಹವು ಇದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ತಿನ್ನುವುದಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿತು. ಆದರೆ ಇದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದ ಸಿಂಹವು ಹಂದಿಯು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆನು ಗತಿ ಎಂದು ಆತಂಕಪಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ಸರೋವರಕ್ಕಿಳಿದು ಆಚೆಗೆ ಹೋಗತೊಡಗಿತು. ಅದನ್ನು ಹಂದಿಯು ನೋಡಿ, ಇದು ನನ್ನ ಭಯದಿಂದ ಎದುರುಬರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಇಂದೇ ಈ ಸಿಂಹದೊಡನೆ ಸೆಣೆಸಬೇಕು - ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿತು. ಮತ್ತು ಸಿಂಹದ ಕಡೆ ತಲೆಎತ್ತಿ ನಿಂತು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಕೊಡುತ್ತ ಈ ಮೊದಲಿನ ಗಾಢೆಯನ್ನು ಹೇಳಿತು.

“ಚತುಷ್ಟದೋ ಅಹಂ ಸಮ್! ತ್ವಂಪಿಸಮ್ ಚತುಷ್ಟದೇ
ಏಹಿ ಸೀಹ! ನಿವತಸ್ತು ಕಿಂತು ಭೀತೋ ಪಲಾಯಸಿ”

(ಗೆಳೆಯಾ, ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನವನು. ನೀನೂ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನವನು. ಸಿಂಹ, ಬಾ, ಎದುರು ನಿಲ್ಲು, ಯಾಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ) ಸಿಂಹವು ಅದರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳಿತು- “ಗೆಳೆಯಾ, ಇಂದು ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೆ ಏಳನೇ ದಿನ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಯುದ್ಧವಾಗುವುದು” ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅದು ಹೊರಟುಹೋಯಿತು.

ಸಿಂಹದ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅದು ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವು ಇದರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬೆದರಿದವು. “ನೀನು ಈಗ ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡುವೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ, ಸಿಂಹದೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ್ದೀಯಾ, ಸಿಂಹವು ಬಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ತೆಗೆಯುವುದು”.

ಆಗ ಅದು ಭಯಭೀತನಾಗಿ ಕೇಳಿತು - “ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?”

ಅವು ಉಪಾಯ ಹೇಳಿದವು - ‘ಗೆಳೆಯಾ, ತಪಸ್ವಿಗಳು ಮಲ, ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಏಳು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಆ ಹೊಲಸನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒಣಗಿಸಿಕೊ. ಏಳನೇ ದಿನ ಮಂಜಿನ ಹನಿಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊ. ಸಿಂಹದ ಎದುರು ಬರುವ ಮುನ್ನ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವದಿಕ್ಕನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಆ ಕಡೆ ನಿಂತುಕೋ. ಸಿಂಹವು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿನ್ನ ಶರೀರದ ಕೊಳಕನ್ನು ಮೂಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ವಿಜಯಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗುವುದು.

ಅದು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿತು. ಏಳನೇ ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ಸಿಂಹವು ಅದರ ಶರೀರದ ಕೊಳಕನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡಿ ಅದರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಲಸು ಮೆತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಿತು. ಆಗ ಅದು ಹೇಳಿತು- “ಗೆಳೆಯ ಹಂದಿಯೇ, ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀಯಾ? ನೀನು ಹೊಲಸನ್ನು ಮೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾನೀಗಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೀಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಲಾರೆ. ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಲಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ವಿಜಯಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗಾಢೆಯನ್ನು ಹೇಳಿತು.

“ಅಸುಚಿ ಪೂತಿಯೋಮೋಸಿ ದುಗ್ಗಂಧೀ ವಾಸಿ ಸೂಕರ

ಸತೆ ಯು ಜ್ವಿತುಕಾಮೋಸಿ ಜಯಂ ಸಮ್ಮ ದರಾಮಿ ತ”

(ಹಂದಿಯೇ, ನೀನು ಅಪವಿತ್ರ ಹೊಲಸು ರೋಮದವನು. ನಿನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ ದುರ್ಗಂಧ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಿನಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ವಿಜಯಿಯೆಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ.)

ಹಂದಿಯು ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹೇಳಿತು- “ಸಿಂಹವನ್ನು ನಾನು ಗೆದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆ” ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ, ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಸಿಂಹವು ಬಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋದವು.

ಏಳನೆಯ ಖಂಡ
ಜೈನ ಆಗಮ ಕತೆಗಳು

ಭತ್ತದ ಐದು ಕಾಳುಗಳು

ಡಾ|| ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಇದು ಆಗಮದ ಒಂದುಕತೆ. ಆಗಮವು ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಂಶ. ಇದರ ರಚನಾಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ ೫೦೦ ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಭಾವವು ಭಾರತೀಯ ಲೇಖಕರ ಮೇಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬಹಳಷ್ಟು ವಿದೇಶೀ ಲೇಖಕರ ಮೇಲೆ ಕೂಡ (ವಿಶೇಷ ರೂಪದಿಂದ ಯೂನಾನ, ರೋಮ, ಅರಬ್, ಪರ್ಶಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೇಖಕರ ಮೇಲೆ) ಆಗಮದ ಕತೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗಮ ಕತೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕತೆಗಳು. ಧರ್ಮೋಪದೇಶದ ಮೂಲ ಆಧಾರಗಳು. ಈ ಕತೆ ಬೈಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಶ್ರೀಮಂತನಾದ-ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಉಜ್ವಿಷಾ, ಭೋಗವತಿ, ರಕ್ಷಿಕಾ, ಮತ್ತು ರೋಹಿಣಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಾಲ್ವರು ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಇದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಧನ್ಯನಿಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಿತು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನೆಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಅಥವಾ ನಾನು ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ, ಕಾಯಿಲೆಬಿದ್ದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥವಾದರೆ, ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಗತಿಯೇನು? ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು? ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು?

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿದ ಧನ್ಯನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಸಿ, ತನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರನ್ನೆಲ್ಲ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದನು. ಊಟದ ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಆರಾಮಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಧನ್ಯನು ತನ್ನ ಸೊಸೆಯಂದಿರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದನು. “ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳೇ, ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಧಾನ್ಯದ ಐದೈದು ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಾಳಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗ ನನಗೆ ಇವನ್ನು ಮರಳಿಸಬೇಕು”

ನಾಲ್ಕೂ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಹೇಳಿದರು - “ಅಪ್ಪಾಜಿ ಹೇಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ.” ಅವರು ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹಿರಿಯ ಸೊಸೆ ಉಜ್ಜಿಕಾ ಯೋಚಿಸಿದಳು - “ನನ್ನ ಮಾವನ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಧಾನ್ಯ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಭಂಡಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಡುವೆ.” ಉಜ್ಜಿಕಾ ಧಾನ್ಯದಕಾಳುಗಳನ್ನು ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಳು.

ಎರಡನೆಯ ಸೊಸೆ ಭೋಗವತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಯೋಚಿಸಿದಳು, ‘ನನ್ನ ಮಾವನ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಧಾನ್ಯವಿದೆ.’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವಳು ಬತ್ತದ ಸಿಪ್ಪೆತೆಗೆದು ಜಗಿದು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಳು.

ಮೂರನೆಯ ಸೊಸೆ ರಕ್ಷಿಕಾ ಯೋಚಿಸಿದಳು - “ನನ್ನ ಮಾವ ಅನೇಕ ಜನರನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ರಹಸ್ಯವಿರಬೇಕು.” ಎಂದುಕೊಂಡು ಆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ತನ್ನ ರತ್ನದ ಪಿಟಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಂಜೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೊಸೆ ರೋಹಿಣಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ವಿಚಾರವೆದ್ದಿತು. ‘ಮಾವನವರು ಏನೋ ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಈ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವಳು ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದಳು. - “ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಅನಂತರ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಈ ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಅದು ಸಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾಟಮಾಡು. ಮತ್ತು ಅದರ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ಬೇಲಿಹಾಕಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು”.

ಸೇವಕರು ರೋಹಿಣಿಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರು. ಹಸಿರುಧಾನ್ಯಗಳು ಬೆಳೆದು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಕೈಯಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಹೊಸ ಕೊಡಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಸಾರಿಸಿ ಲೇಪಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆಹಾಕಿ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿಟ್ಟರು.

ಮರುವರ್ಷ ಮಳೆಗಾಲಬಂದಾಗ ಮತ್ತೆ ಈ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಮಾಡಿ, ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಇಡಲಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಐದು ಕಾಳುಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ನೂರಾರು ಕೊಡಗಳಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿತು. ಕೊಡಗಳನ್ನು ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿರಿಸಿ ರೋಹಿಣಿ ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿದ್ದಳು.

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಧನ್ಯನು ಒಂದು ದಿನ ಯೋಚಿಸಿದ. ನಾನು ನನ್ನ ಸೊಸೆಯಂದಿರಿಗೆ ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಧನ್ಯನು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಬಂಧು-ಭಾಂಧವರನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ. ಅವರೆದುರು ಸೊಸೆಯಂದಿರನ್ನು ಕರೆದು ತಾನು ಕೊಟ್ಟ ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಮೊದಲು ಉಜ್ಜಿಕ್ಕಾ ಬಂದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮಾವನ ಭಂಡಾರದಿಂದಲೇ ಭತ್ತದ ಐದುಕಾಳುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತಂದು ಮಾವನ ಎದುರು ಇಟ್ಟಳು. ಧನ್ಯನು “ಇವು ಅವೇ ಕಾಳುಗಳೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವೇ?” ಎಂದು ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಉಜ್ಜಿಕ್ಕಾ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು- “ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಆ ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ನಾನು ಆ ದಿನವೇ ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟೆ. ಈ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಭಂಡಾರದಿಂದ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಧನ್ಯನಿಗೆ ತುಂಬ ಕೋಪ ಬಂತು. ಅವನು ಉಜ್ಜಿಕ್ಕಾಳನ್ನು ಮನೆಯನ್ನು ಗುಡಿಸುವ, ಒರೆಸುವ, ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದನು.

ಅನಂತರ ಭೋಗವತಿ ಬಂದಳು. ಧನ್ಯನು ಅವಳನ್ನು ಕುಟ್ಟುವುದು, ಬೀಸುವುದು, ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ರಕ್ಷಿಕ್ಕಾ ಬಂದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಪಿಟಾರಿಯಿಂದ ಐದುಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು. ಮಾವನ ಎದುರು ಇಟ್ಟಳು. ಇದರಿಂದ ಧನ್ಯನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳ ಖಜಾನೆಯ ಒಡತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿಯ ಸರದಿ ಬಂದಿತು. ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು “ಅಪ್ಪಾಜಿ, ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಭತ್ತದಕಾಳುಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರಲು ಗಾಡಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬೀಳಬಹುದು”

ಧಾನ್ಯದ ಕೊಡಗಳನ್ನು ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಧನ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟ. ಅವನು ರೋಹಿಣಿಯನ್ನು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಒಡತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ರಾಜೀಮತಿಯ ದೃಢತೆ

- ಡಾ|| ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಸೌರ್ಯಪುರದ ಅಂಧಕವೃಷ್ಟಿ ರಾಜನ ಹತ್ತುಜನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಸುದೇವ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರವಿಜಯ ಮುಖ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ವಸುದೇವನಿಗೆ ಇಬ್ಬರುರಾಣಿಯರು. ಒಬ್ಬಳು ರೋಹಿಣಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ದೇವಕಿ. ಮೊದಲನೆಯವಳಿಂದ ಬಲದೇವ, ಹಾಗೂ ಎರಡನೆಯವಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಜನ್ಮವಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರವಿಜಯನ ರಾಣಿಯ ಹೆಸರು ಶಿವಾ ಎಂದು. ಅವಳು ನೇಮಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಳು.

ನೇಮಿಕುಮಾರನು ಎಂಟು ವರ್ಷದವನಿದ್ದಾಗ ಕೃಷ್ಣನು ಕಂಸನನ್ನು ಕೊಂದನು. ಆಗ ಜರಾಸಂಧನಿಗೆ ಯಾದವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. ಅವನ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಯಾದವರು ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರತೀರದ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ಕೆಲ ಸಮಯದ ಅನಂತರ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಬಲದೇವ ಜರಾಸಂಧನನ್ನು ವಧಿಸಿ ಅರ್ಧಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಡೆಯರಾದರು.

ನೇಮಿಕುಮಾರ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಆಡುತ್ತ ಆಡುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನ ಆಯುಧಶಾಲೆಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಎತ್ತಲು ನೋಡಿದನು. ಆಯುಧ ರಕ್ಷಕನು ಹೇಳಿದನು - “ಕುಮಾರ, ನೀವು ಯಾಕೆ ಅದನ್ನು ಎತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ”. ಆದರೆ ನೇಮಿಕುಮಾರನು ಆಯುಧ ಪಾಲನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬಾಣವನ್ನೂ ಹೂಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲ ಕಂಪಿಸಿತು. ಅನಂತರ ಅವನು ಪಾಂಚಜನ್ಯವನ್ನು ಊದಿದನು. ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ನಡುಗಿತು.

ಆಯುಧ ಪಾಲಕನು ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಹೋಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಲವಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಕೃಷ್ಣನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಲರಾಮನಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಬಲರಾಮನು ಹೇಳಿದನು - “ನೋಡು, ನೇಮಿಕುಮಾರನು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರನಾಗುವವನು. ನೀನು ಒಂಬತ್ತನೆಯ ವಾಸುದೇವ.

ನೇಮಿಯು ರಾಜ್ಯವಾಳದೆಯೇ ಸಂಸಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆದರಿಕೆಗೆ ಏನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ” ಆದರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಶಂಕೆ ದೂರವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಬಾರಿ ನೇಮಿಕುಮಾರ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣ ಇಬ್ಬರೂ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣನು ಅವನೊಡನೆ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದನು. ನೇಮಿಯು ತನ್ನ ಬಲತೋಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ಹೇಳಿದನು. “ನೀನು ಈ ಬಾಹುವನ್ನು ಮಣಿಸುವುದಾದರೆ ಗೆದ್ದಂತೆಯೇ” ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತುಸುವೂ ಅಲುಗಾಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನೇಮಿಕುಮಾರ ಈಗ ಯುವಕನಾಗಿದ್ದ. ಸಮುದ್ರ ವಿಜಯ ಮುಂತಾದ ರಾಜರುಗಳು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದರು. “ನೋಡು, ನೇಮಿಯು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸುಖಭೋಗಗಳತ್ತ ತುಂಬ ಉದಾಸೀನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಷಯೋಪಭೋಗದತ್ತ ಅವನನ್ನು ಹೊರಳಿಸಲು ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಮಾಡು! ಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಸತ್ಯಭಾಮೆ ಮುಂತಾದ ತನ್ನ ರಾಣಿಯರೊಂದಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದನು. ರಾಣಿಯರೂ ನೇಮಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಸೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಏನೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲಸಮಯದ ಅನಂತರ ಕೃಷ್ಣನು ಬಹಳ ಆಗ್ರಹ ಪಡಿಸಿದ ಅನಂತರ ನೇಮಿಕುಮಾರನು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಉಗ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನ ಮಗಳು ರಾಜೀಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವನ ವಿವಾಹವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು. ಇನ್ನೇನು, ಮದುವೆ ತಯಾರಿ ಅದ್ದೂರಿಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು.

ನೇಮಿಕುಮಾರನು ಕೃಷ್ಣ - ಬಲರಾಮ ಮುಂತಾದವರೊಂದಿಗೆ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಮದುವೆಗೆಂದು ಬಂದನು. ವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದವು, ಶಂಖ ಧ್ವನಿಯಾಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಮಂಗಲಗಾನ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಯ ಜಯ ಧ್ವನಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ನೇಮಿಕುಮಾರನು ಅಲಂಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಂಟಪದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ನೇಮಿಯ ಸುಂದರ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿದ ರಾಜೀಮತಿಯ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಕುಮಾರನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕರುಣ ಆಕ್ರಂದನ ಕೇಳಿತು. ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನ ಸಾರಥಿ ಹೇಳಿದನು. “ಮಹಾರಾಜಾ, ತಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ದಿಬ್ಬಣದವರಿಗೆ ಮಾಂಸದ ಊಟ ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಈ ಶಬ್ದವು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟ ಪಶುಗಳದು.”

ನೇಮಿಕುಮಾರ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದನು. “ಈ ನಿರಪರಾಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಸುಖವಿದೆ?” ಹೀಗೆ ಅನಿಸಿದಾಗ ಅವನ ಹೃದಯದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಸಂಸಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರಕ್ತಿಯುಂಟಾಯಿತು.

ಅವನು ತಕ್ಷಣ ತನ್ನ ಆನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಅವನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರ ಆಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಸಾಧುವಾಗಿ ರೈವತಕ (ಗಿರನಾರ-ಜೂನಾಗಢ) ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡತೊಡಗಿದನು.

ನೇಮಿನಾಥನು ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸುದ್ದಿ ರಾಜೀಮತಿಗೆ ತಿಳಿದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಘಾತವಾಯಿತು. ಅವಳು ತುಂಬ ಅತ್ತಳು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅವಳು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ದೃಢನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದಳು.

ನೇಮಿನಾಥನ ತಮ್ಮ ರಥನೇಮಿಗೆ ರಾಜೀಮತಿಯು ದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ಅವನು ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. - “ಅತ್ತಿಗೆ, ಅಣ್ಣನು ವಿರಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ವೃಥಾ. ನೀನು ಯಾಕೆ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗಬಾರದು?” ರಾಜೀಮತಿ ಹೇಳಿದಳು “ನಾನು ನೇಮಿನಾಥನ ಅನುಗಾಮಿನಿಯಾಗುವ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಲಾರರು.”

ಮತ್ತೊಂದಿನ ರಥನೇಮಿಯು ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದನು. ಆಗ ರಾಜೀಮತಿಯು ಅವನ ಎದುರೇ ಖೀರು ತಿಂದು ಮೇಲಿಂದ ಮದನಫಲವನ್ನು ತಿಂದಳು. ಅದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ವಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಆ ವಮನವನ್ನು ರಾಜೀಮತಿಯು ಬಂಗಾರದ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಭಾವನ ಎದುರು ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು. ಅವನು ಹೇಳಿದ “ಅತ್ತಿಗೆ, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ತಿನ್ನಬಲ್ಲರೇ?

ರಾಜೀಮತಿ..... “ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆಯೇನು?”

ರಥನೇಮಿ..... “ಇದು ಒಂದು ಬಾಲಕನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ”

ರಾಜೀಮತಿ..... “ಹೀಗಿದ್ದಮೇಲೆ ನೀನು ನನ್ನನು ಯಾಕೆ ಬಯಸುತ್ತೀಯಾ? ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ?”

ರಾಜೀಮತಿಯು ರೈವತಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೇಮಿನಾಥನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದಳು. ಕೆಲದಿನಗಳ ಅನಂತರ ರಥನೇಮಿಯೂ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಅವನು ಸಾಧುವಾಗಿ ಅದೇ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಹೀಗಾಯಿತು, ರಾಜೀಮತಿ ಅನ್ಯ ಸಾಧ್ವಿಯರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ರೈವತಕ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಜೋರಾಗಿ

ಮಳೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ವಿಯರೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಹೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ರಾಜೀಮತಿಯೂ ಒಂದು ಬರಿದಾದ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ಸಂಯೋಗವಶಾತ್ ರಥನೇಮಿ ಸಾಧು ಅದೇ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀಮತಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮಳೆಯಿಂದ ಒದ್ದೆಯಾದ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಒಣಗಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ರಾಜೀಮತಿಯನ್ನು ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ರಥನೇಮಿಯ ಹೃದಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯೆದ್ದಿತು. ಅವನು ರಾಜೀಮತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಯಾಚನೆ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ರಾಜೀಮತಿಯ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಲಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಸಂಯಮವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಉಪದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ರಥನೇಮಿಯ ಸಂಯಮವನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿದಳು.

ಇಬ್ಬರು ಪಾಪಿಗಳು

ಡಾ|| ಇಂದ್ರಚಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಮಗಧದ ಸಾಮ್ರಾಟನಾದ ಮಹಾರಾಜ ಶ್ರೇಣಿಕನ ದರಬಾರ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ಅಭಯಕುಮಾರನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಮಂತರು ದರಬಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ಮಾತುಕತೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಶ್ರೇಣಿಕನು ಕೇಳಿದ- “ಅಭಯಕುಮಾರ, ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಪಾಪಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ?”

ಅಭಯಕುಮಾರ ಉತ್ತರಿಸಿದ- “ಮಹಾರಾಜ. . ಅದೇನು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ?”

ಮರುದಿನ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆಯಾಯಿತು- “ಮಹಾರಾಜರಾದ ಶ್ರೇಣಿಕರು ತಮ್ಮ ರಾಜಗೃಹ ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಧರ್ಮಾತ್ಮರಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಪಾಪಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾಪಿಗಳಾದವರು ಕಷ್ಟ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದವರು ಬಿಳಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕು”.

ಶ್ರೇಣಿಕನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಯಾರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬಲ್ಲರು? ನಗರವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿದರು. ಅಭಯಕುಮಾರನು ಬಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಬಿಳಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಒತ್ತಡ ಅತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕಷ್ಟ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು. ವಿಚಾರಣೆ ಶುರುವಾಯಿತು.

ಬಿಳಿಯ ಡೇರೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ, ಒಬ್ಬ ವೇಶ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿದಳು ಅಭಯಕುಮಾರನು ಕೇಳಿದನು. -“ದೇವಿ, ನೀನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ? ನೀನು ಧರ್ಮಾತ್ಮಳೆನ್ನಲು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಆಧಾರವೇನಿದೆ?”

ವೇಶ್ಯೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಳು- “ ಮಂತ್ರಿವರರೇ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ವೇಶ್ಯೆ. ಅನ್ನ- ನೀರು ದಾನಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜನ ಧರ್ಮಾತ್ಮರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಪಾಪಿಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭೇದ ಭಾವ ಯಾಕೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯ. ನಮ್ಮಿಂದಾಗಿಯೇ ನೀವುಗಳು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ

ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಸತಿತ್ವ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿವ್ರತೆ ಎಂಬ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನೀವೆಲ್ಲ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಉಳಿದಿರುವುದು ನಮ್ಮಿಂದ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಳಂಕ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅನ್ಯರನ್ನು ನಿಷ್ಕಳಂಕವಾಗಿಡುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಯಂ ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿರಸ್ಕೃತರು, ಪತಿತರು, ನೀಚರು ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಾನ್ಯತೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜವು ನಮ್ಮನ್ನು ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿವರ್ಯ, ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ನಿಂದೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದೇವೆ.”

ಅಭಯಕುಮಾರ ಮುಂದುವರಿದ -ಒಬ್ಬ ಜೂಜುಗಾರ ಭೇಟಿಯಾದ. ಅವನಿಗೂ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು.

ಜೂಜುಕೋರ ಹೇಳಿದ- “ರಾಜಕುಮಾರ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ಜೂಜುಗಾರ. ನನ್ನ ದಂಧೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ದೋಷವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾ ಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಬಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ನೋವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಹಣದ ಮೋಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಡಾಡುತ್ತ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡ್ತೇವೆ. ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಟ್ಟವರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ದೋಷವಾದ್ದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.”

ಮುಂದುವರಿದ ಮೇಲೆ ಕುಡುಕನೊಬ್ಬ ಎದುರಾದ. ಅವನು ಹೇಳಿದ- “ನನ್ನ ತಂದೆ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ನನಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಗಳಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಆರಾಮಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಡಿದಾಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆ ಗಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು. ನನ್ನ ಕೆಲಸ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಹಣವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುವುದು ಪಾಪದ ಕೆಲಸ. ನಾನು ಆ ಪಾಪದ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹಣ ಚಲಾವಣೆ ಆಗ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಅದು ಒಂದು ಕಡೆ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲುವುದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಧಕ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ.”

ಮಂತ್ರಿವರ್ಯ, ನಾನು ಮದ್ಯ ಸೇವಿಸಿದಾಗ ನನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಯಾರ ಮೇಲೂ ದ್ವೇಷವಾಗಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಶತ್ರುಗಳು-ಮಿತ್ರರು ನನಗೆ ಸಮಾನರು. ಮದ್ಯ ಕುಡಿದಾಗ ಮನುಷ್ಯ

ತನ್ನ ಸಂಕುಚಿತ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನು ದ್ವಂದ್ವಾತೀತ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಕುಮಾರ, ಇದು ಅಧರ್ಮವೇ? ಇದು ಪಾಪವೇ?”.

ರಾಜಕುಮಾರ ಮುಂದುವರಿದ. ಒಬ್ಬ ಬೇಟೆಗಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಅಭಯಕುಮಾರ ಕೇಳಿದ- “ನೀನು ಪಶುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೀಯೆ. ಆದರೂ ಈ ಡೇರೆಯೊಳಗೆ ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀಯೆ?”

“ಮಂತ್ರಿವರೈ, ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.? ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?” ಶಿಕಾರಿಯು ದಾರ್ಶನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ. “ಎಲ್ಲ ಜೀವಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ಹೊರತು ಯಾರೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇವಲ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಿಂಹ ಹುಲಿ ಮುಂತಾದ ಹಿಂಸ್ರ ಪಶುಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜಕುಮಾರ, ನಾವು ತಿನ್ನುವುದು- ಉಣ್ಣುವುದು, ಕೂಡುವುದು-ಏಳುವುದು, ನಡೆಯುವುದು-ತಿರುಗುವುದು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವ ಹಿಂಸೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಒಳಿತಾದರೆ ಅದು ಪಾಪ ಹೇಗಾಯಿತು?”

ಶಿಕಾರಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಭಯಕುಮಾರ ಮುನ್ನಡೆದ. ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕ ಲಂಪಟರು ಸಿಕ್ಕರು. ಕಳ್ಳರು, ಧೂರ್ತರು, ದರೋಡೆಕಾರರು, ಭೇಟಿಯಾದರು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿರ್ದೋಷತ್ವವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಅಭಯಕುಮಾರನು ಎಲ್ಲರ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಬಿಳಿಯ ವರ್ತುಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಿರುಗಿ ಮುಗಿಸಿ ಕಪ್ಪು ವರ್ತುಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಕ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಯುವಕ. ಇಬ್ಬರೂ ನಗರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶ್ರೀಮಂತರು. ಔದಾರ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಸತ್ಯಪಾಲನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳಿಗಾಗಿ ದೂರದೂರದವರೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಕಪ್ಪು ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಕಂಡು ಅಭಯಕುಮಾರನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಯುವಕನ ಕಡೆ ಗಮನಿಸಿ ಕೇಳಿದ- “ ಸದ್ಗುಹಸ್ಥರೇ, ನೀವು ಈ ಕಪ್ಪು ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಸೇರಿದ್ದೀರಿ? ನೀವೇನುಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?”

ಯುವಕ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ - “ಮಂತ್ರಿರಾಜ, ನನ್ನ ತಂದೆ ಇದೇ ನಗರದ ಮಹಾ ಸಂಪನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸುಖ ಇತ್ತು. ಒಂದು ಬಾರಿ ನಮ್ಮದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಡಗು ಮಾರಾಟದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು, ರತ್ನ ಮುಂತಾದ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಿದ್ದವು. ನಮ್ಮದಲ್ಲದೇ ನಗರದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇರಲಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಂತು. ಒಂದು ಬಂಡೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಲುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ತಂದೆ ಪೈಸೆ ಪೈಸೆ ಚುಕ್ತಾ ಮಾಡಿದ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಂತಹದೇ ಘಟನೆಗಳು ಎರಡು ಬಾರಿ ಮತ್ತೆ ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಮಾನಸಿಕ ಆಘಾತ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ತಂದೆಯವರು ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದವರು ತಿರುಗಿ ಏಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

“ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಇದ್ದಳು. ನಾನು ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಸಹೋದರಿಯರು ಇದ್ದೆವು. ಅವರು ವಿವಾಹ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯೂ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು”.

ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು -“ಹೀಗೇ ಆದರೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಜೀವನವನ್ನಂತೂ ನಡೆಸಲೇಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಉಪಾಯಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೇರ ಜಿನದಾಸ ಉಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾಮಯಿಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮುತ್ತುಗಳ ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.”

“ನಾನು ಅವಳ ಮಾತುಕೇಳಿ ಚಕಿತನಾದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಂಪತ್ತು ಕಾಲಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ತಾಯಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಇಂಥ ಶಬ್ದ! ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಜ್ವಲಂತ ಉದಾಹರಣೆ. ಧರ್ಮದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ! ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಮಾತು ಹೇಳಿದಳು. ನೀನು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಳು”.

ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಉಪಾಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಸೇತ್‌ಜೀ ಸಾಮಯಿಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಾರ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಾನು ತುಸು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದೆ. ಆದರೆ ತಾಯಿಯ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಮುಂದುವರಿದೆ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳೂ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮೈ ಮೇಲಿನ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ಅಜ್ಞಾತ ಪ್ರೇರಣೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಆ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತಲಿತ್ತು.

ನಾನು ಹಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡೆ. ಅವರು ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. - ನಾನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಾಯಿಯ ಎದುರು ಹಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟೆ. ತಾಯಿಯು ಪುನಃ ಹೇಳಿದಳು -“ಇದನ್ನು ಅದೇ ಸೇತ್‌ಜೀಯವರ ಹತ್ತಿರ ಗಿರವಿ ಇಟ್ಟು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.” ನಾನು ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ. ಅವರು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ನಾನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಅದೇ ಅವರದೇ ಕಳ್ಳತನದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಗಿರವಿ ಇಟ್ಟು ಸಾಲತರಬೇಕು!

ಅವರು ಯಾಕೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಹಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಪೋಲೀಸರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೇ ದಯಾಳುವಾದರೆ ಹೊಡೆತ ಹಾಕಿ ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾರವೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

“ಆದರೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋಗಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಸೇರಜೀಯವರ ಬಳಿ ಹೋದೆ. ಅವರು ಏನೊಂದೂ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು.

ನನ್ನ ಆತ್ಮದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆತ ಬಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಹೊಡೆತ ಹಾಕಿ ತಳ್ಳಿಸಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಯಿತು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಆ ಪಾಪವು ನನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮದ ಎದುರು ಪ್ರಚಂಡ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕ ತೊಡಗಿತು. ನಾನು ಭಾರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

ನಾವು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದೆವು. ಭಾಗ್ಯವು ತಿರುಗಿತು. ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಸೇರಜೀಯವರ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದೆ. ಅವರ ಹಾರವೂ ಈಗ ಅವರ ಬಳಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕುಮಾರರೇ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಹಾರವನ್ನು ಕದ್ದು ನಾನು ಪಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾ? ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಪಾಪಿಯೆಂದೇ ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟ ವರ್ತುಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.” ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಸೇರ ಜಿನದಾಸ. ಸೇರಜಿನದಾಸ ಹೇಳಿದ – “ಕುಮಾರರೇ, ನಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಪಾಪಿಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ”.

ಅವನು ಆ ಯುವಕನ ಕಡೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ “ಇವನ ತಂದೆ— ನಾನು ತುಂಬ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅವರು ನಿಧನರಾದಾಗ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಬಂತು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು. ಅನಂತರ ನನಗೆ ಗಮನವೇ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದದ್ದು ಅವನು ಅಂದು ಹಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ. ಅವನ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಜವಾಬ್ದಾರನೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಳಿತು. ಸಂದರ್ಭವಿರುವಾಗ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಂತ್ರಿವರ್ಮ, ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡದಿರುವುದು ಪಾಪವಲ್ಲವೇ? ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ನನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಡವುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಕೆಳಗೆ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ತಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಅದು ಪಾಪವಲ್ಲವೇ?

ರಾಜಕುಮಾರರೇ, ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ ಧರ್ಮಪರಾಯಣ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮಗನನ್ನು ನಾನು ಬಯಸಿದ್ದರೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪತನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಆಲಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಸ್ಥಿತಿಯ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ನಾನು ಅರಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನನ್ನಿಂದ ಈ ಪಾಪ ಆಯಿತು.”

ಪ್ರೇಮದ ಎಳೆಗಳು

ಡಾ|| ಇಂದ್ರಚಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಮಂದಿರದ ಒಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳು ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗಿ ಆತ್ಮ ಚಿಂತನದಲ್ಲಿ ಲೀನರಾಗಿ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಬಾಲಿಕೆಯರು ಆಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯಿತ್ತು. ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚಂಚಲತೆ ಇತ್ತು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತುಕತೆಯಿತ್ತು. ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ದವತೆ ಇತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಯೌವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬಾಲಿಕೆಯರು ಮದುಮಗ-ಮದುವಣಗಿತ್ತಿಯ ಆಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಮಂದಿರದ ಒಂದೊಂದು ಕಂಬವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಉಳಿದಳು, ಅವಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಂಬವೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಗೆಳತಿಯರು ಮುನಿಯಕಡೆ ತೋರಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದರು. “ನಿನಗೆ ಅವರು ಪತಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.” ಶ್ರೀಮತಿಯು ಮುನಿಯನ್ನೇ ತನ್ನ ಪತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆಡಿಕೊಂಡು ಗೆಳತಿಯರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಮುನಿಯೂ ಮರುದಿನ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೌಢಳಾದಳು. ಅವಳ ತಂದೆ ವಸಂತಪುರದ ದೊಡ್ಡ ಸೇಠ್ ಆಗಿದ್ದ. ಮದುವೆಯ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ? ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಹಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿಯ ಬಗೆಗೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿದಿನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ವರನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಆದರೆ ಶ್ರೀಮತಿಗೆ ಈ ಚರ್ಚೆ ಸರಿಯೆನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆರಾಧ್ಯದೇವನೆಂದು ತಿಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವನನ್ನು ಪತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಳು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಆಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಗಂಭೀರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಒಂದೇ. ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಇಷ್ಟೇ. ಅವಳು ತಾನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪತಿ-ಮತ್ತು ಪತ್ನಿಯ ಸಂಬಂಧವೆಂಬುದು ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಗಳೂ ಕಲ್ಪನಾ ಮಾತ್ರವೇ. ಭಾವಿಸುವುದಾರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೌದು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಹಾಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಈಗ ಅದರಿಂದ ದೂರಸರಿಯಲು ಬಯಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ತನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾಯಿಯ ಎದುರು ಇಟ್ಟಳು. ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು—
“ಇದು ನಿನ್ನ ಬೋಳೇತನ. ನಿನ್ನ ಅಜ್ಞಾನ. ಆಡುವಾಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಎಂದಾದರೂ ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೇ? ಆಟದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಪ್ರತಿದಿನ ಹೊಸ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರೇ ಅವಳ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪತಿ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆಯೇ?”

“ಸಮಾಜವು ವಿವಾಹವೆಂದು ಕರೆಯುವುದೂ ಆಟವೇ ಅಲ್ಲವೇ?” ಶ್ರೀಮತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆನಿದೆ? ಅಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಕನ್ಯಾದಾನ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಿರಂಗದ ವಸ್ತುಗಳು, ವಿವಾಹದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೃದಯದ್ದು. ಹೃದಯವು ಒಂದು ಬಾರಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದವನೇ ಪತಿ”

ಮನುಷ್ಯ ದೊಡ್ಡವನಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಅವನು ಸಭ್ಯತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಆವಿಷ್ಟರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನ ಜೀವನ ಕೃತಿಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಮಷ್ಟಿ, ಮನೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಡೆ, ಆಟ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವ, ಸ್ವಾರ್ಥ-ಪರಾರ್ಥ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನ ಎದುರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಎರಡು ಮಗ್ಗುಲು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎದುರು ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತರ, ಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ಯಥಾರ್ಥ, ಆಟ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂತರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎದುರು ಎಲ್ಲವೂ ಯಥಾರ್ಥವೇ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಕಿನ್ನರರ ಕತೆಗಳೂ ಭೂತ ಪ್ರೇತದ ಕತೆಗಳೂ ತಮ್ಮ-ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯರಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ. ಶ್ರೀಮತಿಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆ ಆಟ ಹಾಗೂ ಈ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ತಾಯಿ ತುಂಬ ಹೇಳಿದಳು, ತಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳಿದ, ಗೆಳತಿಯರು ಚೊತೆಗಾತಿಯರು ಸೋತರು. ಆದರೆ ಅವಳು ವಿಚಲಿತಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಮುನಿಯ ಹುಡುಕಾಟ ಶುರುವಾಯಿತು. ಅವನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ವಾಸ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುನಿ ಸಿಗುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ? ಶ್ರೀಮತಿಗೆ ಅವನ ಎಡಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಚ್ಚೆ ಇರುವುದು ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಿಂದ ಪತ್ತೆ ಸಿಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ.? ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದ ಮಹಾಪುರುಷ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆಯೇ ಎಂಬುದೂ ವಿಚಾರಣೀಯ ಅಂಶವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅವನು ಇಂಥ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ-ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.?

ಎಲ್ಲರೂ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಬದಲಾದವು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವಳು ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಕಳೆದವು. ಮುನಿ ತಿರುಗುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತ ಮತ್ತೆ ವಸಂತಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಮತಿಯೂ ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೋದಳು. ಅವಳು ಕಾಲನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಮುನಿಯ ಗುರುತು ಹಿಡಿದಳು. ಶ್ರೀಮತಿಗೆ ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವ ಸಿಕ್ಕಿದ.

ಆರ್ಧಕ ಮುನಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿದ್ದ. ಸಂಪತ್ತು - ಭೋಗ ವಿಲಾಸಗಳು ಅವನ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಚ್ಛವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನು ಭಿಕ್ಷುವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ. ಅಂದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅವನು ಅತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲ ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳೂ ವ್ಯರ್ಥವಾದವು. ಎಲ್ಲ ಒತ್ತಡಗಳೂ ಹುಸಿಹೋದವು.

ಆದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಹತಾಶಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಯೋಚಿಸಿದಳು- “ತ್ಯಾಗಿ ಹೃದಯವನ್ನು ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ ಗೆಲ್ಲಬೇಕು; ಭೋಗದಿಂದಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾನು ಅವನ ಪತ್ನಿ ಆಗಬಯಸುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕವಳಾಗಬೇಕು.” ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅವಳು ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಳು.

ಆರ್ಧಕ ಕುಮಾರನ ಹೃದಯಕರಗಿತು. ಶ್ರೀಮತಿಯ ಸಾಧನೆಯ ಎದುರು ಅವನು ಬಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಸುಖ-ದುಃಖದ ಬಗ್ಗೆ ತುಸುವೂ ಗಮನವಿರದಿದ್ದ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ವಿರಕ್ತನೂ ಭಕ್ತಿಯ ಎದುರು ಮಣಿಯಬೇಕಾಯಿತು.

ಅವನು ವಿವಾಹ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಲು ಒಪ್ಪಿದ. ಜೀವನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ವ್ರತವನ್ನು, ಅದರ ಎದುರು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲವೂ ತುಚ್ಛವಾದದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ವ್ರತವನ್ನು, ಭಕ್ತಿಭಾವನೆಗೆ ಮನಸೋತು ತ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮುನಿವೇಷವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅವನು ಗೃಹಸ್ಥನಾದನು. ವಿವಾಹವಾದನು, ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಪೂರ್ವ ನಿಶ್ಚಯದಂತೆ ಅವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವ್ರತ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಆಶೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು. ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಳಿದಳು.... ಇನ್ನೂ ಮಗ ಸಣ್ಣವನು, ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆದಾಡಲು, ತಿರುಗಾಡಲು ತೊಡಗುತ್ತಲೇ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.”

ಸಮಯ ಕಳೆಯಲು ಯಾರೂ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಾಲಕನು ನಡೆದಾಡತೊಡಗಿದನು. ಆರ್ಧಕ ಕುಮಾರನು ಪುನಃ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಚರಕಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೂಲಲು ತೊಡಗಿದಳು. ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು. ಕೇಳಿದ - “ಅಮ್ಮಾ, ಇದೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ?”

“ಮಗನೇ, ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅನಂತರ ಗಳಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಚರಕಾ ನಡೆಸಿ ನನ್ನ-ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.” ತಾಯಿ ದುಃಖದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳು.

“ನಾನು ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಅವರು ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ?” ಬಾಲಕನು ಬಾಲ್ಯ ಸಹಜ ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದ ಅವನು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೂತ ನೂಲಿನ ಎರಡು ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಆದ್ರ್ವಕ ಕುಮಾರ ಮಲಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನೂಲಿನಿಂದ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಿಗಿದನು.

ತಂದೆ ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಂದಲೇ ನಗುತ್ತ ಕೇಳಿದನು - “ ನೀನು ಯಾಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?”

“ನೀವು ಓಡಿಹೋಗಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಓಡಲುಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರೋ ನೋಡುತ್ತೇನೆ” ಬಾಲಕನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢತೆಯಿತ್ತು.”

ತಂದೆಗೆ ಮಗನ ಆ ಪ್ರೀತಿಯ ದಾರವನ್ನು ಹರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಮ್ಮ ಸೋಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದನು. “ಸರಿ..... ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಈಗ ಹಾಗಾದರೆ ದಾರವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡು.”

“ಇಲ್ಲ..... ನೀವು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ.....”

“ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ..... ವಿಶ್ವಾಸವಿಡು.....”

ಬಾಲಕನು ದಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದನು. ಆದ್ರ್ವಕಕುಮಾರ ಮತ್ತೆ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಬಾಲಕನು ಯುವಕನಾಗುವವರೆಗೆ ಮನೆ ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೋಗುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಚಾತುರ್ಯದ ಬೆಲೆ

ಡಾ || ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ಚಿತ್ರಕಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಿತ್ರಕಾರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಚಿತ್ರಕಾರನೂ ಇದ್ದ. ಅವನ ಮಗಳು ಕನಕ ಮಂಜರಿಯು ಅವನಿಗಾಗಿ ದಿನವೂ ಮನೆಯಿಂದ ಊಟವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ತನ್ನ ತಂದೆಗಾಗಿ ಊಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುದುರೆಸವಾರನು ಎದುರಾದನು. ಅವನು ತುಂಬ ವೇಗದಿಂದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕನಕ ಮಂಜರಿಯು ಕುದುರೆಯ ಕಾಲ್ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಳು. ತುಂಬ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ತಲುಪಿದಳು.

ಕನಕ ಮಂಜರಿಯು ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಅವಳ ತಂದೆಯು ಶೌಚಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ಈ ನಡುವೆ ಅವಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನವಿಲುಗರಿಯಚಿತ್ರವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಳು. ರಾಜನು ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಅವನು ದೂರದಿಂದ ಆ ನವಿಲುಗರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೈ ಹಾಕಿದನು. ಕೈ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಗುಲಿತು. ಆದರೆ ನವಿಲುಗರಿ ಕೈಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಕನಕಮಂಜರಿ ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ನಗುಬಂತು. ರಾಜನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು- “ಒಂದು ಚೌಕವು ಮೂರು ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲಾಗಿ ತಾವು ದೊರೆತಿರಿ.”

ರಾಜಾ, “ಅದು ಹೇಗೆ!”

ಕನಕ ಮಂಜರಿ - “ಮಹಾರಾಜರೇ, ನಾನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ವೇಗವಾಗಿ ಕುದುರೆ ಓಡಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವನಾದರೂ ಕುದುರೆಯ ಕೆಳಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಏನಾದೀತೆಂದು ಅವನು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ತುಂಬ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದೆ. ಈ ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ಮೊದಲ ಕಾಲು. ಎರಡನೆ ಕಾಲು ರಾಜ. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಯದೆ-ಕಾನೂನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಿತ್ರಕಾರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಚಿತ್ರಕಾರರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೂ ಗಳಿಸಲು ಅನೇಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸುವವನು ನನ್ನ ತಂದೆ ಒಬ್ಬನೆ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲ. ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ವೇತನ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಮೂರನೆಯ ಸ್ವಯಂ ಕಾಲ ನನ್ನ ತಂದೆ. ಸಂಪತ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಂದಿನಿಂದಲೂ ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ತಣ್ಣಗಿನ ಹಳಸಲು ಊಟವನ್ನು ತಂದರೂ ಅವನು ಶೌಚಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ರಾಜಾ:- “ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲ ಎಂದೇಕೆ ಹೇಳಿದೆ?”

ಕನಕಮಂಜರಿ-“ ರಾಜಾ, ನೆಲದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನವಿಲುಗರಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಯಾರೂ ಯೋಚಿಸಬಲ್ಲರು. ಆದರೂ ನೀವು ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿದಿರಿ?”

ರಾಜಾ:- “ನೀನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿ”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಜನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಕನಕಮಂಜರಿ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಊಟ ಹಾಕಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು. ಮರುದಿನ ರಾಜನು ಕನಕಮಂಜರಿಯನ್ನು ಕೇಳಲು (ಹೆಣ್ಣು ಕೇಳಲು) ದೂತನನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಕನಕಮಂಜರಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ‘ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ದರಿದ್ರರು. ರಾಜನನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಲಾರೆವು’ ಎಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರು.

‘ಅದರ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ನೀವು ಬಿಡಿ’ ಎಂದು ರಾಜನು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದನು. ರಾಜನು ಕನಕಮಂಜರಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟನು. ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಮದುವೆಯಾಯಿತು.

ಕನಕ ಮಂಜರಿಗೆ ಕತೆ ಹೇಳುವ ಆಸಕ್ತಿ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜನಿಗೆ ಕತೆ ಕೇಳುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಕನಕಮಂಜರಿ ಕತೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು.

“ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಿತು. ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳ ತಾಯಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳ ತಂದೆ, ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಂದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರು. ವಿವಾಹದ ದಿನವೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಮೂರೂ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮದುವೆ ದಿಬ್ಬಣ ಬಂದವು. ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ವಶಾತ್ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ವಿವಾಹ ವಿಧಿ ನಡೆಯುವ ರಾತ್ರಿಯೇ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತು ಹೋದಳು. ಆ ಹುಡುಗಿಗಾಗಿ ಬಂದ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಚಿತೆಯನ್ನೇರಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವರನು ಅನ್ನಾಹಾರ ತ್ಯಜಿಸಿದ. ಮೂರನೆಯವನು ದೇವಿಯ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಜೀವಿನಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದ. ಆ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅವನು ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ

ಜೀವ ಅರ್ಪಿಸಿದ ವರನನ್ನು ಜೀವಂತಗೊಳಿಸಿದ. ಈಗ ಮೂವರೂ ವರರು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತಮಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳತೊಡಗಿದರು. ಹೇಳಿ ರಾಜರೇ, ಆ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಆ ಕನ್ಯೆ ಯಾರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು?”

ರಾಜನು ತುಂಬ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಅವನು ಕನಕಮಂಜರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ನೀನೇ ಹೇಳು...”

ಕನಕ ಮಂಜರಿ ಹೇಳಿದಳು- “ರಾತ್ರಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.”

ಮರುದಿನ ರಾಜನು ಪುನಃ ಕೇಳಿದನು- ಕನಕಮಂಜರಿ ಹೇಳಿದಳು- “ನೋಡಿ, ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಕೊಟ್ಟವನು ಆಕೆಗೆ ತಂದೆಯಾದ, ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೇ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಿಂದ ಜೀವಿತನಾದವನು ಅವಳ ಸಹೋದರನಾದ, ಇನ್ನು ಉಳಿದದ್ದು ಮೂರನೆಯ ವರ, ಅವಳಿಗಾಗಿ ಅನ್ನಾಹಾರತ್ಯಜಿಸಿ ಕೂತಿದ್ದನಲ್ಲ ಅವನು. ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು.” ಕನಕಮಂಜರಿಯ ಕತೆ ರಾಜನಿಗೆ ತುಂಬ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅವನು ಹೇಳಿದ- “ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕತೆ ಹೇಳು”.

ಕನಕ ಮಂಜರಿ ಹೇಳಿದಳು - “ಹೀಗೊಬ್ಬ ರಾಜನ ಅರಮನೆಯ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ರಾಣಿಯರಿಗಾಗಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೆಲಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಕತ್ತಲುತುಂಬಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮಣಿ-ರತ್ನಗಳಿಂದ ಬೆಳಕನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಒಬ್ಬ ಸುವರ್ಣಕಾರನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಕೇಳಿದ- “ಈಗ ಹಗಲೋ ರಾತ್ರಿಯೋ?” ಅವನು ಉತ್ತರಿಸಿದ “ರಾತ್ರಿ”. ಹೇಳಿ ರಾಜಾ, ಚಂದ್ರನ-ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ನೋಡದೆ ಸ್ವರ್ಣಕಾರನಿಗೆ ಅದು ರಾತ್ರಿಯೆಂದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ರಾಜನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಉತ್ತರ ಹೊಳೆಯದಿದ್ದಾಗ ಅವನು ಕನಕಮಂಜರಿಯನ್ನೇ ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಕನಕಮಂಜರಿ ಹೇಳಿದಳು. “ಈಗ ರಾತ್ರಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ನಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.”

ಮರುದಿನ ರಾಜನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದನು. ಕನಕ ಮಂಜರಿಯು ಹೇಳಿದಳು. “ರಾತ್ರಿಯ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರನು ಅದು ರಾತ್ರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು”

ರಾಜನು ಕನಕಮಂಜರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವಳು ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು- “ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ರಾಜನು ಇಬ್ಬರು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟನು. ತೇಲುತ್ತ ತೇಲುತ್ತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯು ದಡಕ್ಕೆ ತಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದಾಗ ಅದರಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಹೊರಬಂದರು. ಜನರು ಕೇಳಿದರು-

“ನೀವು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಾದವು? ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನು “ಇದು ನಾಲ್ಕನೆಯದಿನ” ಹೇಳಿ ರಾಜರೇ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು?

ರಾಜನಿಗೆ ಏನೂ ಹೊಳೆಯದಿದ್ದಾಗ ಅವನು ಪುನಃ ಕನಕ ಮಂಜರಿಗೆ ಕೇಳಿದ –“ ನೀನೇ ಹೇಳು” ಕನಕಮಂಜರಿ ಅಂದಳು. “ಈಗ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ”.

ಮರುದಿನ ಕನಕಮಂಜರಿ ಹೇಳಿದಳು “ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಬಾರಿಯಷ್ಟರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.”

ರಾಜನು ಇನ್ನೊಂದು ಕತೆ ಹೇಳಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು. “ಇಬ್ಬರು ಸವತಿಯರಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಳ ಬಳಿ ತುಂಬ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ರತ್ನಗಳಿದ್ದವು. ತನ್ನ ಸವತಿಯ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಬದಲಿಸಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ತನ್ನ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕೊಡದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮೇಲಿನಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಬಳಿದಳು. (ಲೇಪಿಸಿದಳು) ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸವತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವಳು ಸಂದರ್ಭ ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಡದೊಳಗಿನ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಹೊರಗಡೆ ತೊಡೆದು ಇಟ್ಟಳು. ಮೊದಲನೆಯ ಸವತಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ಆ ಕೊಡವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ರತ್ನಗಳು ಕಳುವಾದುದನ್ನು ಅರಿತಳು. ಹೇಳಿ ರಾಜರೇ, ಅವಳು ಕೊಡವನ್ನು ಬಾಯಿತೆರೆದು ನೋಡದೆಯೇ ತನ್ನ ರತ್ನಗಳು ಕಳುವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು?”

ರಾಜನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಅವನು ಕನಕಮಂಜರಿಯನ್ನೇ ಕೇಳಿದನು. ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು. “ರಾಜಾ, ರಾತ್ರಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ನಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.”

ಮರುದಿನ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು –“ಆ ಕೊಡ ಗಾಜಿನದಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ತೊಡೆದರೂ ಅದರ ಒಳಗಿನ ವಸ್ತು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮಹಾರಾಜ.”

ರಾಜನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕನಕ ಮಂಜರಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದಳು.

“ಒಂದು ಬಾರಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಒಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರನ ಬಳಿ ತುಸು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಅವನಿಂದ ಕೈಯ ಕಡಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದಳು. ತುಂಬ ದಿನಗಳಾದರೂ

ಅವಳು ಆ ಕಡಗವನ್ನು ಸಾಹುಕಾರನಿಗೆ ಮರಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ವರುಷಗಳೇ ಉರುಳಿಹೋದವು. ಸಾಹುಕಾರನು ಕಡಗವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆ ಸ್ತ್ರೀ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು- “ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ತುಸು ಸಮಯದ ಅನಂತರ ಹುಡುಗಿಯು ಯುವತಿಯಾದಳು. ಅವಳ ಕೈಯಿಂದ ಕಡಗವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಹುಕಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು- “ಸೇರಜೀ, ಕಡಗದ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ನಿಮಗೆ ನಾನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಆದರೆ ಸಾಹುಕಾರ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೇಳಿದ - “ನನಗೆ ಕಡಗಬೇಕು. ರೊಕ್ಕಬೇಡ” ಸ್ತ್ರೀ ಹೇಳಿದಳು - “ಹಾಗಾದರೆ ಸೇರಜಿ, ನಾನು ಬೇರೆ ಕಡಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಆದರೆ ಸಾಹುಕಾರ ಹೇಳಿದ. “ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಅದೇ ಕಡಗಬೇಕು” ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಆ ಸ್ತ್ರೀ ಏನು ಉಪಾಯ ಮಾಡಬೇಕು?”

ರಾಜನು ಹೇಳಿದ - “ನೀನೇ ಹೇಳು” ಕನಕಮಂಜರಿ ಹೇಳಿದಳು. “ನಾನು ನಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.”

ಮರುದಿನ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು - “ ಸಾಹುಕಾರನು ಅದೇ ಕಡಗಬೇಕು ಎಂದು ಹಠ ಹಿಡಿದರೆ, ಈ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅದೇ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿಕೊಡು. ಅಂದರೆ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಕಡಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನಬೇಕು.

ಕನಕಮಂಜರಿಯು ಇಂಥದೇ ಅನೇಕ ಕತೆಗಳನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ, ಉಳಿದಳು. ರಾಜನು ಕನಕ ಮಂಜರಿಯ ಬಗೆಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಟ್ಟು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ಪಂಡಿತ ಯಾರು?

ಡಾ || ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಒಬ್ಬ ಭಿಲ್ಲನು ಅಡವಿಯಿಂದ ಒಂದು ಗಿಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುತಂದನು. ಅದರ ಒಂದು ಕಾಲು ಮುರಿದು, ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಒಡೆದು ಅದನ್ನು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಗಿಳಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದಾಗ, ಆ ಭಿಲ್ಲನು ಗಿಳಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶ್ರಾವಕನ (ಜೈನಧರ್ಮದ ಉಪಾಸಕ)ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಹಣ ತರಲು ಮನೆಗೆ ಹೋದನು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಗಿಳಿಯು ತನಗೆ ತುಂಬ ಕತೆಗಳು ಆಖ್ಯಾನಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂದು ಶ್ರಾವಕನ ಬಳಿ ಹೇಳಿತು. ಶ್ರಾವಕನು ಆ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ಇಟ್ಟನು. ಶ್ರಾವಕನ ಮನೆಯವರು ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿಯವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಗಿಳಿಯು ಧರ್ಮೋಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಶ್ರಾವಕನ ಮಗನು ಯಾವುದೋ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಕನ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ದಿನ ಅವನು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗಿಳಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಗಿಳಿ ಹೇಳಿತು- “ನೀವು ಯಾರೂ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ”

ಶ್ರಾವಕನ ಮಗನಾದ ಜಿನದಾಸನಿಗೆ ಗಿಳಿಯು ಹೇಳಿತು - “ನೀನು ದಿಗಂಬರ ಮುನಿಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡು. ಅನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಡಿ ಮುಚ್ಚಿಡು” ಜಿನದಾಸನು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದನು. ಅವನು ದಿಗಂಬರ ಸಾಧುವಿನ ಅನುಯಾಯಿಯಾದನು. ಅವರ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅನುಗ್ರಹ ಕೇಳತೊಡಗಿದ - ಹೇಗಾದರೂ ಆ ಹುಡುಗಿ ತನಗೆ ಸಿಗಲಿ ಎಂದು.

ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಡಿಗೆ ಕುಳಿತ ಗಿಳಿಯು ಆ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿತು- “ನೋಡು, ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಈ ಶ್ರಾವಕ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಕೊಡು” ಇದನ್ನು ದೈವಾಜ್ಞೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆ ಜಿನದಾಸನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ.

ಕನ್ಯೆಗೆ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತನಗೇ ಗರ್ವವಿತ್ತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು- “ನೋಡಿದಿರಾ, ನನ್ನ ವಿವಾಹವು ದೈವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಆಯಿತು” ಒಂದು ದಿನ ಅವಳ ಗಂಡನಿಗೆ ನಗು ಬಂದಿತು. ಹೆಂಡತಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಎಲ್ಲ

ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು, ಜಿನದಾಸನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಿಳಿಯ ಮೇಲೆ ತುಂಬ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು.

ಒಂದು ದಿನ ಮನೆಯ ಜನರೆಲ್ಲ ಯಾವುದೋ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ಜಿನದಾಸನ ಹೆಂಡತಿಯು ಗಿಳಿಯನ್ನು ಕದ್ದುತಂದು ಅದನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು. -“ನೀನು ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ, ಈಗ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ನಿನ್ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು?” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಗಿಳಿಯ ಒಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಳು.

‘ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು’ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿ ಗಿಳಿಯು ಹೇಳಿತು’ ಪಂಡಿತ ನಾನಲ್ಲ, ಪಂಡಿತಳು ಆ ಹಜಾಮನ ಹೆಂಡತಿ.....”

ಜಿನದಾಸನ ಹೆಂಡತಿ ಕೇಳಿದಳು- “ಅದು ಹೇಗೆ”

ಗಿಳಿ ಹೇಳಿತು. . . “ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ನಾಪಿತನ ಹೆಂಡತಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಊಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕಳ್ಳರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು. “ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ಬಿಡಿ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ರಾತ್ರಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ. ನಾನು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೇ ಬರುತ್ತೇನೆ..”

ರಾತ್ರಿ ಕನ್ನ ಹಾಕಿ ಅವರ ಮನೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಕಳ್ಳರು ಆ ನಾಪಿತನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕರು. ಅವಳು ಅವರ ಮೂಗು ಕೊಯ್ದು ಹಾಕಿದಳು. ಕಳ್ಳರು ಓಡಿಹೋದರು.

ಮರುದಿನ ಕಳ್ಳರು ಅವಳು ಪುನಃ ಹೋದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ನಾಪಿತನ ಹೆಂಡತಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ತಲೆ ಚಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು- “ಅರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮೂಗನ್ನು ಯಾರು ಕತ್ತರಿಸಿದರು?” ಕ್ಷೌರಿಕನ ಹೆಂಡತಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಳು. ಮುಂದೆ ಹೋದ ಅವರು ಊಟ ತರುವ ನೆವ ಮಾಡಿ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟಗಾರನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಕ್ಷೌರಿಕನ ಹೆಂಡತಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದು ಹೇಗೋ ಹೊರಟು ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಒಂದು ಮರವನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಕಳ್ಳರು ಯಾರದೋ ಹಸುವನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದು ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅದೇ ಮರದ ಕೆಳಗಡೆ ಬಂದು ಕುಳಿತರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನ ತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮರವನ್ನೇರಿದ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಆ ಹೆಂಗಸು ಅವನಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ

ತೆಗೆದು ತೋರಿಸಿದಳು. ಕಳ್ಳನು ಅವಳ ಬಳಿಹೋಗುತ್ತಲೇ ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಕಡಿದಳು.

ಕಳ್ಳನು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿ ಓಡಿದನು “ಅರೆ. .. ಅವಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆನು?” ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಉಳಿದ ಕಳ್ಳರೂ ಹೆದರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿದರು. ಕ್ಷೌರಿಕನ ಹೆಂಡತಿ ಅವರು ಕದ್ದು ತಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಯವಾದಳು.

ಜಿನದಾಸನ ಹೆಂಡತಿ ಗಿಳಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಮುರಿದಳು. ಹೇಳಿದಳು - “ಇಲ್ಲ, ನೀನೇ ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತ.” ಗಿಳಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿತು. “ಪಂಡಿತನು ನಾನಲ್ಲ. ಪಂಡಿತಳು ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳು” ಗಿಳಿಯು ಮುಂದುವರಿಸಿತು. ವಸಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವನು ಮಾಘ ಮಾಸದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ದೀನಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ಷರತ್ತು ಹಾಕಿದನು. ಒಬ್ಬ ಬಡ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದ - ಅವನು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಬಣಜಿಗ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಯೋಚಿಸಿದ - “ಈ ಮನುಷ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ? ಇವನು ಸಾಯಲಿಲ್ಲವೇಕೆ?” ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಹೇಳಿದ - “ಈ ನಗರದ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪ ಉರಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಾನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಸಾವಿರ ದೀನಾರ ಕೊಡಿದಿರಿ. . .”

ಬಣಜಿಗ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ತನ್ನ ವಚನದಿಂದ ದೂರ ಸರಿದ. “ನೀನು ದೀಪದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿನಗೆ ನಾನು ದೀನಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.”

ಬಡವ್ಯಾಪಾರಿ ನಿರಾಶನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಗಳು ಕೇಳಿದಾಗ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳು ಹೇಳಿದಳು “ಅಪ್ಪಾಜಿ, ನೀವೇನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಡಿ. ತಾವು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವನನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿರಿ. ಆದರೆ ಊಟದ ಜೊತೆ ಅವನಿಗೆ ನೀರುಕೊಡಬೇಡಿ. ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಅವನು ನೀರು ಕೇಳಿದರೆ ನೀವು ಹೇಳಿ- ‘ಅದೋ ಅಲ್ಲಿದೆ ನೀರು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ನೀನು ನಿನ್ನ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೋ’. ‘ನೀರನ್ನು ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನೀರಡಿಕೆ ಹಿಂಗುವುದೇ’, ಎಂದು ಅವನು ಕೇಳಿದರೆ ನೀವು ಹೇಳಿ - ಹಾಗಾದರೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ದೀಪವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಚಳಿ ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ?”

ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳ ಯುಕ್ತಿ ಫಲಪ್ರದವಾಯಿತು. ಅವನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ದೀನಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಬಣಜಿಗ ಯೋಚಿಸಿದ- ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿ ತುಂಬ ಮೂರ್ಖ. ಇವನಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಅನಂತರ ಇವೆಲ್ಲ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಣಜಿಗನಿಗೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಮೇಲೆ ತುಂಬ ಸಿಟ್ಟುಬಂತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟನು.

ವ್ಯಾಪಾರಿಯು - ಈ ಬಣಜಿಗನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಗಳು ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಖವಾಗಿರಲಾರಳು. ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಅದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದಳು. “ಅಪ್ಪಾಜಿ, ನೀವು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರಿ. ಅವನು ನನಗೇನೂ ಕೆಡುಕು ಮಾಡಲಾರನು.”

ವಿವಾಹದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ನಡೆದವು. ಬಣಜಿಗನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಆ ಬಾವಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಸುರಂಗವನ್ನು ಒಳಗೊಳಗೇ ತೆಗೆಸಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಇಬ್ಬರ ಮದುವೆಯಾಯಿತು.

ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಬಣಜಿಗನು ತನ್ನ ವಧುವನ್ನು ಬಾವಿಗೆ ಇಳಿಸಿದನು. ಅವಳ ಎದುರು ಹತ್ತಿಯ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟನ್ನು ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅವನು ಹೇಳಿದ - “ನೋಡುತ್ತೇನೆ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡು.. . ನಾನೀಗ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ನೂಲು ತೆಗೆದು ನೀನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳಾದಾಗ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. . .”

ಹೋಗುವಾಗ ಬಣಜಿಗ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹೇಳಿದ- “ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ.”

ಇತ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅತ್ತ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸುರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಮನೆ ಸೇರಿದಳು. ಅವಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದಳು “ಅಪ್ಪಾಜಿ ನೀವು ಈ ಹಗ್ಗ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಿ. ಪ್ರತಿದಿನ ಕೊಡುವ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇರಿ”

ಬಣಜಿಗನ ಹೆಂಡತಿ ವೇಶ್ಯೆಯ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟಳು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹಿಡಿದು ವಾಸಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಒಂದುದಿನ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತಂದಳು. ಬಣಜಿಗ ಕೇಳಿದ. “ಯಾರು ನೀನು?”

ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು. “ನನಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷರೆಂದರೆ ಆಗದು. ಆದರೆ ನೀವು ನನಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಯಾಕೋ ತಿಳಿಯದು.” ಬಣಜಿಗನು ಆ ವೇಶ್ಯೆಯ ಪ್ರೇಮ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಇರತೊಡಗಿದರು. ಸಮಯಕಳೆಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳಾದರು. ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಬಳಿ ಹಣವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು.

ಕೆಲವು ಸಮಯದ ಅನಂತರ ಬಣಜಿಗನ ಹೆಂಡತಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಒಂದು ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು. ಅವಳು ಮೊದಲು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮೂವರು ಪುತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಬಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಳು.

ಬಣಜಿಗನು ಮನೆಗೆ ಬಂದವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ. ಬಾವಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ. ಹಗ್ಗವನ್ನು ಎಳೆಯಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಮೊದಲ ಮಗ, ಅನಂತರ ಎರಡನೆಯವನು, ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಅವಳು ಬಾವಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಳು. ಬಣಜಿಗ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಒಡತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ಜಿನದಾಸನ ಹೆಂಡತಿಯು ಗಿಳಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಮುರಿದಳು. ಹೇಳಿದಳು. “ಇಲ್ಲ. . ನೀನೆ ಪಂಡಿತ” ಗಿಳಿ ಹೇಳಿತು— “ನಾನು ಪಂಡಿತನಲ್ಲ. ಪಂಡಿತಳು ಅವಳು. . . ನೇಕಾರನ ಮಗಳು. . .”

ಗಿಳಿಯು ಕತೆ ಹೇಳಿತು. “ಒಬ್ಬ ನೇಕಾರನ ಮಗಳ ತಂದೆ ತಾಯಿ ದೂರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಒಬ್ಬಳೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಕಳ್ಳರು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳು ಬಡಬಡಿಸತೊಡಗಿದಳು— “ನಾನು ನನ್ನ ಸೋದರ ಭಾವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಚಂದ್ರನೆಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವನನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ.. . ಓ ಚಂದ್ರ. . ಬೇಗ ಬಾ”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳ ದನಿ ಕೇಳಿ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಚಂದ್ರನು ಓಡಿ ಬಂದನು. ಕಳ್ಳರು ಓಡಿಹೋದರು.

ಜಿನದಾಸನು ಹೆಂಡತಿಯು ಗಿಳಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಳು. ಈ ಬಾರಿ ಗಿಳಿಯು ಒಬ್ಬ ಕುಲಪುತ್ರನ ಕನ್ಯೆಯ ಕತೆ ಹೇಳಿತು. ಬಸಂತಪುರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜಿತಶತ್ರು ಎಂಬ ರಾಜ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೊಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಒಂದು

ಬಾರಿ ರಾಜನು ಯಾರಾದರೂ ಅಸಂಭವವಾದ ಮಾತನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ತುಂಬಾಹಣಕೊಡುವೆ. ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಹೊರಡಿಸಿದನು.

ಕುಲಪುತ್ರನು ಚಿಂತಿತನಾಗಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಮಗಳು ಹೇಳಿದಳು. “ಅಪ್ಪಾಜಿ, ನೀವೇನೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ”.

ಕುಲಪುತ್ರನ ಮಗಳು ರಾಜನ ಬಳಿ ಹೋದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. “ಮಹಾರಾಜ, ನಾನು ತುಂಬಾ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಕನ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಅನಂತರ ನಮ್ಮ ಸೋದರ ಭಾವನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರು ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬಂದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಸರಿ, ಹೇಗೋ ನಾನು ಅವರ ಆದರ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ದುರ್ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ ಅವರಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಸರ್ಪ ಕಡಿಯಿತು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹದ್ದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭಯಂಕರ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. . . .”

ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು “ಮತ್ತೆ ನಿನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವಾ?”

ಕುಲಪುತ್ರನ ಮಗಳು ಹೇಳಿದಳು “ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ನಿಜವಾದರೆ ಅಲ್ಲವಾ?”

ರಾಜನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು. ಅವನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆ.

ಹೀಗೆ ಜಿನದಾಸನ ಹೆಂಡತಿ ಗಿಳಿಯ ಪುಕ್ಕವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಉಳಿದಳು. ಅದು ಒಂದೊಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಐದು ನೂರು ಕತೆಗಳನ್ನು ಗಿಳಿಯು ಹೇಳಿತು.

ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯಿತು ಗಿಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ಗರಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಿನದಾಸನ ಹೆಂಡತಿ ಅದನ್ನು ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟಳು ಗಿಳಿಯನ್ನು ಒಂದು ಗಿಡುಗ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಯ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗಿಡುಗ ಬಂದಿತು. ಎರಡರ ನಡುವೆ ಕಾದಾಟ ಶುರುವಾಯಿತು. ಗಿಳಿಯು ಒಂದು ಅಶೋಕ ಮರದ ಪೊದೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಪುತ್ರನು ಕೊಂಡೊಯ್ದ.

ಗಿಳಿಯು ನವಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ರಾಜನಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿತು. ನಂತರ ಗಿಳಿಯು ಏಳು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರಾವಕ ಹಾಗೂ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಎರಡೂ ಕುಲಗಳನ್ನೂ ಧರ್ಮದೀಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

ಕೊಕ್ಕಾಸ ಬಡಗಿ

ಡಾ || ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಶೂರ್ಪಾರಕ ನಗರದಲ್ಲಿ (ಸೋಪಾರಾ, ಶಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆ) ಕೊಕ್ಕಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬಡಗಿಯಿದ್ದ.- ಒಂದು ಬಾರಿ ಶೂರ್ಪಾರಕದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಕೊಕ್ಕಾಸ ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಸಿಸತೊಡಗಿದ.

ಕೊಕ್ಕಾಸ ಒಬ್ಬ ಚತುರ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಯಂತ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ. ಅವನು ಅವನು ರಾಜಭವನದ ಬಳಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಗಂಧಶಾಲಿ (ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಸುಗಂಧಿತ ಭತ್ತ)ಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ಭಂಡಾರದವನು ರಾಜರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ “ಮಹಾರಾಜ” ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಧಾನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ತಿಂದುಬಿಡುತ್ತವೆ.

ರಾಜನು ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಒಡೆಯನನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿದ. ರಾಜನ ಸೇವಕರು ಕೊಕ್ಕಾಸನನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ರಾಜನ ಎದುರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಕ್ಕಾಸನ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನು ಕೊಕ್ಕಾಸನನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡನು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಕೊಕ್ಕಾಸನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಒಂದು ಸುಂದರ ಗುಡ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದನು. ರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾರಾದರೂ ರಾಜರು ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ, ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ.

ರಾಜನು ಪ್ರತಿದಿನ ಮಹಾರಾಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಇತರ ರಾಣಿಯರನ್ನು ಎಂದೂ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನ್ಯ ರಾಣಿಯರು ಮಹಾರಾಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ಸರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಕೀಲನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು.

ರಾಜನು ಮಹಾರಾಣಿಯನ್ನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟ. ಹಾರುತ್ತ ಹಾರುತ್ತ ವಿಮಾನವು ತುಂಬ ದೂರ ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಕೀಲು ಮಾಯವಾಗಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ವಿಮಾನವು

ತುಂಬ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮುರಿದವು. ವಿಮಾನವು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿತು.

ವಿಮಾನವು ಕಲಿಂಗದೇಶದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಪುಣ್ಯವಶಾತ್ ಯಾರಿಗೂ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಮಾನವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ ತರಲು ಕೊಕ್ಕಾಸ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಒಬ್ಬ ರಥಕಾರನು ರಥವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದ. ರಥದ ಒಂದು ಚಕ್ರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು ಉಳಿದಿದೆ.

ಕೊಕ್ಕಾಸನು ರಥ ತಯಾರಿಸುವವನಿಂದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ರಥಕಾರ ಹೇಳಿದ. ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ್ದು. ಇದನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಒಯ್ಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಥಕಾರನು ಉಪಕರಣ ತರಲು ಮನೆಗೆ ಹೋದನು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕೊಕ್ಕಾಸನು ಅವನ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ರಥಚಕ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದ. ಆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದರೆ ಅದು ಹಾರಲು ತೊಡಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳಿದರೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಿರುಗಿಸಿ ಇಟ್ಟರೆ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಥಕಾರನು ತಯಾರಿಸಿದ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಶೇಷತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ರಥಕಾರನು ನೋಡಿದನು. ತಕ್ಷಣ ರಥಕಾರನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇವನು ಕೊಕ್ಕಾಸ ಇರಲೇಬೇಕು ಎಂದು.

ಅವನು ಏನೋ ನೆವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋದನು. ರಾಜನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕೊಕ್ಕಾಸನು ಬಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ರಾಜನು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆಸಿದನು. ಕೊಕ್ಕಾಸನು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಕಲಿಂಗರಾಜನು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ರಾಜ-ರಾಣಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಬಂದೀಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿಬಿಟ್ಟನು, ಕಲಿಂಗರಾಜನು ತನ್ನ ಹಾಗೂ ರಾಜಕುಮಾರರ ಸಲುವಾಗಿ ಏಳು-ಅಂತಸ್ತಿನ ಸುಂದರ ಭವನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಂತೆ ಕೊಕ್ಕಾಸ ಬಡಗಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಕೊಕ್ಕಾಸನು ಶೀಘ್ರವೇ ಭವನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು.

ಅವನು ಶಕುನ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ರಾಜಕುಮಾರರಿಗೆ ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಕಲಿಂಗ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು.

ಕಲಿಂಗ ರಾಜನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಭವನದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಪೂರ್ವಕ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ರಾಜಕುಮಾರರು ಕಲಿಂಗವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಚತುರನಾದ ರೋಹಕ

ಡಾ || ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಉಜ್ಜಯಿನಿ ನಗರದ ಬಳಿ ನಟರದೇ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಭರತನೆಂಬ ನಟನಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ತುಂಬ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ರೋಹಕನೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದ.

ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ರಾಜನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನೂರ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಫಲನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ರಾಜನು ಯೋಚಿಸಿದ.

ರಾಜನು ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ. ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊರಗಡೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿದು ಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಶಿಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಂಟಪವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿದ ಭಾರೀ ಶಿಲೆಯಿಂದ ಮಂಟಪವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ರೋಹಕನಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಹೇಳಿದ - "ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಇದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಕಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆದು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶಿಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶಿಲೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗೆದು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಆಗ ಮಂಟಪ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು." ಜನರು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜನು ಮಂಟಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು.

ಕೆಲದಿನಗಳ ಅನಂತರ ರಾಜನು ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಳಿ ಒಂದು ಟಗರನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಅದರ ತೂಕವು ಅಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು, ಏರಬಾರದು, ಅಥವಾ ಇಳಿಯಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದನು. ರೋಹಕನಿಗೆ ಜನರು ಕೇಳಿದರು. ಅವನು ಟಗರನ್ನು ಒಂದು ತೋಳದ ಎದುರು ಕಟ್ಟಿದ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನಿಸತೊಡಗಿದ. ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ತೂಕ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ತೋಳದ ಭಯದಿಂದ ಅದರ ತೂಕ ಏರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಅನಂತರ ರಾಜನ ಟಗರನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲಾಯಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ರಾಜನು ಒಂದು ಕೋಳಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಳಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಇದನ್ನು ಕಾದಾಟದ ಕೋಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ. ರೋಹಕನು ಕೋಳಿಯ ಎದುರಿಗೆ

ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಇರಿಸಿದ ಕೋಳಿಯು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಕೋಳಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ಕಾದಾಟದ ಕೋಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮರಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ರಾಜನು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ - ನೀವೆಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಉಸುಕಿನ ಹಗ್ಗವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ರೋಹಕನು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದ - ನೀವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಮಹಾರಾಜಾ, ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿ ಉಸುಕಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಗ್ಗ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ. ಅದರಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮರಳಿನ ಹಗ್ಗ ಮಾಡಿಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು.

ಕೆಲದಿನಗಳ ಅನಂತರ ರಾಜನು ಒಂದು ಮುದಿ ಆನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಹೇಳಿದನು- “ಈ ಆನೆಯ ಬಗೆಗೆ ಆಗಾಗ ಸುದ್ದಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಸತ್ತಿತು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಎಂದೂ ಹೇಳಬೇಡಿ.” ಸಂಯೋಗವಶಾತ್ ಆನೆಯು ಅಂದೇ ರಾತ್ರಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಮರುದಿನ ರೋಹಕನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗರು ರಾಜನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡರು-“ ಮಹಾರಾಜ, ಆನೆಯು ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರ ಶ್ವಾಸವೂ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ.” ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು “ಹಾಗಾದರೆ ಆನೆಯು ಸತ್ತಿದೆಯೇ?” ಅವರು ಹೇಳಿದರು. “ಮಹಾರಾಜಾ ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಲಾರೆವು. ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಶೋಭೆ”.

ಒಂದು ದಿನ ರಾಜನು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದನು. “ಹಳ್ಳಿಯ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ವನವನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದನು. ರೋಹಕನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಜನರೆಲ್ಲ ವನದ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವನ ಹಳ್ಳಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನದಾಯಿತು.

ರೋಹಕನ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜನು ಚಕಿತನಾದನು. ಅವನು ರೋಹಕನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆದರೆ ರೋಹಕನು ಬರುವಾಗ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ರಾಜನು ಹಾಕಿದನು. ರೋಹಕನು ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡದು, ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡದು, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ- ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು. ಆಕಾಶದ ಮೂಲಕ, ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಿಂದ, ಗಾಡಿಯಿಂದ, ಕುದುರೆಯಮೇಲೆ ಸವಾರನಾಗಿ ಬರಬಾರದು. ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ, ಉಲ್ಬಾರಸ್ತೆಯಿಂದ ಬರಬಾರದು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬರಬಾರದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆಯೂ ಬರಬಾರದು ಆದರೆ ಅವಶ್ಯಬರಲೇಬೇಕು. ರೋಹಕನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ಅವನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಕಂಠದವರೆಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದನು. ಗಾಡಿಯ ಚಕ್ರದ ನಡುವೆ ಒಂದು ಟಗರನ್ನು ಹೂಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸವಾರನಾಗಿ ಸವಾರಿಯ ಛತ್ರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪಿಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ

ದಿನ ಸಂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜನದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ರೋಹಕನನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಅವನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಒಂದು ದಿನ ರಾಜನು ರಾತ್ರಿಯ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಹರದಲ್ಲಿ ರೋಹಕನಿಗೆ ಕೇಳಿದ “ರೋಹಕ. . ನೀನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೀಯಾ, ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?”

ರೋಹಕ - “ಮಹಾರಾಜಾ, ನಾನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೇನೆ.”

ರಾಜಾ - “ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೀಯೇ?”

ರೋಹಕ - “ಅರಳಿ ಮರದ ಎಲೆಯ ದಂಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ, ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.”

ರಾಜಾ - “ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಯೋಚಿಸಿದೆ.”

ರೋಹಕ - “ಎರಡೂ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತವೆ.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರೋಹಕ ಮಲಗಿದ. ರಾತ್ರಿಯ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಹರದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಮತ್ತೆ ರೋಹಕನಿಗೆ ಕೇಳಿದ. -“ ರೋಹಕ ನೀನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೀಯಾ, ಮಲಗಿದ್ದೀಯಾ?”

ರೋಹಕ- “ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕುರಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಮಲ, ಗೋಲ ಗೋಲವಾಗಿರುತ್ತದಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.”

ರಾಜಾ - “ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಯೋಚಿಸಿದೆ.”

ರೋಹಕ : “ವಾಯುವಿನಿಂದ ಹಾಗೆ. . . .”

ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ ರೋಹಕನು ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟ. ರಾತ್ರಿಯ ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಹರದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ . . . “ರೋಹಕ ನೀನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೀಯಾ, ಮಲಗಿದ್ದೀಯಾ?”

ರೋಹಕ : ನಾನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಣಚಿಯ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪುರೇಖೆಗಳು ಎಷ್ಟಿರುತ್ತವೆ, ಬಿಳಿರೇಖೆಗಳು ಎಷ್ಟಿರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಶರೀರ ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಅವುಗಳ ಬಾಲವೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ರಾಜಾ- “ನೀನು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದೆ?”

ರೋಹಕ - “ಮಹಾರಾಜಾ, ಅದರ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ರೇಖೆಗಳಷ್ಟೇ ಬಿಳಿರೇಖೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅದರ ಶರೀರ ಹಾಗೂ ಬಾಲ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರೋಹಕ ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿದ. ರಾತ್ರಿಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಹರದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಮತ್ತೆ ರೋಹಕನನ್ನು ಕೂಗಿದ. ಆದರೆ ರೋಹಕ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ. ಅವನು ಏನೂ ಉತ್ತರಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ರಾಜನು ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಛಡಿಯ ಮೊನಚಾದ ತುದಿಯಿಂದ ತಿವಿದು ಕೇಳಿದ.- “ರೋಹಕ, ಮಲಗಿದ್ದೀಯಾ, ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೀಯಾ?”

ರೋಹಕ - “ಮಹಾರಾಜ, . . . ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೇನೆ.”

ರಾಜ- “ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀ?

ರೋಹಕ - “ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಪ್ಪಂದಿರು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.”

ರಾಜ - “ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ?”

ರೋಹಕ- “ಮಹಾರಾಜ, ಐದುಜನ. ಕೇಳಿ, ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ತಂದೆ ರಾಜರು, ಎರಡನೆಯ ತಂದೆ ಕುಬೇರ, ಮೂರನೆಯವ ಚಂಡಾಲ, ನಾಲ್ಕನೆಯವ ಧೋಬಿ, ಐದನೆಯವ ಚೇಳು.

ರಾಜಾ - “ಅದು ಹೇಗೆ?”

ರೋಹಕ - “ನೋಡಿ ತಾವು ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾಗಿ ತಾವು ರಾಜನ ಪುತ್ರರು. ದಾನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕುಬೇರನಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಬೇರ ಪುತ್ರರು. ಕ್ರೂರತೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಚಂಡಾಲನಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಚಂಡಾಲ ಪುತ್ರರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹರಣ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಧೋಬಿಯಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧೋಬಿಯ ಪುತ್ರರು. ಮಲಗಿರುವವರನ್ನು ಛಡಿಯ ಮೊನೆಯಿಂದ ಎಳಿಸಬಲ್ಲೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೇಳಿನ ಪುತ್ರರು.”

ರಾಜನು ರೋಹಕನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರ ಕತೆ

ಡಾ || ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಿತ್ರರಿದ್ದರು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಖಜಾನೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕಪಟಿಯಾದ ಮಿತ್ರನು ಹೇಳಿದನು. “ಇವತ್ತಿನ ಮುಹೂರ್ತ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾಳೆ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.” ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠ ಸ್ನೇಹಿತನು ಹೇಳಿದ- “ಆಯಿತು, ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ” ಇತ್ತ ಕಪಟಿಯಾದ ಮಿತ್ರನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಯ್ದು ಬಿಟ್ಟನು. ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲವನ್ನು ತುಂಬಿದನು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಖಜಾನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದರು. ಅಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕಪಟಿಯಾದ ಮಿತ್ರನು ಹೇಳಿದನು- “ನಮ್ಮ ದುರ್ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ” ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರನು ಅವನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದನು. ಅವನು ಹೇಳಿದನು “ಏನು ಮಾಡುವುದು.? ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೇ ಹಾಗಿದೆ”.

ಕೆಲ ಸಮಯದ ಅನಂತರ ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಎರಡು ಮಂಗಳಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದನು. ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನ ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮಂಗಳ ತಿನಿಸನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಂಗಳಗಳು ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಏರಿ ಕುಳಿತು ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ತನ್ನ ಕಪಟ ಮಿತ್ರನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದನು. ಹುಡುಗರು ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವನು ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ಕಪಟ ಮಿತ್ರನ ಬಳಿ “ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮಂಗಳಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದನು.

ಹುಡುಗರ ತಂದೆಯು ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಮಿತ್ರನು ಅವನನ್ನು ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ಬದಲಿಗೆ ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ಮಂಗಳಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಮಂಗಳಗಳು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡತೊಡಗಿದವು. ಅವನು ಹೇಳಿದ “ನೋಡು.. ಇವೇ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು-”.

ಕಪಟ ಮಿತ್ರನು ಹೇಳಿದನು “ಮಕ್ಕಳು ಎಂದಾದರೂ ಮಂಗಳಗಳಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?”

ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನು. “ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಖಜಾನೆಯ ಹಣ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ?”

ರಾಜನ ನ್ಯಾಯ

ಡಾ || ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಜೈನ್

ಒಂದು ಬಾರಿ ಯಾವನೋ ರೈತ ಸ್ನೇಹಿತನ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಸಂಜೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ.

ರೈತನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ತರುವಾಗ ಅವನ ಮಿತ್ರನು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಏನೂ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲಸಮಯದ ಅನಂತರ ಆ ಎತ್ತುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಎಲ್ಲೋ ಹೋದವು. ಅವುಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದವೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಊಟವಾದ ಅನಂತರ ಮಾಲಿಕನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ರೈತನನ್ನು ರಾಜನಬಳಿ ಕರೆದೊಯ್ದನು.

ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕುದುರೆ ಸವಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಕುದುರೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಕೆಡವಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಕುದುರೆ ಸವಾರ ಕೂಗಿದ “ಹಿಡಿಯಿರಿ.. . . . ಹಿಡಿಯಿರಿ. . . .” ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೈತನು ಕುದುರೆಗೆ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಎಸೆದನು. ಅದು ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಗುಲಿ ಕುದುರೆಯು ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ರೈತನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರಾಜನ ಬಳಿ ಕರೆದೊಯ್ದನು.

ರಾತ್ರಿ ಮೂವರು ನಗರದ ಹೊರಗೆ ಕಳೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಟರೂ ಇದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ರೈತನು ಯೋಚಿಸಿದನು. ರಾಜನು ನನಗೆ ಆಜೀವ ದಂಡನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಯಾಕೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಾಯಬಾರದು? ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅವನು ಕೊರಳಿಗೆ ಉರುಳು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮುತ್ತುಗದ ಮರಕ್ಕೆ ಜೋತುಬಿದ್ದನು. ದುರ್ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಹಗ್ಗವು ತುಂಡಾಯಿತು. ರೈತನು ನಟರ ಮುಂದಾಳುವಿನ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಆ ಮುಂದಾಳು ಸತ್ತು ಹೋದನು. ಈಗ ನಟರೂ ರೈತನನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಅವರೂ ರಾಜನ ಬಳಿ ಒಯ್ದರು.

ರಾಜ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮೂವರು ಫಿಯಾರದುದಾರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ರಾಜನು ಅಪರಾಧಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿದವು. ಅವನು ಎತ್ತುಗಳ ಮಾಲಿಕನಿಗೆ ಕೇಳಿದ- “ಅಪರಾಧಿಯು ನಿನ್ನ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ನೀನು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಡು”

ಕುದುರೆಯ ಮಾಲಿಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದ “ಅಪರಾಧಿ ನಿನಗೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮರಳಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ನೀನು ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಡು.”

ನಟರೊಡನೆ ಹೇಳಿದನು “ಅಪರಾಧಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು, ಆದರೆ ಮೊದಲು ಅವನು ಮುತ್ತುಗದ ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮರದ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಜಿಗಿಯಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ”.

ಎಂಟನೆಯ ಖಂಡ
ಪಂಚತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಹಿತೋಪದೇಶ

ಬಡಗಿಯ ಹೆಂಡತಿ

ಒಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ವೀರವರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಬಡಗಿ ಇದ್ದನು. ಅವನ ಮನೆಯವಳ ಹೆಸರು ಕಾಮಿನಿ. ಅವಳು ತುಂಬ ನಡತೆಗೆಟ್ಟ ಕಲಂಕಿನಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲರ ನಾಲಗೆಗಳ ಮೇಲೂ ಒಂದೇ ಹೆಸರಾದರೆ, ಪಾಪ ಬಡಪಾಯಿ ಬಡಗಿಯ ಕಿವಿಗಳ ಮೇಲೂ ಅದರ ಸಪ್ಪಳ ಬೀಳದಿದ್ದೀತೆ? ತಾನು ಮೊದಲು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಡಗಿಯು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಪುರುಷನಾಗಿ ಬಡಗಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. - ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ತಪ್ಪುದಾರಿ ತುಳಿಯುವವರು. ಚಂದ್ರನು ಬಿಸಿಯಾಗುವುದು, ಬೆಂಕಿಯು ತಂಪಾಗುವುದು, ದುಷ್ಟರು ಪರೋಪಕಾರಿಗಳಾಗುವುದು ಅಸಂಭವವಾದಂತೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸತಿಯರಾಗುವುದೂ ಅಸಂಭವವೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನಂತೂ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಕುಲಟೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೊಡೆಯುವವರು ಕಲ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ವೇದದಲ್ಲಿ ಬರೆಯದೆ ಇರುವುದು, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಇರುವುದು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಎಷ್ಟೇ ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದನು - “ಪ್ರಿಯಳೇ, ನಾನು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಬೇರೊಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಡೀದಿನ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಗಲೂ-ರಾತ್ರಿ ಬೇಕಾದ ತಿನಿಸಿನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕಟ್ಟಿಕೊಡು.”

ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಸೆ ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಬೇರೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಗಂಡನಿಗೆ ಪಕ್ಕಾನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ಮರುದಿನ ಎದ್ದವನೇ ಬಡಗಿಯು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಈಗ ಗಂಡನ ಹೆದರಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಇಡೀದಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜು-ಸಿಂಗಾರಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದಳು. ಹೇಗೋ ಸಂಜೆಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಈಗ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದಳು-“ನನ್ನ ಮನೆಯವನು ಈ ದಿನ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನೀನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಾ”

ಅತ್ತ ಬಡಗಿಯು ಹೇಗೋ ಹಗಲನ್ನು ಕಳೆದನು. ಕತ್ತಲು ಮುಸುಕಲು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಬಂದು ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಮನೆಯ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಂಚದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಪ್ರಿಯಕರ ದೇವದತ್ತನು ಬಂದು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಬಡಗಿಗೆ ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮಂಚದ ಅಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆದ್ದು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಲೇ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಇಬ್ಬರ ಗಂಟಲನ್ನೂ ಹಿಸುಕುತ್ತೇನೆ, ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ. “ಇವಳು ಅವನ ಬಳಿ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಏನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇನೆ.” – ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು.

ಇನ್ನೂ ಬಡಗಿ ಈ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಬಂದು ದೇವದತ್ತನ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವಳ ಕಾಲು ಬಡಗಿಯ ಶರೀರವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿತು. ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ಯಾರೋ ಅವಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವಳಿಗೆ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗಂಡನೇ ತನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದುಹೋಯಿತು. ನಾನು ಎಂಥವಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಅವಳು ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಅವಳ ಪ್ರಿಯಕರನು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲು ಮುಂದಾದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಕಡೆ ಕೈ ಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಡಗಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದಳು-“ನೋಡು. . . ನನ್ನನ್ನೇನಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ನೀನು ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾನು ಎಂಥ ಸತಿ-ಸಾಧ್ವಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನೀನು ಏನೇನಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲು ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.”

ದೇವದತ್ತನಿಗೆ ಇದೇನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೇಳಿದ- “ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ?”

ಬಡಗಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದಳು - “ಕಾರಣ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ತಿಳಿದುಕೋ. ಇಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ಚಂಡೀದೇವಿಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತಲೇ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆಯಿತು. ‘ಮಗಳೇ ನೀನು ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳಲು ದುಃಖವಾದರೂ ಈ

ಮಾತನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜೀವವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇಳು. ದುರ್ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ನೀನು ವಿಧವೆಯಾಗುತ್ತೀಯೆ.’

ಆಕಾಶವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ- ‘ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ವಿಪತ್ತು ಬರಲಿಕ್ಕಿದೆ ಅದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯ ಯಾವುದು? ನನ್ನ ಪತಿನೂರು ವರ್ಷಬದುಕುವಂತಾಗಲು ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯವಿದೆಯೇ? -ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸು.’

ತಾಯಿಯಾದ ದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು - “ಉಪಾಯವೇನೋ ನನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ನೀನು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆಯಾ?” ನಾನು ಹೇಳಿದೆ- “ತಾಯೀ ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ನನ್ನ ಪತಿಗಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಾಣವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ”

ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು- “ನೀನು ಯಾವುದಾದರೂ ಪರ ಪುರುಷನ ಜೊತೆ ಮಲಗಿ ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ನಿನ್ನ ಪತಿಯ ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪ್ರವೇಶವು ಆ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಆಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಪತಿನೂರು ವರ್ಷ ಜೀವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆ ಪುರುಷನ ಆಯುಷ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ನನ್ನೊಡನೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿರಿ. ಆದರೆ ದೇವಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಮಾತು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ”

ಬಡಗಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳ ಪ್ರಿಯಕರನು ಅವಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗೆ ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕನು. ಮತ್ತು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದನೋ ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡನು.

ಆ ಮೂರ್ಖ ಬಡಗಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತುಕೇಳಿ ಪುಲಕಿತನಾಗಿದ್ದ. ಅವನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅನಂತರ ಮಂಚದ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಹೊರ ಬಂದನು. “ನನ್ನ ಪತಿವ್ರತಾ ಪತ್ನಿಯೇ, ನೀನು ಧನ್ಯ! ನಾನು ಸುಮ್ಮನೇ ಚಾಡಿಕೋರರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಂದೇಹ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ನೆವಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿರಾಳವಾಯಿತು. ಬಾ, ನನ್ನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸು. ನೀನು ಪತಿವ್ರತಾಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿರೋಮಣಿ. ಪರ ಪುರುಷನ ಜೊತೆಗಿದ್ದೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಯಮದಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲು, ನನ್ನನ್ನು ದೀರ್ಘಾಯುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವದತ್ತನೊಡನೆ ಹೇಳಿದನು. “ಮಹಾನುಭಾವ, ಇದು ನನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬರುವ ಕಷ್ಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ನನಗೆ ನೂರುವರ್ಷ ಆಯುಷ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಬನ್ನಿ ನೀವೂ ನನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.”

ದೇವದತ್ತನು ಏನೇನೋ ಗೊಣಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನು ಅದನ್ನೊಂದನ್ನೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಡಗಿಯ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೂರಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹೇಳಿಕೊಡಗಿದನು. “ತಾವು ಇಬ್ಬರೂ ನನಗೆ ತುಂಬ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಧನ್ಯರು.”

ಅವನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ರಕ್ಷಾಕ್ಷನು ಹೇಳಿದ - “ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಪಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಮೂರ್ಖ ಜನರು ಸುಳ್ಳು ನೆವಗಳಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.”

ಅನಂತರ ಅವನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಹೇಳಿದ - “ನೀವು ನಿಮ್ಮದೇ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ರಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲರು? ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತಪ್ಪನ್ನೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ - ಮಿತ್ರರಾಗಿಯೂ ಒಳಿತಾಗುವ ಬದಲು ಕೆಡುಕಾಗುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವವರನ್ನು ತಿಳಿದವರು ತಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ, ಅವನನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ರಾಜನು ಸೂರ್ಯನು ಮೂಡಿದಾಗ ಕತ್ತಲು ನಾಶವಾದಂತೆ ನಾಶವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

ಆದರೆ ರಕ್ಷಾಕ್ಷನ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುವವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದರು? ಈಗ ಅವರು ಮೂರ್ಖ ಸ್ಥಿರಜೀವಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಹೇಳಿದ - “ನಾನೀಗ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬಾರದವನು. ನನಗಾಗಿ ನೀವೆಲ್ಲ ಯಾಕಿಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ನೀವು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರಲ್ಲೇ ನಾನು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸಾಯುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಹಿತವಿದೆ.”

ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನೀತಿಕುಶಲನಾದ ರಕ್ಷಾಕ್ಷನು ಹೇಳಿದ - “ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಕುಸಿದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೀರಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾವು ಗೂಬೆಯಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದರೂ ನೀವು ಕಾಗೆಗಳ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಜಾತಿಯ ಮೋಹ

ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಇಲಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಸೂರ್ಯ, ಮೇಘ, ವಾಯು, ಪರ್ವತ ಎಲ್ಲರೂ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಒಂದು ಇಲಿಯನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು.”

ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲೂ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಇಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ರಕ್ಷಾಕ್ಷನು ಆ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಅದು ಹೀಗಿತ್ತು.

ನೀತಿ - ಅನೀತಿ

ಪಂಚತಂತ್ರ

ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೬೦೦-೭೦೦ ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬರೆದ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಕತೆಗಳು, ಆರ್ಯರ ಲೌಕಿಕ ನೀತಿ ಕತೆಗಳಾಗಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆರ್ಯರು ನಿಯಮಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಎಂದೂ ನೇರವಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೂಚನೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೀತಿಕತೆಗಳು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೋಚಕವಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕತೆಗಳೂ ಆಗಿವೆ.

- ಒಂದು -

ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಅವನ ಜೀವನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಬಳಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಸ್ತುಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಖದ ಕೂದಲು ಹಾಗೂ ಉಗುರುಗಳು ಉದ್ದ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಯಾವುದೋ ಯಜಮಾನನು ಅವನ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳ ಒಂದು ಜೋಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಜನರಿಂದ ತುಪ್ಪ, ಎಣ್ಣೆ, ಧಾನ್ಯ, ಬೇಡಿತಂದು ಅವನು ಆ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಎರಡೂ ಎತ್ತುಗಳು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದವು.

ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನು ಆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವನ ಜೀವ ಲೋಚಗುಟ್ಟಿತು. ಆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕದಿಯಲು ಅವನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅವನು ತನ್ನ ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಟಾಗ, ಅವನಿಗೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದುದ್ದ ಹಲ್ಲುಗಳ, ಕೆಂಪುಕಣ್ಣಿನ, ಒಣಗಿದ ಕೂದಲುಗಳ ಒಬ್ಬ ಭಯಾನಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾಣಿಸಿದ.

“ನೀನು ಯಾರು” ಕಳ್ಳನು ಹೆದರುತ್ತ ಹೆದರುತ್ತ ಕೇಳಿದ.

“ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ. ನೀನು ಯಾರು?” ಎಂದು ಆ ಭಯಂಕರ ಆಕೃತಿಯವನು ಕೇಳಿದ.

ಕಳ್ಳ ಹೇಳಿದ - “ನಾನು ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯಾದ ಕಳ್ಳನಿದ್ದೇನೆ. ಪಕ್ಕದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಿಂದ ಎತ್ತುಗಳ ಜೋಡಿಯನ್ನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.”

ರಾಕ್ಷಸ ಹೇಳಿದ - “ಪ್ರಿಯ ತಮ್ಮಾ, ನಾನು ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಊಟ ಮಾಡುವವನು. ನಾನು ಇಂದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ದಾರಿಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು. ನಡೆ, ಜೊತೆಯಾಗಿ ಹೋಗೋಣ.”

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅಡಗಿ ಕುಳಿತರು. ಅವರು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯತೊಡಗಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಅವನನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಮುಂದಾದನು. ಕಳ್ಳನು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು ಹೇಳಿದ - ಮಿತ್ರ, ಈ ಸಂಗತಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ನಾನು ಎತ್ತಿನ ಜೋಡಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವೆ. ಅನಂತರ ನೀನು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.”

ರಾಕ್ಷಸ ಹೇಳಿದ - “ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವಾಗ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಎಚ್ಚರಾಗುವನು. ಆಗ ನಾನು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.”

ಕಳ್ಳ ಹೇಳಿದ - “ನೀನು ಅವನನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಹೋದಾಗ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ, ನಾನು ಎತ್ತುಗಳ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.”

ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಜೋರಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ಆಯಿತು. ಗದ್ದಲ ಕೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಚ್ಚಿತ್ತ. ಅವನು ಎದ್ದು ಕುಳಿತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಕಳ್ಳ ಹೇಳಿದ. - “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈ ರಾಕ್ಷಸನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಚಾವು ಮಾಡಿದೆ.”

ರಾಕ್ಷಸ ಹೇಳಿದ - “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈ ಕಳ್ಳ ನಿನ್ನ ಎತ್ತುಗಳ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದ. ನಾನು ಆ ದರೋಡೆಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ.”

ಈ ಮಾತುಕತೆಗಳಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಜಾಗ್ರತನಾದ. ಅವನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೈವವನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ. ತಕ್ಷಣ ರಾಕ್ಷಸ ಓಡಿಹೋದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದೊಣ್ಣೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಬಡಿದೋಡಿಸಿದ.

- ಎರಡು -

ಒಂದು ಸರೋವರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭರುಂಡ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪಕ್ಷಿಗಳಿದ್ದವು. ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಅವಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಲೆಗಳು ಎರಡು ಆಗಿದ್ದವು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಒಂದು ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಸಿಹಿ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ತಲೆ ಹೇಳಿತು. “ಅರ್ಧ ಹಣ್ಣು ನನಗೆ ಕೊಡು” ಮೊದಲ ತಲೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ತಲೆಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ವಿಷಕಾರಿಯಾದ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದಿತು. ಪಕ್ಷಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಬೇಗನೇ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು.

- ಮೂರು -

ಒಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ರಾಜಾ ನಂದನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು - ತನ್ನ ಶೌರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿದ್ದನು. ದೂರದೂರದ

ರಾಜರೂ ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮುದ್ರ ತಟದವರೆಗೆ ಅವನ ರಾಜ್ಯ ಹರಡಿತ್ತು.

ನಂದರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವರರುಚಿ ತುಂಬ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತ. ಆದರೆ ಅವನ ಪತ್ನಿಯ ಸ್ವಭಾವ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ಪ್ರಣಯಕಲಹದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಆಗ ವರರುಚಿಯು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ - “ಪ್ರಿಯೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವೆನು.”

ಪತ್ನಿ ಹೇಳಿದಳು - “ಒಳ್ಳೆಯದು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬೇಕು. ಆಗ ನಾನು ಒಪ್ಪುವೆ”

ವರರುಚಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದಳು.

ಅದೇ ದಿನ, ರಾಜನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ನಂದನೂ ಹೇಳಿದನು - “ಪ್ರಿಯೆ ನೀನು ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಲು ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧ. ನೀನು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು. ನಾನು ಅದರ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.”

ರಾಜನ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದಳು - “ನಿನ್ನ ಮೂಗಿಗೆ ಲಗಾಮು ಹಾಕಿ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಸವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಆಗ ನೀನು ಕುದುರೆಯಂತೆ ಹೇಷಾರವ ಮಾಡುತ್ತ ಓಡಬೇಕು.”

ರಾಜನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ. ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದಳು.

ಮರುದಿನ ದರಬಾರದಲ್ಲಿ ವರರುಚಿ ಹಾಜರಾದಾಗ ರಾಜನು ಕೇಳಿದ - “ಮಂತ್ರಿ, ನೀನು ಯಾವ ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡೆ?”

ವರರುಚಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ - “ರಾಜಾ, ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಲಗಾಮು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೇಷಾರವ ಮಾಡುತ್ತಾ ಓಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಲೆಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡೆ.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನಿಗೆ ತುಂಬ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಗಂಟಲು

ಒಂದು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಸರೋವರವಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಜೀವಜಂತುಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಕಪಕ್ಷಿಯೂ ಇತ್ತು. ಯೌವನದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಳುಕುವಿಕೆ, ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊನಚು, ಕೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿತವಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನೇ ಮರೆತು ಅತ್ತ ಬಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನೂ ಅದು ತನ್ನ ಚುಂಚುವಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹಿಡಿದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಡೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಮುದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಅದು ಅಶಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದು ಅದರ ಜಾಣತನ. ಈಗ ಅದೊಂದೇ ಭರವಸೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಅದು ಸರೋವರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅಳತೊಡಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೂ ಅದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಳು ಮುಂದುವರಿಸಿತ್ತು. ಕಣ್ಣೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಅಳುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಈ ಮೊದಲು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮೀನುಗಳು ಅದರ ಸಮೀಪ ಬರತೊಡಗಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಅದು ಅವುಗಳತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏಡಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳು ಸೇರಿ ಶಿಷ್ಯ ಮಂಡಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದವು. ಅದು ಅಳುವುದೇಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ತುಂಬ ಹಟಮಾಡಿ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದವು.

ಆಗ ಅದು ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಗದಗದಿತ ಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿತು - “ಪ್ರಿಯರೇ, ನಾನೂ ಈಗ ವೈರಾಗ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನದೆಯೇ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಂದು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೆಲ್ಲ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೂಡ ನಾನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ”

ಈಗ ಏಡಿಗೆ ಉತ್ಸುಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅದು ಕೇಳಿತು. “ನೀನು ಈ ರೀತಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ವೈರಾಗ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಏನಾದರೂ ಕಾರಣವಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳು”

ಬಕನು ಹೇಳಿತು. “ಮಕ್ಕಳೇ, ನಾನು ಇದೇ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡವನಾದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲೇ ಮುದುಕನಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ

ಜೀವನ-ಭೋಗಗಳನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಏನೂ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸರೋವರದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ.”

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು. ಅವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗ ಅದು ಹೇಳಿತು. “ಈ ಬಾರಿ ಭಯಂಕರ ಬತ್ತುವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿದೆ. ಆಗ ಈ ಸರೋವರದ ನೀರೂ ಬತ್ತಿಹೋಗುವುದು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಚಟಪಟ ಚಡಪಡಿಸಿ ಸಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ಅಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.”

ಏಡಿ ಹೇಳಿತು - “ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೀನು ಯಾರಿಂದ ಕೇಳಿರುವೆ?”

ಬಕವು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿತು. - “ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಶನಿಯು ರೋಹಿಣಿಯ ಶಕಟವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಯೋಗ ಶುಕ್ರನೊಡನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀನು ವರಾಹ ಮಿಹಿರನ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಶನಿಯು ರೋಹಿಣಿಯ ಶಕಟವನ್ನು ಭೇದಿಸಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಮಳೆಗಾಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಹಿಣಿಯ ಶಕಟ ಭೇದನವಾಗುತ್ತಲೇ ಭೂಮಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಪಾಪಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಸ್ಮ ಹಾಗೂ ಬಾದಿಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಾಪಾಲಿಕನ ವೇಷ ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿಯು ಕಾಪಾಲಿಕನ ವೇಷ ಧರಿಸುವ ವಿಷಯವು ಏಡಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅದು ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ಈ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂಥ ದುಃಖದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಬಕಕ್ಕೆ ನಗು ಬಂದಿತು. “ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ, ಸೂರ್ಯನ ಈ ಉಷ್ಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಭೂಮಿಯು ಮರುಭೂಮಿಯ ಹಾಗೆ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಧೂಳು-ಪುಡಿ-ಬಾದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಕಪಾಲಗಳು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿಯು ಮುಂಡಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.”

ಏಡಿ ಕೇಳಿತು. “ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?”

ಬಕನು ಹೇಳಿತು - “ಜ್ಯೋತಿಷಿಯ ಮಾತು ಎಂದೂ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶನಿಯ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ಚಂದ್ರನು ರೋಹಿಣಿಯ ಶಕಟವನ್ನು ಭೇದಿಸಿದರೂ ಪ್ರಳಯದಷ್ಟು ಅವಾಂತರವಾಗುವುದು ಎಂದು ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸಿಕ್ಕರೂ ಅದು ಸೂರ್ಯನ ತಾಪದಿಂದ ಕುದಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಯಾರಿಕೆ

ನೀಗುವುದರ ಬದಲು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ನೀರನ್ನಲ್ಲ - ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಅನಿಸತೊಡಗುತ್ತದೆ.

ನನಗೆ ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟಲ್ಲ ಚಿಂತೆ ಅಂದರೆ, ಇನ್ನು ಬೇಗನೇ ಈ ಸರೋವರದ ನೀರು ಬತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಒಣಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವಿಗಳ ಜೊತೆಗೇ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದೆ, ಆಡಿದೆ, ತಿಂದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ವಿಯೋಗವನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಲಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿ ನಾನು ಅಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ- ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಮರಣ ಉಪವಾಸದ ವ್ರತ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರೋವರದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರು ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮೊಸಳೆ, ಆನೆ, ನೀರಾನೆ, ಜಿಗಳೆ ಮುಂತಾದವು ತಾವೇ ನಡೆದು ಬೇರೆ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ನನಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದುಃಖವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಯಾರಿಗೆ ಏನಾಯ್ತು ಎಂದು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ, ನೀರು ಕೊಡುವವರಿಲ್ಲ.”

ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಅವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದವು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಹರಡುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದವು. ಮೀನುಗಳು - ಆಮೆಗಳು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉಳಿವಿನ ದಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳತೊಡಗಿದವು. “ಮಾವಾ, . . . ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೇಗಾದರೂ ಉಳಿಯಬಹುದೇ?”

ಬಕಪಕ್ಷಿ ಹೇಳಿತು - “ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ಪಾಚಿಯೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ನೀರು ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ -ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಯಾಕೆ, ಇಷ್ಟತ್ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬೀಳದೆ ಒಣಗಿದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ನೀರು ಒಣಗಲಾರದು. ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಂಡರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬಲ್ಲೆ.”

ಈಗಂತೂ ಅದರ ಕೀರ್ತಿ - ಮಹತ್ವ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹೆಣಗಿದವು. ಅಣ್ಣಾ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಮಾವ ಎಂದು ಏನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಕರೆದು, ತಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸತೊಡಗಿದವು. ಆ ಬದಮಾಶ್ ಬಕಪಕ್ಷಿಯು ಅವರನ್ನು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದ ಒಂದು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಕೆಡವುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಆರಾಮಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು

ತಿನ್ನುತ್ತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತೊಯ್ದ ಪ್ರಾಣಿಯು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನಿಲ್ಲ ಕತೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಿ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆಯೇ ಅದರ ದಿನಗಳು ಕಳೆಯತೊಡಗಿದವು.

ಒಂದು ದಿನ ಏಡಿಯು ಅದರೊಡನೆ ಹೇಳಿತು - “ಮಾವಾ, . . . ನೀವು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ನನಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನನ್ನನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನನಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇವೊತ್ತು ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. . . .”

ಏಡಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿತು . . . : “ಈ ಮಾತು ಸರಿಯೇ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದಿನಗಳಿಂದ ಮೀನುಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದು ತಿಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ರುಚಿ ಬದಲಿಸಲು ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅದು ಏಡಿಯನ್ನು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಬಂಡೆಯಕಡೆ ಹೊರಟಿತು. ಅವು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಹೋಗಿ ತಲುಪುವ ಮುನ್ನವೇ ಏಡಿಯು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳ ಮುಳ್ಳಿನ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಈಗ ಬಕನ ಇಡೀ ಪ್ರಹಸನ ಅದರ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು. ಆದರೂ ಅದು ತುಂಬ ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿತು. . .” ಮಾವಾ, ಆ ಸರೋವರ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ದೂರವಿದೆ ! ನನ್ನನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತು ತಮಗೆ ದಣಿವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.”

ಬಕವು ‘ನೀರಿನ ಈ ಜೀವವು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇರಬಲ್ಲದು’ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತು. ನಕ್ಕು ಹೇಳಿತು. “ಅಳಿಯಾ, ಎಲ್ಲಿಯ ಸರೋವರ ಎಲ್ಲಿಯ ದಣಿವು? ಈಗ ನೀನು ನಿನ್ನ ದೇವಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೋ. ನಾನು ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಬಂಡೆಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.”

ಬಕವು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಏಡಿಯು ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಅದರ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಬಕವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು.

ಅನಂತರ ಏಡಿಯು ಹೇಗೋ ತೆವಳುತ್ತ ತನ್ನ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಮರಳಿತು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಜಲಚರಗಳೂ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತವರಿದು ಕೇಳತೊಡಗಿದವು. ಅರೆ ಕುಲೀರಕ, ನೀನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಬಂದೆ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಯವಾಯಿತು. ಮಾವನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏನು ವಿಷಯ? ಯಾಕಿಷ್ಟು ತಡವಾಯಿತು? ನಮ್ಮದೆಲ್ಲ ಸರದಿ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ?”

ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಏಡಿಯು ನಗತೊಡಗಿತು. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಅಂದಿತು. “ಇದೋ ನೋಡಿ ಅದರ ಕುತ್ತಿಗೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ

ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನಿದನ್ನು ಜೊತೆಗೇ ತಂದೆ. ಎನೇನೂ ಹೆದರಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲ. ಆಗಿದ್ದೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಭವಿಷ್ಯಕಾರರು, ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಲಾರರು. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಪಾಯದ ನೆಪ ಹೇಳಿ ಅದರಿಂದ ಉಳಿಸುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಯ್ದು ತಿನ್ನಲಾರರು. . . .”

ಜಲಚರಗಳ ಅರಿವಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಬಂದರೂ ಮನುಷ್ಯರ ಅರಿವಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಎಂದೂ ಬರಲಾರದು. ಆದರೆ ನಾನು ಸರಿ, ನೀನು ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಪಕ್ಷಿ - ನಾವು ಮನುಷ್ಯರಷ್ಟು ಮೂರ್ಖರಾಗಲಾರೆವು.

ಗಂಡುಕಾಗೆ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಕಾಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಗೊತ್ತು. ಮನುಷ್ಯನು ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಗೆಗಳಂತೆ ನೀವೂ ಜಾಣರಾಗಿ ಎಂದು ಕಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನರಿಯ ಸಲಹೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಕಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಂಚಲವಾಗಿತ್ತು. “ಅಣ್ಣಾ, ಈ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿತು.

ನರಿ ಹೇಳಿತು “ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ. ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ, ಸಾಹುಕಾರ, ಜಮೀನ್ದಾರ ಯಾರಾದರೂ ಮನೆಯಿಂದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಹಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಸರ್ಪದ ಆ ಬಿಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬಂದ ಜನ ಹಾರವು ಹಾವಿನ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಮೊದಲು ಆ ಸರ್ಪವನ್ನು ಬಡಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಂಟಕ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ.”

ನರಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಕಾಗೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರಿ ಹೋದವು. ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ರಾಣೀವಾಸದ ರಾಣಿಯರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಬಂಗಾರದ-ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಗಳನ್ನು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಜಲವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ಕಾಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಹಾರವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾರಿತು. ಆಗ ರಾಣೀವಾಸದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಂದ ವೃದ್ಧರು ಹಾಗೂ ಖೋಜಾಗಳು ಬಡಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಓಡುತ್ತ ನಡೆದರು. ಹೆಣ್ಣು ಕಾಗೆಯು ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಬಂಗಾರದ ಹಾರವನ್ನು ಹಾವಿನ ಬಿಲದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿತು. ಮತ್ತು ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರದ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತಮಾಷೆಯನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿತು. ನರಿಯು ಮೊದಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಅವರು ಹಾವು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಪೊಟರೆಯ ಬಳಿ

ಹೋದಾಗ ಒಳಗಿನಿಂದ ಹಾವು ಬುಸುಗುಟ್ಟಿತು. ಅವರು ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಅದನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಹಾಕಿದರು. ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮರಳಿದರು. ಇತ್ತ ಗಂಡು ಕಾಗೆಯು ತನ್ನ ಮನೆಯವಳೊಂದಿಗೆ ಆರಾಮಾಗಿ ವಾಸಮಾಡತೊಡಗಿತು. ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಹಾಕುತ್ತ ಮರಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಇತ್ತು.

ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ದಮನಕ ಹೇಳಿತು - “ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದು. ಉಪಾಯದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಸಂಭವವಾದದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ ಇರುವವನ ಬಳಿ ಬಲವೂ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಧಿಹೀನನ ಬಳಿ ಬಲವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ?”

ಇರುವೆಗಳು ಸರ್ಪವನ್ನು ಉಜ್ಜಿಹಾಕಿಬಿಟ್ಟವು

ಒಂದು ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಅತಿದರ್ಪನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪವಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾವುದೋ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಬರತೊಡಗಿತು. ಅದರ ಶರೀರ ದಪ್ಪಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೈತಿಕ್ಕಿ ಅದರ ಶರೀರ ಸುಲಿದುಹೋಯಿತು. ಆಗ ಅದರ ಗಾಯ ಹಾಗೂ ರಕ್ತದ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದು ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಅದನ್ನು ಮುತ್ತಿದವು - ಅದು ಗಾಸಿಯಾಯಿತು. ಅದು ಓಡುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು? ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಇರುವೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅದರ ಇಡೀ ಶರೀರ ಗಾಯದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಮತ್ತು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರಾಣ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು - ಬಹಳ ಜನರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಆಪ್ತವಾದ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸರಿಯನ್ನಿಸಿದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ.”

ಮೇಘವರ್ಣ ಹೇಳಿದ - “ಹೇಳಿ. . . ನೀವು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವಿರೋ ಹಾಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ.”

ಸ್ಥಿರ ಜೀವಿ ಹೇಳಿದ- “ಹಾಗಾದರೆ, ಸಾಮ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಲ್ಕು ಉಪಾಯಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಐದನೆಯ ಒಂದು ಉಪಾಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ದಂಗೆಕೋರನೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಹೊಡೆದು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿರಿ. ಶತ್ರು ಪಕ್ಷದ ಗುಪ್ತಚರರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ಎಲ್ಲಿಂದಲಾದರೂ ನಕಲಿ ರಕ್ತ ತಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಲೇಪಿಸಿ ಇದೇ ವಟುವುಕ್ತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹೋಗಿ. ಮತ್ತು ನೀವು ಸ್ವತಃ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದ ಕಡೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿ. ಅಲ್ಲಿ ನೀವು ಆರಾಮಾಗಿರಿ. ಇತ್ತ ನಾನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ಕುಳಿತ ಮೇಲೆ, ಅವರ ದುರ್ಗವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು

ಎಂದೂ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹಗಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದಾಗ, ಅವರನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಶತ್ರುಗಳ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಲು ಬೇರೆ ಗುಪ್ತ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಯಸಿದರೂ ಹೊರಬೀಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಅವರ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು. ಕೂಟ ನೀತಿಜ್ಞರು ದುರ್ಗದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಯಾವುದೇ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದಿರುವ ದುರ್ಗವನ್ನು ದುರ್ಗವೆಂದೇ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದು ದುರ್ಗದ ಹೆಸರಿನ ಬಂದೀಖಾನೆಯಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ನೋಡಿ, ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡರೂ ನೀವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿಸಬೇಡಿ. ಯುದ್ಧದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನು ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನು ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಕಿಗೆ ಎಸೆದ ಹಾಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನೂಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪೋಷಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನು ತನ್ನ ಸೇವಕರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದಂತೆ, ಅವರ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಶರೀರದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಯಾಕಾಗಿ? ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಾರು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲ್ಲವೇ?

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಯಂತೆ ನೀವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯಬಾರದು, ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಅನಂತರ ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಘವರ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ತಕರಾರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ.

ಆಗ ಅವರ ಅನ್ಯಸೇವಕರು ಸ್ಥಿರಜೀವಿಯು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ವಿರುದ್ಧವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನನ್ನು ವಧಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮೇಘವರ್ಣನು ಅವರನ್ನು ತಡೆದು “ನೀವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಬಿಡಿ. ಶತ್ರುಗಳ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಇವನನ್ನು ನಾನೇ ನನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ದಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನ ಮೇಲೆ ಜಿಗಿದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವನಿಗೆ ಹೊಡೆದು, ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ದಂಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿಸಿದ. ಅನಂತರ ತರಿಸಿದ ರಕ್ತವನ್ನು ಅವನ ಮೈಗೆ ಲೇಪಿಸಿ ವಟವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಎಳೆದುಬಿಟ್ಟು, ತಾನು ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದ ಕಡೆ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಬೆಗಳ ದೂತಿಯಾದ ಖಂಡರಿಚಳು ಮೇಘವರ್ಣ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರಜೀವಿಯ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಕಲಹದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಅವಳು ತಕ್ಷಣ ಉಲೂಕರಾಜನ ಬಳಿಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ ನುಡಿದಳು. “ಈಗ ನಿನ್ನ ಶತ್ರುವು ಹೆದರಿ ಈ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನೋ

ತಿಳಿಯದು. ಗೂಬೆರಾಜನು ತನ್ನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು- “ಓಡಿರಿ, ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿರಿ. ಯಾರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು. ಹೆದರಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಶತ್ರುವು ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಕೈಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾನೆ. ಓಡುತ್ತಿರುವ ಶತ್ರುವು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೊಯ್ಯಾಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವನು ತುಂಬ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈವಶನಾಗುತ್ತಾನೆ.....”

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತಗೊಳಿಸಿ ಆ ವಟವೃಕ್ಷದ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ಸುತ್ತವರಿದು, ಅದರ ಕೆಳಗಡೆ ಡೇರೆ ಹಾಕಿದ. ಆ ಮರದ ಟೊಂಗೆ ಟೊಂಗೆ ಶೋಧಿಸಿದ, ಯಾವ ಕಾಗೆಯೂ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಹೊಗಳು ಭಟರು ಅವನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದರು. ಅವನು ಸ್ವತಃ ಮರದ ಎತ್ತರದ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹೇಳತೊಡಗಿದ - “ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಹೊಸದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಶತ್ರುವಿಗೆ ತುಸುವಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಿರಜೀವಿಯ ಕಡೆ ಯಾವ ಗೂಬೆಯೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ನಾಟಕವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕದಿರುವುದೇ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ. ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಆರಂಭ ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆರಂಭಿಸದಿರುವುದೇ ಲೇಸು. ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಸಫಲಗೊಳಿಸಲೇಬೇಕು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ತಾವಾಗಿ ನೋಡದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನರಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವನ ಗಮನವನ್ನು ನನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. - ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ನರಳತೊಡಗಿತು. ಅದರ ನರಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇ ತಡ. ಎಲ್ಲ ಗೂಬೆಗಳೂ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮುಗಿಬಿದ್ದರು.

ಅವರು ಜಿಗಿದು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ಥಿರಜೀವಿ ಹೇಳಿತು. . . ಅಣ್ಣಾ, ನಾನು ಮೇಘವರ್ಣನ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಿರಜೀವಿ. ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಅರೆ ಜೀವವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ದುಷ್ಟನು ನನಗೆ ಈ ಗತಿಯನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಭುವಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿ. ನನಗೆ ಅವರೊಡನೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ.”

ಉಲೂಕರಾಜನು ಸ್ಥಿರ ಜೀವಿಯ ದೀರ್ಘಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಸ್ವತಃ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕೇಳಿದ - “ನಿಮಗೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾಕೆ ಬಂತು?”

ಸ್ಥಿರ ಜೀವಿ ಹೇಳಿದ - “ಮಹಾರಾಜಾ, ಆಗಿದ್ದು ಇಷ್ಟೇ. ನೀವು ಕೊಂಡ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಆ ದುಷ್ಟ ಮೇಘವರ್ಣನಿಗೆ ಅಪಾರ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋಗುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿದ. ಆ ಮೂರ್ಖನನ್ನು ನಾನು ಅವನ ಒಳಿತಿಗಾಗಿಯೇ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಒಡೆಯರೇ, ನೀವು ಉಲೂಕ ರಾಜರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸಲೂಬಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಾವು ತುಂಬ ದುರ್ಬಲರು. ದುರ್ಬಲನಾದ ರಾಜನು ತನಗಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ರಾಜನ ವಿರೋಧವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರದೇನೂ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏರಿಹೋದರಾಜನು ದೀಪದ ಕುಡಿಯ ಮೇಲೆ ಏರಿಹೋದ ಪತಂಗವು ಉರಿದು ಭಸ್ಮವಾಗುವಂತೆ ನಾಶವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಇರುವ ಉಪಾಯ ಒಂದೇ. ಅದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಜನು ತನಗಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಶತ್ರುವಿಗೆ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಯಾದರೂ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಜೀವವೊಂದು ಉಳಿದರೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮೂರ್ಖನು ಉರಿದಿದ್ದನು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿ ಹೊಡೆದು ಬಡಿದು ನನಗೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟನು. ಈಗ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಲಿ? ನನಗೆ ನಡೆದಾಡಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ನಡೆದಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೇಘವರ್ಣನನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಹೊರತು ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ.”

ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅರಿಮದರ್ಥನನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆ ಗೂಬೆಯು ತನ್ನ ಕುಲದ ಹಳೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯತೊಡಗಿತು. ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದಲ್ಲ ಐದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೆಸರು ರಕ್ಷಾಕ್ಷ, ಕ್ರೂರಾಕ್ಷ, ದೀಪಾಕ್ಷ, ವಕ್ರನಾಸ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕಾರಕರ್ಣ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ರಕ್ಷಾಕ್ಷನನ್ನು ಅವನು ಕೇಳಿದನು - “ಮಂತ್ರಿವರ್ಯ, ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ನಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?”

ರಕ್ಷಾಕ್ಷನು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನು. “ಮಹಾರಾಜ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದೇನಿದೆ? ಅವನನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕೊಂದುಹಾಕಬೇಕು. ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ‘ಹೀನಃ ಶತ್ರು ನಿಹಂತಮೋ ಯಾವತ್ ನ ಬಲವಾನ್ ಭವೇತ್’ ಶತ್ರುವು ದುರ್ಬಲವಾದಾಗಲೇ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಅವನ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಅವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಕಷ್ಟ.”

ಅಲ್ಲದೆ, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಶತ್ರುವೆಂದರೆ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬಂದಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅವಳು ಶಾಪಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗಲೂ ಆಲಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅವಕಾಶ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದು ಮರಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮೂರ್ಖರು

ನಗರವೊಂದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಮರುದಿನವೇ ಅವರು ಓದಲು ಕನೌಜ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾದರು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮನಸ್ಸುಕೊಟ್ಟು ಓದಿದ ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದರು.

ಓದಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನೂ ಓದಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಅಷ್ಟಣೆ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಬೇಕು - ಎಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ ಅನಂತರ ಗುರುಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಗರದ ಕಡೆ ಹೊರಟರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯು ಮೂರು ಕಡೆ ಕವಲೊಡೆದಿತ್ತು. ಎದುರಿನ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಸ್ತೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಯಿತು. ಯಾವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಬರೆದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ತೊಡಗಿದನು.

ಸಂಯೋಗವಶಾತ್ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದ. ಅವನ ಶವವನ್ನು ಸುಡಲು ಅನೇಕ ಜನರು ನದಿಯ ಕಡೆ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಆ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದನು. ಯಾವದಾರಿಯು ಸರಿಯಾದದ್ದು, ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು. -ಮಹಾಜನೋಯೇನ ಗತಃ ಸ ಪಂಥಾಃ

ಮಹಾಜನ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಾರ್ಗದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗುಂಪು ಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ 'ಮಹಾಜನ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು- ಎಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಪಂಡಿತನು ಹೇಳಿದನು- " 'ಮಹಾಜನ'

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗೋಣ” ಅವರು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಹೊರಟರು.

ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಕತ್ತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದು ಓದಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಕೇಳಿದ - “ಅಣ್ಣಾ. . . . ಇದು ಯಾವ ಜೀವ?”

ಈಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪಂಡಿತನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಸರದಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ ಸಮಾಧಾನವಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು.

ಉತ್ಸವೆ ವ್ಯಸನೆ ಪ್ರಾಪ್ತೆ ದುರ್ಭಿಕ್ಷೆ ಶತ್ರು ಸಂಕಟೆ |

ರಾಜದ್ವಾರೆ ಶ್ಮಶಾನೇಚ ಯಃ ತಿಷ್ಠತಿ ಸ ಬಾಂಧವಃ |

ಮಾತು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಸುಖದಲ್ಲಿ, ದುಃಖದಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಶ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗಿರುವವನು ಬಂಧುವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಅವನು ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಓದಿದನು. ಅನಂತರ ಹೇಳಿದನು. “ಇದು ನಮ್ಮ ಬಂಧು” ಆಗ ಆ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅದರ ಕಾಲು ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಅವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಒಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಇದು ಪ್ರಾಣಿಯೋ ಮತ್ತೇನೋ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಬಾರಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮಗುಚಿಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಮೂರನೆಯವನದಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು - “ಧರ್ಮಸ್ಯ ತ್ವರಿತಾಗತಿಃ” ಧರ್ಮದ ಗತಿಯು ವೇಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ‘ಧರ್ಮ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯವನಿಗೆ ತಾನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ನೆನಪಾಯಿತು. “ಇಷ್ಟಂ ಧರ್ಮೇಣ ಯೋಜಯೇತ್” ಪ್ರಿಯವಾದುದನ್ನು ಧರ್ಮದ ಜೊತೆ ಜೋಡಿಸಬೇಕು.

ಮತ್ತೆ ಕೇಳುವುದೇನು? ಆ ನಾಲ್ವರೂ ಸೇರಿ ಆ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಒಂಟಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆ ಕತ್ತೆಯ ಮಾಲಿಕನಾದ ಧೋಬಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಧೋಬಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಡಿದು ಓಡಿ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋದರು.

ಹಾಗೆ ಓಡುತ್ತ ಅವರು ತುಸು ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನದಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಎದುರಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಅವರು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಷ್ಟೇ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಲಸಿನ ಎಲೆ ತೇಲುತ್ತ ಬರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಎಲೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಎಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. “ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಯತ್ತತ್ತಂ ತತ್ಪಾರಂ ತಾರಯಿಷ್ಯತಿ” ಬರುತ್ತಿರುವ ಎಲೆಯೇ ದಾಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಮಾತು ಹೇಗೆ ಸುಳ್ಳಾದೀತು? ಒಬ್ಬನೂ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಜಿಗಿದು ಆ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿದ. ಈಜಲು ಅವನಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮುಳುಗತೊಡಗುತ್ತಲೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಅವನ ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದ. ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಎತ್ತುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಕಾಡಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಒಂದು ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಎಲ್ಲವೂ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾದರೂ ಬಾಕಿ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಅವರು ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಜೊತೆಗಾರನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದರು.

ಈಗ ಅವರು ಮೂರು ಜನ ಉಳಿದರು. ಹೇಗೋಹೇಗೋ ಅವರು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಮೂವರು ಗೃಹಸ್ಥರು ಅವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಣವಿತ್ತರು. ಒಬ್ಬನು ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋದಕಡೆ ಅವನಿಗೆ ಶಾವಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಉದ್ದನೆಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ ಓದಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು. ‘ದೀರ್ಘಸೂತ್ರೀ ವಿನಶ್ಯತಿ’ ದೀರ್ಘಸೂತ್ರಿಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ದೀರ್ಘಸೂತ್ರಿ ಅಂದರೆ ಆಲಸಿಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಶಾವಿಗೆಯ ನೇರ ಉದ್ದ ಎಳೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿದ. ಅದನ್ನು ತಿಂದವನು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಊಟ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಹೋದನು.

ಎರಡನೆಯವನು ಹೋದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಓದಿದ್ದ ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತೆ ಅಡ್ಡಬಂತು. ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ವಸ್ತುವಿನ ಆಯುಷ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. “ಅತಿವಿಸ್ತಾರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ತದ್ಭವೇತ್ ನ ಚಿರಾಯುಷಮ್” ಅವನು ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದರೆ ಅವನ ಆಯುಷ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಅವನೂ ಹಸಿದುಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಹೊರಟ.

ಮೂರನೆಯವನಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ‘ಒಡೆ’ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ತೂತಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಜ್ಞಾನವು ನೆಗೆದು ಒಡೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಂತು. ಅವನಿಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು. “ಭಿದ್ರೇಷ್ವನರ್ಥಾ ಬಹುಲೀ ಭವಂತಿ” ಭಿದ್ರ ಎಂದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಒಡೆಯಲ್ಲಿನ

ಭಿದ್ರವೇ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಭೇದದ ಅರ್ಥ 'ಮೋಸವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು' ಎಂದೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಒಡೆಯನ್ನು ತಿಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅನರ್ಥವಾಗುವುದು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದ. ಅವನೂ ಹಸಿವಿನಿಂದಲೇ ಉಳಿದನು.

ಜನರು ಅವರ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೇ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದಲೇ ಊರಕಡೆ ಹೊರಟರು.

ಈ ಕತೆ ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಸ್ವರ್ಣಸಿದ್ಧಿಯು ಹೇಳಿದನು. - "ನಿನಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಅರಿವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಪತ್ತಿಗೆ ಸಿಲುಕಿರುವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ - ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದರೂ ಮೂರ್ಖರು ಮೂರ್ಖತೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಕುರುಡ, ಗೂನ ಮತ್ತು ರಾಜಕುಮಾರಿ

ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದ. ಅವನದೊಂದು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಿತ್ತು. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಸಿದನು. ತನಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳು ಜನಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಮೂರು ಸ್ತನಗಳು ಇರುವುದಾಗಿಯೂ, ಈ ಅಶುಭ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯವಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳಿದರು. “ಯಾವುದೇ ರಾಜನ ಕನ್ಯೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಗ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವಳ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವೂ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳ ಪತಿಯೂ ಮರಣ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಹೀನಾಂಗೀ ವ್ಯಾಧಿಕಾಂಗೀವಾ ಯಾ ಭವೇತ್ ಕನ್ಯಾಕಾನ್ಯಾಣಾಮ್,
ಭರ್ತುಃ; ಸ್ಯಾತ್ ಸಾ ವಿನಾಶಾಯ, ಸ್ವಶೀಲ ನಿಧನಾಯಚ್”

ಮತ್ತೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರು ಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ ಕನ್ಯೆಯಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನಿಷ್ಟವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಕನ್ಯೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು, ಇದರಿಂದ ಅವಳ ತಂದೆ ನಾಶವಾಗಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾ ಪುನಸ್ತ್ವಿನೀಕನ್ಯಾ ಯದಿ ಲೋಚನಗೋಚರಮ್ |

ಪಿತರಂನಾಶಯತ್ಯೇವ, ಸಾದ್ರುತಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಕರೆಯಲಾಗುವುದೋ, ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹೇಳಿದರು - ರಾಜನು ಆ ಕನ್ಯೆ ಆತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಇಡಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಅವಳೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಿಬಿಡಬೇಕು.

ರಾಜನು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದನು. ರಾಜನದೃಷ್ಟಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳದ ಹಾಗೆ ಗುಪ್ತ ಸ್ಥಳವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಇಡಲಾಯಿತು. ಕನ್ಯೆಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತರುಣಿಯಾದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಮದುವೆಯ ವಯಸ್ಸಾದಾಗ ರಾಜನು ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಸಿದನು. ಯಾರಾದರೂ ಅವನ ಮೂರುಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವುದಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬಂಗಾರದವರಹಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಅವರನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ರಾಜನು ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯಿಸಿ ತುಂಬ ದಿನಗಳಾದರೂ ಯಾರೂ ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುರುಡನಿದ್ದ. ಅವನಿಗೊಬ್ಬ ಸಹಾಯಕನಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಮಂಥರಕ. ಅವನು ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ

ಕುಬ್ಜನಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಆ ಕುರುಡನನ್ನು ಕೋಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಇಬ್ಬರೂ ರಾಜನು ಹೊರಡಿಸಿದ ಡಂಗುರವನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರು ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವುದಾಗಿ ರಾಜನ ಬಳಿ ಹೇಳಲು ಧೈರ್ಯ ಸಾಲಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದಿನಗಳಾದರೂ, ಯಾರೂ ರಾಜನ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಮುಂದೆಬಾರದ್ದರಿಂದ, ನಾವು ಒಂದು ಬಾರಿ ಹೋಗಿ ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಒಮ್ಮೆ ರಾಜನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ವರಹಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಆರಾಮಾಗಿ ಕಳೆಯಬಹುದು. ಅಥವಾ ರಾಜನು ನಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸಿಟ್ಟಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಈ ನರಕ ಸದೃಶ ಜೀವನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಂತೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ- ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಕುರುಡನು ಆ ಗೂನನ ಜೊತೆ ಹೋಗಿ ನಗಾರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟನು. ನಗಾರಿಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚುವುದೆಂದರೆ ರಾಜ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವೀಳ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿದಂತೆ. ನಗಾರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿ ಅವನು ಹೇಳಿದನು- “ನಾನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ರಾಜನ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ರಾಜನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ತಾವು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ರಾಜನು ಹೇಳಿದ - “ನೀವು ರೂಪ, ಬಣ್ಣ, ವಯಸ್ಸು ಏನೂ ನೋಡಬೇಡಿ. ಅವನು ಕುರುಡನಾಗಿರಲಿ, ಕುಂಟನಾಗಿರಲಿ, ಕುಷ್ಟನಾಗಿರಲಿ, ಬೆಳ್ಳಗಿರಲಿ, ಕಪ್ಪಗಿರಲಿ, ಹೇಗೇ ಇದ್ದರೂ ಅವನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟೇ: ಅವರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು”

ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಆ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ನದಿಯದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಆ ಕುರುಡನ ಜೊತೆ ಆ ಕನ್ಯೆಯ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜನ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮೊಹರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ನಾವಿಕನಿಗೆ ಇವರನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿಯಾಚೆ ಬಿಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು.

ಈಗ ಅವರು ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆರಾಮಾಗಿ ಇರತೊಡಗಿದರು. ಕುರುಡನು ಸುಖವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆ ಕುಳ್ಳನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೇ ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಆ ಕುಬ್ಜನ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಮೂರು ಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಂಕನಿಯಾಗುವುದು ಬರೆದಿರುವಾಗ ಮಾಡುವುದೇನು?

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಕನ್ಯೆಯು ಮಂಥರಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು - “ಈ ಕುರುಡನು ನಮ್ಮ ದಾರಿಯ ಮುಳ್ಳಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲಿಂದಲಾದರೂ ವಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಇವನನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡೋಣ. ನಂತರ ನಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವಿಹರಿಸೋಣ”

ಮರುದಿನ ಮಂಥರಕನು ವಿಷ ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟಾಗ ಒಂದು ಕರಿನಾಗ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದ- “ಪ್ರಿಯೆ, ಈ ಕಪ್ಪು ನಾಗನನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಸಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿ ಆ ಕುರುಡನಿಗೆ ತಿನಿಸು. ಅವನಿಗೆ ಮೀನು ತಿನ್ನುವ ಖಿಯಾಲಿ ಇದೆ. ಸುಮ್ಮನೇ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮಂಥರಕನು ಹೊರಗಡೆ ಹೋದ. ಆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಸರ್ಪವನ್ನು ತುಂಡುಮಾಡಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹುರಿದು ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಬೇಯಿಸಲು ಇಟ್ಟಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೇನೋ ಕೆಲಸ ಬಂದಿತು. ಅವಳು ಕುರುಡನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. “ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮೀನನ್ನು ಬೇಯಿಸಲು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಹತ್ತಿರವೇ ಕೂತಿರು. ಮತ್ತು ಆಗಾಗ ಅದನ್ನು ಸೌಟಿನಿಂದ ತಿರುವುತ್ತಿರು.”

ಮೀನಿನ ಹೆಸರು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಕುರುಡನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿತು. ಅವನು ಸೌಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಿರುವ ತೊಡಗಿದ. ಹಾಗೆ ತಿರುವುತ್ತಿರುವಾಗ ಸರ್ಪದ ವಿಷಕಾರಿಯಾದ ಆವಿ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಕಣ್ಣಿನ ಮೋತಿಬಿಂದು ಕರಗತೊಡಗಿತು. ನೀರಿನ ಉಗಿ ಅವನಿಗೆ ತುಂಬ ಹಿತಕಾರಿಯೆನಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಚನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿದ.

ಅವನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿತು. ಕಾಣ ತೊಡಗಿದ ಅವನು ನೋಡಿದ್ದೇನು? ಮೀನಿನ ಬದಲು ಸರ್ಪದ ತುಣುಕುಗಳು!! ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮೀನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಿರುವುತ್ತಿರಲು ಹೇಳಿದ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕುರುಡನಂತೆಯೇ ವರ್ತಿಸತೊಡಗಿದ.

ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗೂನ ಬಂದ ಹೊರಗಿನಿಂದ. ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ. ಮತ್ತೇನುಳಿಯಿತು?

ಕುರುಡನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು ಎದ್ದು ತಡಕಾಡುತ್ತ ಮಂಚದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ. ಆಸು ಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಯುಧವೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಗೂನನನ್ನು ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿದ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಗಿರಗಿರ ತಿರುಗಿಸಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ. ಈ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಮೂರನೆಯ ಸ್ತನ ಗೂನನ ಎದೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟಿತು. ತಿರುಗಿಸಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಗೂನನ ಬೆನ್ನು ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು.

ಇದು ಭಾಗ್ಯದ ಆಟವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ
ವಕ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮ ನೇರವಾಗಿ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗನ ಹೆಂಡತಿ

‘ಹಿತೋಪದೇಶ’ ಭಾರತೀಯ ನೀತಿಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಇದರ ರಚನಾಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಪೂ ೮೫೦ ವರ್ಷವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿತೋಪದೇಶದ ನೀತಿಶೀಲತೆ, ಉದ್ದೇಶಪರತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ವಿದೇಶೀಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೂ ಆಯಿತು. ಈ ಕತೆಗಳ ಮೂಲ ಆಧಾರ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಯ ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಫಲತೆ. ಇದು ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಹಾಗೂ ನೀತಿ ನೈಪುಣ್ಯದಿಂದಲೇ ಸಂಭವ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥದೇ ಒಂದು ಚಾತುರ್ಯದ ಕತೆಯಿದೆ.

ಕನೌಜದಲ್ಲಿ ವೀರಸೇನನ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು. ವೀರಸೇನನು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ವೀರಪುರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ. ರಾಜಕುಮಾರ ಶ್ರೀಮಂತ, ಸುಂದರ, ಹಾಗೂ ಯುವಕ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ತನ್ನ ನಗರದ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೊಬ್ಬಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರಿಯಾದ ಯುವತಿ ಕಾಣಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಲಾವಣ್ಯವತಿ. ಲಾವಣ್ಯವತಿಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ರಾಜಕುಮಾರ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಆಗಲೇ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ಅವನು ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯ ಮೂಲಕ ಲಾವಣ್ಯವತಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಕಳಿಸಿದ. ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯು ಸೌಂದರ್ಯವು ತನ್ನನ್ನು ಗಾಸಿಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದ.

ಅತ್ತ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ರಾಜಕುಮಾರನಂತಹದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಜಕುಮಾರನು ದಾಸಿಯ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಿದ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳು ಸಿದ್ಧಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಅಪಮಾನವಾಗುವುದೆಂದು ಅವಳು ಭಾವಿಸಿದ್ದಳು.

“ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ಸೇರಿದವಳು” ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು “ನನ್ನ ಪತಿಯೇ ನನ್ನ ಮಾನ. ಯಾವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪತಿಯು ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತಾನೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪತ್ನಿಯ ಮಾನವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಜೀವನಾಧಾರರು ಏನು ಹೇಳುವರೋ ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಮಾಡುವವಳು”

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳಲೇ” ದಾಸಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಹೂಂ” ಲಾವಣ್ಯವತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

ದಾಸಿಯು ಬಂದು ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಉದಾಸನಾದ.

“ಪಂಚಶರದೇವನು ನನ್ನನ್ನು ಘಾತಿಸಿದ್ದಾನೆ.” ಅವನು ಹೇಳಿದ “ಕೇವಲ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಗಾಯಗಳನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡಬಲ್ಲರು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳ ಗಂಡನೇ ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತರುವಂತೆ ನಾವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು” ದಾಸಿ ಹೇಳಿದಳು.

“ಅದು ಎಂದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು” ರಾಜಕುಮಾರ ಹೇಳಿದ.

“ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು.” ದಾಸಿಯು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ್ದು ಉಪಾಯದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ನರಿಯು ಕೆಸರು ತುಂಬಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿತ್ತು.”

“ಅದು ಹೇಗೆ? ರಾಜಕುಮಾರ ಕೇಳಿದ.

ದಾಸಿ ಹೇಳಿದಳು - “ಬ್ರಹ್ಮ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂರತಿಲಕ ಎಂಬ ಆನೆಯಿತ್ತು. ನರಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡವು. “ಈ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಕೊಂದರೆ, ನಾವು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ತಿನ್ನಬಹುದು” ಆಗ ಒಂದು ಮುದಿ ನರಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲದಿಂದ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ತಾನು ಕೊಲ್ಲುವುದಾಗಿ ಅದು ವಚನವಿತ್ತಿತು. ಅದರಂತೆ ಅದು ಕರ್ಪೂರತಿಲಕನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿತು. ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿತು.- “ಎಲೈ ದೈವೀ ಪ್ರಾಣಿ! ಒಂದು ಬಾರಿ ತಮ್ಮ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹರಿಸಿರಿ”

“ನೀನು ಯಾರು?” ಅದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿತು. “ಅಡವಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಅವು ರಾಜನಿಲ್ಲದೆ ಇರಲಾರವು. ನಾವೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಭೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಸಭೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ತಾವು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಕ್ಷಣ ಸರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. “ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅದು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಕರ್ಪೂರ ತಿಲಕವು ಹೋಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಅದು ಬೇಗನೇ ರಾಜನಾಗಿ ತನ್ನ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ಕೊನೆಗೆ ಆ ನರಿಯು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಆಳವಾದ ಹೊಂಡದ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ತಂದಿತು. ಮೇಲಿನಿಂದ ಅದು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿಯದೆ ಆನೆಯು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು.

“ಅಯ್ಯಾ ಅಣ್ಣಾ.....ನರಿಯಣ್ಣ.....” ಆನೆ ಕೂಗಿತು..... “ಈಗೇನು ಮಾಡುವುದು? ನಾನು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ.” “ಮಹಾರಾಜಾ” ನರಿಯು ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿತು “ತಾವು ನನ್ನ ಬಾಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬನ್ನಿ” ಆಗ ಕರ್ಪೂರ ತಿಲಕನಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ತಾನು ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅದು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಯಿತು. ನರಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಿಂದವು. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು - ಉಪಾಯದಿಂದ ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು.

ದಾಸಿಯು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕುಮಾರನು ಬೇಗನೆ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ. ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಒಂದು ದಿನ ಸ್ನಾನದ ಅನಂತರ ಅವನು ಚಾರುದತ್ತನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ- “ನಾನು ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಗೌರಿಯ ಪೂಜೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ನೀನು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಉತ್ತಮ ಕುಟುಂಬದ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ನಾನು ಅವಳ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಇಂದಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು.”

ಚಾರುದತ್ತನು ಸಂಜೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕರೆದು ತಂದ. ಮತ್ತು ಅವಳನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರನ ಬಳಿಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಕಡೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಅವನು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ರಾಜಕುಮಾರನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದ. ರಾಜಕುಮಾರನು ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಮೀಪ ಹೋಗದೆಯೇ ದೂರದಿಂದ ನಿಂತು ಅವಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ನಂತರ ಒಡವೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಚಂದನ, ಅತ್ತರು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ಸಿಪಾಯಿಯು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಇದರಿಂದ ಚಾರುದತ್ತನಿಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಆಸೆಗೆ ಬಲಿಬಿತ್ತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಲೋಭದಿಂದ ಅವನು ಮರುದಿನ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನೇ ಕರೆದು ತಂದ. ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಜೀವವಾದ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯನ್ನು ಎದುರು ಕಂಡು ಜಿಗಿದು ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿದ. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ಚಾರುದತ್ತನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಲ್ಲಿನಂತಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ಅವನು ಬಡಪಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ. ವಣಿಕ-ಪುತ್ರನು ಆಸೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಒಂದು ಬಲೆಯನು ಹರವಿದ ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಚುಂಬಿಸುವುದನು ಕಂಡ

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಖಂಡ
ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಮೂರು ಕತೆಗಳು

ಮೃತ್ಯುವೇ ಬ್ರಹ್ಮವು

– ಭಗವಾನ್‌ಸಿಂಹ

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬಾರಿ ಈ ಸೂಕ್ತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ತಮ್ಮ ಗುರುವಿನಿಂದ ಕೇಳಿ ಅರಿತ ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬಾರಿ ಮರುಕಳಿಸಿ ಹೇಳಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಮೊದಲನೆಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. “ನ ಅಸತ್ ಆಸೀತ್ ನ ಸತ್ ಆಸೀತ್ ತದಾನೀಂ” ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಠಾತ್ತನೆ ನಿಂತರು. ಶಿಷ್ಯರುಗಳು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ತುಟಿಗಳು ತೆರೆದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಪನವಿರಲಿಲ್ಲ, ಚಲನೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ತಮ್ಮ ಎದುರು ಶಿಷ್ಯರು ಕೂತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಎಚ್ಚರವೂ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಋಚಾ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ಸೂಕ್ತವು ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಜ್ಞಾಲೆಯ ಹಾಗೆ ಅವರ ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತಿತ್ತು ಕಷ್ಟ ಜ್ಞಾಲೆ!! ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲು ಬಯಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ! ಹೊಗೆ ಅಥವಾ ಮಂಜಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೊಗೆ ಅಥವಾ ಮಂಜನ್ನು ನೋಡಲು ಬೆಳಕು ಬೇಕಲ್ಲ. ಇದಂತೂ ಗಾಢವಾದ ಕಷ್ಟ ಕತ್ತಲೆಯ ನಡುವೆ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಕುಡಿ ಅಲುಗಿದ ಅನುಭೂತಿ. ಅದು ದೃಷ್ಟಿಗಮ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನುಭೂತಿಗಮ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅನುಭೂತಿಗಮ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಬೋಧಗಮ್ಯ!!

ಸತ್ ಅಲ್ಲ, ಅಸತ್ ಅಲ್ಲ, ವಾಯು ಅಲ್ಲ, ಆಕಾಶ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ದಿಕ್ಕು ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಚಲನೆ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಆಧಾರ ಅಲ್ಲ, ಮೃತ್ಯುಅಲ್ಲ, ಅಮರತ್ವಅಲ್ಲ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ, ಹಗಲಲ್ಲ, ಪ್ರಕಾಶವಲ್ಲ, ಅಂಧಕಾರವಲ್ಲ.

“ಇಲ್ಲ.. . . ಅಂಧಕಾರವಿತ್ತು. ಕುದಿಯುವ ಕತ್ತಲು, ತೆಳುವಾಗಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿದ್ದು. ಅಂಧಕಾರವಂತೂ ಇತ್ತು.” ಅವರ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ಆಗಲೂ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅರಿವು ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಾನು ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೋಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತ್ಮಾಲಾಪ! ಆತ್ಮಾಲಾಪವೂ ಅಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಈ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ? ಮೊದಲು ಅಂಧಕಾರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆಗ? ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದಾದಾಗ ಏನಿದ್ದಿರಬಹುದು? ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳುವುದು? ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಧಕಾರವನ್ನುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಬ್ದಗಳೇ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂತ್ರಕಾರನಿಗೂ ಶಬ್ದ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಂಧಕಾರ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು, ಭಾಷೆಯು ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ವಿಶ್ವವನ್ನಷ್ಟೇ ವಿವರಿಸುವ ಸಾಧನ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಅರೂಪ, ಅನಾಕಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯದು ಮಾತ್ರ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿಕಾಸದ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ಅನುಮಾನದ, ಧ್ಯಾನದ ವಿಷಯ ಆಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವೇ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಬಹಳ ಸಮಯವನ್ನು ಅವರು ಕಳೆದರು. ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತ ಸೇರಿಸುತ್ತ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಆಗಲೇ, ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಎದುರು ಉಪಸ್ಥಿತವಾದ ಆ ಅಂಧಕಾರದಿಂದಲೇ, ಆ ಅಂಧಕಾರವೇ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಶಬ್ದವಾದಂತೆ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಹೊರಬಿತ್ತು - 'ಮೃತ್ಯು' ಅವರಿಗನ್ನಿಸಿತು. ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಅವರು ಚಿಂತಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ. ಒಂದು ಅಸ್ಥಿಪಟ ವಿಸ್ಫೋಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿ.

“ಏನೂ ಇರದಿದ್ದಾಗ ಮೃತ್ಯುವಿತ್ತು” ಪರಮಗುರುವಿನ ಹಾಗೆ, ಯಾರೋ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೇನೋ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ. ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಯಾವ ರೂಪ ಆಕಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅಭಾವವೇ ಮೃತ್ಯು. ರೂಪದ, ಆಕಾರದ, ಕ್ರಿಯೆಯ, ಗತಿಯ, ಯಾರದೂ ಆಗಿರದೇ ಇರುವುದು. ಯಾರದೂ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಅಂಧಕಾರವೂ ಇದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮೃತ್ಯುವೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೂ ಮೃತ್ಯುವೇ ರೂಪಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ತನ್ನ ಜನ್ಮದ ಪೂರ್ವ ಅವಸ್ಥೆಯೇ ತಿಳಿದಿರದಿದ್ದರೆ ಪರಮೇಷ್ವರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಅವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವರೂಪ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಮೃತ್ಯುರೂಪವೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲದ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸೃಜನಗಳು ಹಾಗೂ ಅದು ಆಗುವುದು, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಆಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

“ಎಲ್ಲವೂ ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದಲೇ ಹೊರಟಿದೆ. ಮೃತ್ಯುವೇ ಜೀವನದ ಗರ್ಭ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲ” ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ಈಗ ಅವರು ತುಸು ಸ್ವಯಂ ಎಚ್ಚೆತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಿಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಬಿದ್ದಾಗ ನಗು ಬಂತು. “ಎಲ್ಲವೂ ಅದರಿಂದಲೇ ಹೊರಟಿರುವುದು. ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದಲೇ, ಅದೇ ಆಗಿತ್ತು. 'ಮೃತ್ಯುನಾ ಏವ ಇದಂ ಆವೃತಂ ಆಸೀತ್, ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಆವೃತವಾಗಿತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ. ಅಶನದಿಂದಲೇ. 'ಅಶನಾಯಾ ಹಿ ಮೃತ್ಯುಃ', ಮೃತ್ಯುವೆಂಬುದು ಹಸಿವಿನದೇ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಲ್ಲವೇ? ಅಳಿಸಲಾಗದ ಅನಂತವಾದ ಹಸಿವು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೊದಲೂ ಅದಿತ್ತು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅನಂತರವೂ ಅದೇ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಅಡಗಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಾನೇ ಉದ್ಭಾಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತನ್ನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ."

"ಅನಂತ ಹಸಿವು, ಅದೇ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಲಾಲಸೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಮೃತ್ಯುವಿನ ಈ ಲಾಲಸೆಯಿಂದಲೇ"

ಶಿಷ್ಯರು ಬೆರಗಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕಳೆದು ಹೋಗುವುದು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರ ಸ್ವಭಾವ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಆತ್ಮಾಲಾಪವನ್ನು ಮುಕ್ತ ಸಂವಾದವನ್ನು ಅವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯರು ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು - ಭಾವಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರು ತಿಳಿಸಿಕೊಡತೊಡಗಿದ್ದರು. "ಈ ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ಜೀವನ ಹೇಗೆ ಹೊಮ್ಮಿತು? ಆಗಿದ್ದಿಷ್ಟೇ: ಆ ಪರಮ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಆತ್ಮಯುಕ್ತನಾಗೋಣ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂತು. . ." ಅವರು ಮತ್ತೆ ತಡೆದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ಏನೋ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದರು. ನಂತರ ಹೇಳಿದರು. "ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅದು ತುಂಬ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಜಲ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಈ ಜಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ದ್ರವವೂ ಇತ್ತು. ಸ್ಥೂಲವು ಇತ್ತು. ವಾಯುವೂ ಇತ್ತು. ತೇಜವೂ ಇತ್ತು. ಆಕಾಶವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಜಲವು ಪಂಚವಿಪಾಕವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವೂ ಕರಗಿ ದ್ರವವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಈ ದ್ರವರೂಪಿ ಅಂಧಕಾರ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡದ್ದು, ನಿಗೂಢ, ಘನೀಭೂತ, ತನ್ನದೇ ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತ, ತನ್ನದೇ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಉಕ್ಕುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ತನ್ನದೇ ಶಾಖದಿಂದ ಇದರ ಸ್ಥೂಲಭಾಗ ಒಂದಾಯಿತು. ಸೇರಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಭೂಮಿಯಾಯಿತು. ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಶರಭಾಗದಿಂದ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಶರೀರವಾಯಿತು. ಅವನ ವ್ಯಕ್ತರೂಪ."

"ಅನಂತರ. . . ?" ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯಾರೋ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. "ಏನಾಗಿರಬಹುದು ಅನಂತರ?"

ಸ್ಥೂಲ ಅಂಶ ಬೇರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ. ಅದರ ತಾಪ ಏನಾಯಿತು? ಅದರಿಂದ ಅಗ್ನಿರಸ - ಅಂದರೆ ಕರಗಿದ ಉಷ್ಣ ಇತ್ತಲ್ಲ, ಅದೇ ಬೆಂಕಿಯಾಯಿತು. ಪ್ರಜಾಪತಿಯೇ ಮೊದಲ ಶರೀರಿಯಾದ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತು. ತುಂಬ ಸಮಯ.

“ಮತ್ತೆ ಅದರ ನಂತರ?”

ಈಗ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನ ಚಿಂತಕ ಕವಿಯಾಗಿ ಬದಲಾದ. ಅವರ ಎದುರು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ರೂಪಕ ಎದುರಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ. ಅದರ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ವಾಯುವಾಯಿತು. ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಆದಿತ್ಯ. ಈ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕೇ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ತಲೆ. ಈಶಾನ್ಯ - ಆಗ್ನೇಯದಿಕ್ಕುಗಳು ಅವನ ಭುಜಗಳು. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು ಅವನ ಬಾಲದ ಭಾಗ. ಮತ್ತು ವಾಯುವ್ಯ- ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಅವನ ತೊಡೆಗಳು. ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಅವನ ಪಕ್ಕಗಳು. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಅವನ ಪೃಷ್ಠಭಾಗ. ಅಂತರಿಕ್ಷ ಉದರ. ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಥಮ ಅವನ ಹೃದಯ. ಈ ಅಗ್ನಿರೂಪ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಮೊದಲು ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಲವೇ ಅವನ ನಿವಾಸ.

ಆದರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಸಮಾಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಹೇಗಾಯಿತು?

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು ಆತ್ಮ ಸಂಮೋಹನದ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದ್ದರು. ಅವರು ಅವನ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿದರು - ವಾಣಿಯ ಮಿಥುನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಯು, ಅದರಿಂದ ಸಂವತ್ಸರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ಸಂವತ್ಸರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಂವತ್ಸರದ ಅಷ್ಟು ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮೃತ್ಯುರೂಪಿಯಾದ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಅದನ್ನು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದನು. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಗೊಳಿಸಿದನು. ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದ ಅನಂತರ ಅವನು ಅದರ ಮುಖವನ್ನು ಹರಿದ. ಅದರ ಮುಖ ಒಡೆಯುತ್ತಲೇ ಅದರಿಂದ ಭಾಣ್ ಎಂದು ಸದ್ದಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ವಾಕ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಅವನು ವಾಣಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಋಕ್, ಸಾಮ, ಯಜುರ್ವೇದವನ್ನು, ಭಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು, ಅನಂತರ ಈ ಪ್ರಜೆಗಳು - ಪಶುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಸ್ವಯಂ ಮೃತ್ಯುರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ, ತಾನು ರಚಿಸಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೃತ್ಯುವಿಗೇ ಅದಿತಿ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮೃತ್ಯುವು ಸತ್ ಮತ್ತು ಅಸತ್ ಈ ಎರಡರ ಅಭಾವವು, ಏನಾದರೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದವು. ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದು ಯೋಚಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಈ ಕವಿಗಳ ಪ್ರೇರಕ ನಾರದೀಯ ಸೂಕ್ತದ ಕವಿ ಒಂದು ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು

ತಂದಿಟ್ಟಿ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲಾದರೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಚರಮ ಬಿಂದುವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದಪ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ನಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಮಯ ಮತ್ತು ಆಕಾಶ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅಂತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿರಾಟವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಮಾಡಲಾರೆವು. ಅಂತ್ಯವಿದೆ ಆದರೆ ಇಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೇ ಭಾಷೆ, ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಈ ಭಾಷೆಯು ಇದು ಅಥವಾ ಅದು ಎಂಬ ಅನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ನಿಷೇಧ. ಅದೂ ಇಲ್ಲ, ಇದೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದ ಇಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಅಧಿಕಾರವೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನದ ಸೂಚಕ, ಅಜ್ಞಾನದ ಸ್ವೀಕೃತಿಯೇ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ - ಯಾಕೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಅರ್ಥವೇ ಅಜ್ಞೇಯತೆಯೆಂಬ ಅರಿವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಆ ವಿರಾಟ್ ಹಸಿವೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಆಗುವ ವಿಚಾರ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು, ಈ ವಿಚಾರವು ಏಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದದ್ದು.

ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರಬಂತು ಎಂದಷ್ಟೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು.

ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮುನ್ನ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅಭಾವವಿತ್ತು. ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅಭಾವದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೇ ಮೃತ್ಯು. ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಮೃತ್ಯುವಿತ್ತು- ಅದೊಂದು ಮಹಾ ಕತ್ತಲಲಿನ ಹಾಗೆ-ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೃಷ್ಣರಂಧ್ರ ಅಥವಾ ಅಂಧವಿವರ ಎನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಬಲಗುರುತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಲುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ದಟ್ಟವಾದ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಪರಮ ದ್ರವವನ್ನು ಕುದಿಯಲೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಸ್ಫೋಟವಾದರೆ ತನ್ನ ಅದೃಶ್ಯಾಕಾರದ ಸಾವಿರ-ಲಕ್ಷಪಟ್ಟು ದೃಶ್ಯಪಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುವುದು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನ ಯುಗದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸಾಧನ ಸಂಪನ್ನ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವೆವೆಂದು ವಾದಿಸುವ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಉಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆರಂಭ ಹೇಗಾಯಿತು. ಶೋಧ ಇಂದಿಗೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಆರಂಭ ಸಮಾಪ್ತವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆ ಮಹಾಸತ್ತೆಯು ಪರಮವೈಮದದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಪಿಂಡವು ಅಜ್ಞಾತವೇಗದಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆಗೇ ಆ ಮಹಾಕಾರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ ವೇಗದಿಂದ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿವೆ. ದಿನವೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ವಯಸ್ಸಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಪಿಂಡದಿಂದ ಚೂರಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಮಹಾವೈಮದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಲಿನ ಹಾಗೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿ ಬಿಂದುವನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಾಗಲಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಇರುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ 'ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ'ದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೇನಾದರೂ ಅರ್ಥವಿದೆಯೇ? ಇಲ್ಲ. ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಹೇಳುವುದೂ ಅಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮೌನದಿಂದಲೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ವರುಣನಂಥ ಗುರು ಸಿಗಬೇಕು

– ಭಗವಾನ್ ಸಿಂಹ

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವರುಣ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದ. ಇಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೇವತೆ. ತನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂದಾಗಿ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಇಂದ್ರನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರುಣನದೂ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತು. ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ವರುಣನಿಗೆ ಸಮಾನರೆನಿಸುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯಿತು. ಇಂದ್ರನ ಕೆಲವು ಕಾರಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಚಂದ್ರನದೂ ಸಹಕಾರವಿತ್ತು. ವರುಣನಿಗೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ಋಷಿಗಳನ್ನು ಈ ಇಬ್ಬರ ಸಂತಾನವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಋಷಿಗಳು ಅನ್ಯ ಋಷಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದೂ, ಅವರ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದವುಗಳೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಇಂಥ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಅಗಸ್ತ್ಯರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲದೆ ಭೃಗುವಿನ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಭೃಗು ಋಷಿಯನ್ನು ವರುಣನ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠಾವಂತನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಮಹತ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇಂದ್ರನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಂದ್ರನನ್ನು ಅವರು ಉಪಾಸನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೇರೆಯವರ ಅಪಶೃಕತೆಯಿದ್ದರಲ್ಲವೇ? ವಸಿಷ್ಠ ಮುಂತಾದವರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ವರುಣನಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಉಪದೇಶ ಸಿಗುವುದಾದರೆ ಅದು ಭೃಗುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂಬ ಮಾತು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಭೃಗು ಒಂದುಬಾರಿ ತಮ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಂದೆಯಾದ ವರುಣನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರು. – ಭಗವಾನ್, ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ವಿಜೃಂಭಣೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹರಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಲಮಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನಿಸಿದೆ. ನೀವು ನನ್ನ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಗುರು ಎರಡೂ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮಂಥ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರು ಬೇರಾರೂ ಸಿಗಲಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವರುಣ ಹೇಳಿದನು – ‘ಅನ್ಯ, ಪ್ರಾಣ, ನೇತ್ರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ವಾಣಿ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಗಿಲುಗಳು. ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ

ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯಬಲ್ಲೆ. ಸಮಸ್ತ ಜೀವ ಜಗತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಅನಂತರ ಜೀವಿತವಾಗಿರುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು, ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಲೀನವಾಗುವುದು ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದಲೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೋ. ಅವನನ್ನು ಅರಿತುಕೋ. ಅದೇ ನಿನ್ನ ತಪಸ್ಸಾಗಲಿ.

ವರುಣನು ತಂದೆಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಅನ್ನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ವೀರ್ಯವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಥಮ ಲಕ್ಷಣವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅನ್ನದಿಂದಲೇ ಜನರು ಜೀವಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಊಟ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಜನರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಅನಂತರ ಮನುಷ್ಯ ಅನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅರಿವಿನ ನಂತರ ಭೃಗುವು ವರುಣನ ಬಳಿಬಂದು ಹೇಳಿದನು. “ಭಗವನ್, ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದೆ. ಅನ್ನವೇ ಬ್ರಹ್ಮ.”

ವರುಣ ಹೇಳಿದನು - “ಇನ್ನಷ್ಟು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡು. ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿ. . .”

ಈ ಬಾರಿ ಭೃಗುವು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತ ‘ಪ್ರಾಣವೇ ಬ್ರಹ್ಮವು’ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತನು. ತಂದೆಯಾದ ವರುಣನು ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿವೆ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಪ್ರಾಣದಿಂದಲೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣದಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದ ಹೊರಟುಹೋಗುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಅರಿವಿನ ಅನಂತರ ಅವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವರುಣನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದನು. “ಈ ಬಾರಿ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಅರಿತೆ, ಭಗವನ್. . . ‘ಪ್ರಾಣವೇ ಬ್ರಹ್ಮನು.’”

ವರುಣನು ಅದೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಈಗಲೂ ಹೇಳಿದನು - “ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡು. ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡು.”

ಈ ಬಾರಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅದೇ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗೆ ತಲುಪಿ ಪುನಃ ವರುಣನಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿದ. ವರುಣನಿಂದ ಅದೇ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಿತು. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದ. ಈ ಬಾರಿ ಅವನು ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗೆ ಬಂದ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ವರುಣನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನು ಮಗನಿಗೆ ಆತ್ಮಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕಲಿಸಬಯಸಿದ್ದ. ಈ ಬಾರಿಯೂ ಅದೇ ಉತ್ತರ ಪಡೆದು ಮರಳಿದ ಭೃಗುವು ಪುನಃ ಗಾಢ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದವೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ನಿಲುವಿಗೆ ಬಂದ. ಆನಂದದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು. ಆನಂದದಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದದಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಬಾರಿ ಅವನು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದಿದ್ದ. ವರುಣನಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ. ಇದೇ ವಾರುಣೀ ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಅವನು ಬಂದಿದ್ದ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದವನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಅನ್ನವಾನ್ ಹಾಗೂ ಭೋಗ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಉನ್ನತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಪಶುಗಳದೂ ಕೊರತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೀರ್ತಿ ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಭೃಗುವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದ. ಹಸಿದವನಿಗೆ ಆನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅನ್ನವು ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದು ತಪ್ಪೇ? ಪ್ರಾಣ, ಮನಸ್ಸು, ಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಭವವೇ? ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವನಿಗೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ ಉತ್ತರವೇ ದೊರಕಿತು.

ಅವನು ಹೇಳಿದನು - "ಇಲ್ಲ, ಅನ್ನವನ್ನು ತುಚ್ಛವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ತಪ್ಪು. ಅನ್ನವನ್ನು ನಿಂದಿಸಬಾರದು. ಅದೇ ವ್ರತ. ಅದೇ ಪ್ರಾಣ. 'ಅನ್ನಂ ನ ನಿಂದ್ಯಾತ, ತತ್ ವ್ರತಮ್, ಅನ್ನಂ ವೈಪ್ರಾಣಾಃ' ಅನ್ನದ ಅಭಾವದಿಂದ ಶರೀರದ ಪಾಲನೆಯಾಗದು. ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ನವು ಅನ್ನದಲ್ಲಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಆನಂದರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಾಗ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಲಾಭಗಳನ್ನೂ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದವನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಅನ್ನದ ಅವಹೇಳನೆ ಮಾಡಕೂಡದು. ಅದೇ ವ್ರತ. ಜಲವೂ ಅನ್ನವೇ. ಜ್ಯೋತಿಯು ಆನಂದ. ಜಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿ ಅಡಗಿದೆ. ಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ಜಲವು ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈ ತರ್ಕದಿಂದಲೂ ಅನ್ನವು ಅನ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಭೌತಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು. - ಅನ್ನಂ ಬಹುಕುರ್ವೀತ. ಇದೇ ವ್ರತವು- ತತ್ ವ್ರತಮ್. ಪೃಥ್ವಿಯು ಸ್ವಯಂ ಅನ್ನವು- ಪೃಥ್ವಿವೈ ಅನ್ನಮ್. ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ನವು ಅನ್ನದಲ್ಲೇ ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ- ತತ್ ಏತತ್ ಅನ್ನಂ ಅನ್ನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ. ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿತವನು, ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಅಂಶವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸದಿರುವವನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಭೌತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಪಾರಿವಾರಿಕ ಸುಖಗಳನ್ನೂ

ಪಡೆಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವನು ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನ ಕೀರ್ತಿ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. - ಸ್ವಯಂ ಏತತಿ ಅನ್ನಂ ಅನ್ನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ವೇದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಿ. ಅನ್ನವಾನ್ ನಾದೋ ಭವತಿ, ಮಹಾನ್ ಭವತಿ ಪ್ರ ಜಯಾ ಪಶುಭಿಃ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ. ಮಹಾನ್ ಕೀರ್ತ್ಯಾ.

ನಾಯಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ

– ಭಗವಾನ್ ಸಿಂಹ

ತುಂಬ ಹಳೆಯ ಸಂಗತಿ. ಮನುಷ್ಯನು ನಾಯಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ನಾಯಿಯು ಮನುಷ್ಯನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ನಾಯಿಗಳು ಸಾಮಗಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಬೊಗಳುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾಯಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಜನರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ನಾಯಿಯ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಭರವಸೆ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ ನಾಯಿಗಳು, ಋಷಿಗಳನ್ನುವವರು ತಮಗಿಂತ ಹಿರಿಯರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಅದೇ ನಿಲುವು ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಕುಮಾರನು ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗಿನ ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಸರೋವರದ ಬಳಿ ಹೋದನು ಎಂದೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ದಾಲ್ಫಿನ್ ಮಗನು ಬಕನೇ ಅಥವಾ ಮಿತ್ರೆಯ ಪುತ್ರನಾದ ಗಾಲವನೇ? – ಎಂಬುದು ಬಗೆಹರಿಯದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ 'ಬಕೋ ದಾಲ್ಫೋ ಗ್ಲಾವೋವಾ ಮೈತ್ರೇಯಃ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡು ಗುರುತಿನ ಹೊರತಾಗಿ ಅವನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಏಕವಚನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಈ ಇಬ್ಬರ ಪುತ್ರನೂ ಆಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ನನಿಹಾಲನಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಅಜ್ಜನು ಈತನು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಸೋಮರಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವವನು 'ಗ್ರಾವ' ಎಂದಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅದೇ ಪೂರ್ವಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ 'ಗ್ಲಾವ' ಎಂದಾಗಿರಬಹುದು. ಮತ್ತು ಮಿತ್ರಾ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟ ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವನ ಅಜ್ಜನು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವು ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ 'ಬಕ'ನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರಬಹುದು.

ಬಹುಶಃ ಅವನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಂದೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವುದೇನೋ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅವನು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಆ ಜಲಾಶಯದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಎದುರು ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ನಾಯಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಆ ನಾಯಿ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗಾನದ ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಸಾಮಗಾಯಕನ ಆಶ್ರಮದ ಆಚೀಚೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಸಾಮಗಾನ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಅದರ

ಸ್ವರವು, ಋಷಿಗಳ ಸಾಮಗಾನವು ವ್ಯರ್ಥವಾದರೂ ಅದರ ಸಾಮಗಾನ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವಂತೆ ಪಳಗಿತ್ತು. ಅದು ಕನಿಷ್ಠ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತ, ದೇಶ ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ ಅನ್ಯ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವಷ್ಟು ವಿದ್ವತ್ತನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿತ್ತು. ಈ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅದು ಪ್ರಕಟವಾದ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಅನೇಕ ಶ್ಲಾಘನೆಗಳು ಅದರ ಬಳಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದವು. - “ಭಗವನ್..... ನಮಗೆ ತುಂಬ ಹಸಿವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗಾಗಿ ಅನ್ನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು.” ಬಹುಶಃ ಈ ನಾಯಿಗಳೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಯಿಗಳಾಗಿರದೆ ಅದರದೇ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದವು, ಅದರೊಂದಿಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಎದುರಾದಾಗ ಬೇರೆಯ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಲ್ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ಹೆಸರಿದ್ದವು.

ಆ ನಾಯಿಯು ತಕ್ಷಣ ಅನ್ನವರ್ಷಿಯಾದ ಸಾಮಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನೋಡುವವರು ಕೇಳುವವರು ಎಲ್ಲರೂ ಅದು ಆ ನಾಯಿಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಭ್ರಮೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳಷ್ಟಾದರೂ ಮುಂದೂಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿತು. ಅದು ಆಜ್ಞೆಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತು. - “ನೀವು ನಾಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ.”

ಈ ಮಾತನ್ನು ಗ್ಲಾವ ಅಥವಾ ಬಕನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಆ ಋಷಿಕುಮಾರನೂ ಕೇಳಿದನು. ಹಸಿವು ಹಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಇದೊಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಡು ಹಾಡಿದರಾಯಿತು, ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆ ಎದುರು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ - ಒಕ್ಕಲುತನ - ಒಲೆ - ಬೇಯಿಸುವುದು ಎಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತ. ಇದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಾಯಿಗಳಷ್ಟೇ ಋಷಿಗಳಿಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ರಹಸ್ಯದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದ ವಾಮದೇವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೂ ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಉಷ್ಣ ಚಕ್ರಾಯಣನೆಗೆ ಮಾವುತನ ಎಂಜಲನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದ ಉದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಾಯಿತು.

ಆ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನೇನೂ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ, ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಅವನು ಮರುದಿನ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದನು.

ಆ ನಾಯಿಗಳು ವೇದ ಪಾಠಗಳಂತೆಯೇ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಕ ಅಥವಾ ಗ್ಲಾವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸಾಮಗಾನ ಮಾಡುವವರು

ಬಹಿಷ್ಕವಮಾನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತ ಸುತ್ತಿರುಗುವಂತೆಯೇ ನಾಯಿಗಳೂ ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಬಾಲವನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಹಿಡಿದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿದವು. ಅನಂತರ ಕೂತು ಹಿಂಕಾರ ಮಾಡಿದವು. ಅವು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

“ಓಂ. . . . ನಾವು ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಓಂ. . . ನಾವು ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. . .
.ಓಂ. ದೇವತಾ, ವರುಣ, ಪ್ರಜಾಪತಿ, ಸೂರ್ಯದೇವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅನ್ನ ತರಲಿ ಹೇ
ಅನ್ನಪತೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅನ್ನತಾ, ಅನ್ನತಾ. . . ಓಂ. . . .”

ಕತೆಗಾರನು ಕತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಸಮಾಪ್ತಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಅನಂತರ ಅನ್ನ ಬಂದಿತೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ನಿಗೂಢ ಅಡಗಿದೆ. ಕತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಓದುಗರ ಊಹಾಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯನ್ನಿಡುತ್ತ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದರ ಬದಲು ತುಸು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಬಿಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂಶವು ಇವತ್ತಿನ ಕತೆಗಳ ಕೊಡುಗೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಜನರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಕತೆಗಳ ಜನ್ಮದಾತರಾಗುವ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತಾರರು ತಮ್ಮ ಯುಗಕ್ಕೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಈ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರಭಾವವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸುಲಭೋಪಾಯವೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಸಾಮಪಾತಿಗಳಿಂದ ಪಠನದ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಮೂಲಮಂತ್ರ ಹೀಗಿದೆ.

ಓಷಿ ಮದಾಷಿ ಮೊಷಿ ಪಿಬಾಷಿ ಮೊಷಿ ದೇವೋ ವರುಣಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ
ಸವಿತಾಶಿ ನಮಿಹಾಶಿ ಹರದನ್ನಪತೇಶಿ, ನಮಿಹಾಶಿ ಹರಾಶಿ ಹರೋಷಿ ಮಿಶಿ.

ಈ ಮಂತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಡಜನ್ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಸ್ತರ ಕಂಠಸ್ಥ ಮಾಡಿಸಿರಿ. ಜೊತೆಗೆ ನಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ದುರ್ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಬಾಲವನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತಾಹಾಕುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಈ ನಡುವೆ ಮಾಡಿಸಿರಿ. ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಸಿದು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅವು ಪಾಠ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಂಕೇತ ನೀಡಿರಿ. ಅನಂತರ ಪರಿಣಾಮ ನೋಡಿರಿ. ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯು ಉಳಿದರೂ ಉಳಿದಿರಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಸಫಲವಾದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಹಸಿದವರ ನಡುವೆ ನಿಮಗೆ ಲೋಕ ಪ್ರಿಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಭಾರತಕ್ಕೂ ಒಳಿತಾದೀತು.